

EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÁ PŘEDSTAVITELKA
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 25.9.2017
JOIN(2017) 36 final

ANNEX 1

PŘÍLOHA

společného návrhu rozhodnutí Rady

**o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění komplexní a posílené
dohody o partnerství mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou
energii a jejich členskými státy na jedné straně a Arménskou republikou na straně
druhé**

KOMPLEXNÍ A POSÍLENÁ DOHODA O PARTNERSTVÍ
MEZI EVROPSKOU UNIÍ
A EVROPSKÝM SPOLEČENSTVÍM PRO ATOMOVOU ENERGII
A JEJICH ČLENSKÝMI STÁTY NA JEDNÉ STRANĚ
A ARMÉNSKOU REPUBLIKOU NA STRANĚ DRUHÉ

PREAMBULE

BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO,

ESTONSKÁ REPUBLIKA,

IRSKO,

ŘECKÁ REPUBLIKA,

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA,

CHORVATSKÁ REPUBLIKA,

ITALSKÁ REPUBLIKA,

KYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITEVSKÁ REPUBLIKA,

LUCEMBURSKÉ VELKOVÉVODSTVÍ,

MAĎARSKO,

REPUBLIKA MALTA,

NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

RAKOUSKÁ REPUBLIKA,

POLSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

RUMUNSKO,

REPUBLIKA SLOVINSKO,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FINSKÁ REPUBLIKA,

ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ,

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA,

strany Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii, dále jen „členské státy“,

EVROPSKÁ UNIE a

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ PRO ATOMOVOU ENERGII, dále jen „Euratom“,

na jedné straně a

ARMÉNSKÁ REPUBLIKA

na straně druhé,

dále společně jen „strany“,

S OHLEDEM na pevné svazky mezi stranami a hodnoty, které sdílejí, a jejich přání posílit vazby vytvořené v minulosti na základě dohody o partnerství a spolupráci a podporovat úzkou a intenzivní spolupráci založenou na rovnocenném partnerství v rámci evropské politiky sousedství (EPS) a Východního partnerství, jakož i v rámci této dohody,

UZNÁVAJÍCE přínos společného akčního plánu EU a Arménie v rámci evropské politiky sousedství, včetně jeho úvodních ustanovení, a význam priorit partnerství v posilování vztahů mezi Evropskou unií a Arménskou republikou a v pomoci při urychlování procesu reformy a sbližování v Arménské republice, jak je uvedeno dále, což přispěje k posílené politické a hospodářské spolupráci,

ODHODLÁNY dále posilovat respektování základních svobod, lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, demokratických zásad, právního státu a řádné správy věcí veřejných,

UZNÁVAJÍCE, že vnitřní reformy zaměřené na upevňování demokracie a tržního hospodářství na jedné straně a udržitelné urovnávání sporů na straně druhé jsou propojeny. Procesy udržitelné demokratické reformy v Arménské republice tak pomohou budovat důvěru a stabilitu v celém regionu,

ODHODLÁNY dále podporovat politický, sociálně-ekonomický a institucionální rozvoj Arménské republiky například prostřednictvím rozvoje občanské společnosti, budování institucí, reformy veřejné a státní správy, boje proti korupci, posílení obchodní a hospodářské spolupráce, včetně řádné správy v daňové oblasti, zmírňování chudoby a rozsáhlé spolupráce v širokém spektru oblastí společného zájmu, mimo jiné v oblasti svobody, bezpečnosti a práva,

ODHODLÁNY v plném rozsahu dodržovat cíle, zásady a ustanovení Charty Organizace spojených národů, Všeobecné deklarace lidských práv Organizace spojených národů z roku 1948, Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950 (dále jen „Evropská úmluva o lidských právech“) a Helsinského závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě z roku 1975 (dále jen „Helsinský závěrečný akt OBSE“),

PŘIPOMÍNÁJÍCE svou vůli podporovat mezinárodní mír a bezpečnost a zapojit se do účinného multilateralismu a mírového řešení sporů v rámci dohodnutých formátů, zejména za tímto účelem spolupracovat v rámci Organizace spojených národů (OSN) a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE),

ODHODLÁNY ctít mezinárodní závazky a bojovat proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů a spolupracovat při odzbrojení a nešíření, jakož i v oblasti jaderného zabezpečení a jaderné bezpečnosti,

UZNÁVAJÍCE význam aktivní účasti Arménské republiky v různých fórech regionální spolupráce, včetně těch, která jsou podporována Evropskou unií; uznávající význam, který Arménská republika přikládá své účasti v mezinárodních organizacích a formátech spolupráce a svým stávajícím závazkům, které z ní vyplývají,

PŘEJÍCE si dále rozvíjet pravidelný politický dialog o dvoustranných a mezinárodních otázkách společného zájmu, včetně regionálních aspektů, se zřetelem ke společné zahraniční a bezpečnostní politice Evropské unie, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky, a příslušným politikám Arménské republiky; uznávající význam, který Arménská republika přikládá své účasti v mezinárodních organizacích a formátech spolupráce a svým stávajícím závazkům, které z ní vyplývají,

UZNÁVAJÍCE význam závazku Arménské republiky k mírovému a trvalému urovnání konfliktu v Náhorním Karabachu a potřebu dosáhnout tohoto urovnání co nejdříve, v rámci jednání pod vedením spolupředsedů Minské skupiny OBSE; uznávající rovněž potřebu dosáhnout tohoto urovnání na základě cílů a zásad zakotvených v Chartě OSN a v Helsinském závěrečném aktu OBSE, zejména těch, které se týkají zdržení se hrozeb nebo použití síly, územní celistvosti států, rovných práv národů a jejich práva na sebeurčení a které jsou zohledňovány ve všech prohlášeních vydaných v rámci spolupředsednictví Minské skupiny OBSE od 16. zasedání Rady ministrů OBSE v roce 2008; připomínající rovněž závazek Evropské unie tento proces urovnání konfliktu podporovat,

ODHODLÁNY předcházet korupci a bojovat proti ní, bojovat proti organizované trestné činnosti a posilovat spolupráci v boji proti terorismu,

ODHODLÁNY prohlubovat dialog a spolupráci v oblasti migrace, azylu a správy hranic v rámci komplexního přístupu, který věnuje pozornost legální migraci a spolupráci zaměřené na řešení otázky nelegální migrace a obchodování s lidmi, jakož i účinnému provádění dohody o zpětném přebírání osob,

ZNOVU POTVRZUJÍCE, že klíčovým cílem zůstává posílená mobilita občanů stran v bezpečném a dobře řízeném prostředí a že se ve vhodném okamžiku uváží zahájení dialogu o vízovém režimu s Arménskou republikou za předpokladu, že budou vytvořeny podmínky pro dobře řízenou a bezpečnou mobilitu včetně účinného provádění dohod o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob,

ODHODLÁNY dodržovat zásady tržního hospodářství a potvrzující připravenost Evropské unie přispět k hospodářským reformám v Arménské republice,

UZNÁVAJÍCE vůli stran prohlubovat hospodářskou spolupráci, mimo jiné v oblastech souvisejících s obchodem, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z členství stran ve Světové obchodní organizaci (WTO) a transparentním a nediskriminačním uplatňováním těchto práv a závazků,

PŘESVĚDČENY, že tato dohoda vytvoří nové ovzduší pro hospodářské vztahy mezi oběma stranami, a především pro rozvoj obchodu a investic, a že podniknutí hospodářskou soutěž, což jsou rozhodující faktory hospodářské restrukturalizace a modernizace,

ODHODLÁNY ctít zásady udržitelného rozvoje,

ODHODLÁNY zajistit ochranu životního prostředí, včetně přeshraniční spolupráce a provádění mnohostranných mezinárodních dohod,

ODHODLÁNY posilovat zabezpečení a bezpečnost dodávek energie, usnadňovat rozvoj odpovídající infrastruktury, posilovat integraci trhu a postupné sbližování právních předpisů s hlavními prvky *acquis* EU, jak je uvedeno dále, mimo jiné prosazováním energetické účinnosti a využíváním obnovitelných zdrojů energie, při zohlednění závazků Arménské republiky dodržovat zásadu rovného zacházení se zeměmi dodávky, tranzitu a spotřeby energie,

ODHODLÁNY zajistit vysokou úroveň jaderné bezpečnosti a jaderného zabezpečení, jak je uvedeno níže,

VĚDOMY SI potřeby posílit spolupráci v oblasti energetiky a závazku stran plně dodržovat ustanovení Smlouvy o energetické chartě,

VYJADŘUJÍCE OCHOTU zvyšovat úroveň ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví lidí při současném dodržování zásad souvisejících s udržitelným rozvojem, environmentálními potřebami a změnou klimatu,

ODHODLÁNY prohlubovat kontakty mezi lidmi, také cestou spolupráce a výměn v oblasti vědy a techniky, vzdělávání a kultury, mládeže a sportu,

ODHODLÁNY podporovat přeshraniční a meziregionální spolupráci,

UZNÁVAJÍCE závazek Arménské republiky postupně sbližovat právní předpisy v příslušných odvětvích s právními předpisy Evropské unie, účinně je provádět v rámci jejího širšího reformního úsilí a rozvíjet administrativní a institucionální kapacity v míře potřebné k realizaci této dohody a uznávající stálou podporu Evropské unie, v souladu s veškerými dostupnými nástroji spolupráce, včetně technické, finanční a hospodářské pomoci v souvislosti s uvedeným závazkem, aby bylo zohledněno tempo reforem a hospodářské potřeby Arménské republiky,

KONSTATUJÍCE, že pokud se strany v rámci této dohody rozhodnou, že uzavřou zvláštní dohody v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, které by měly být uzavřeny Evropskou unií podle hlavy V části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie, nebudou ustanovení těchto budoucích dohod závazná pro Spojené království a/nebo Irsko, pokud Evropská unie současně se Spojeným královstvím a/nebo Irskem, pokud jde o jejich příslušné předchozí dvoustranné vztahy, neinformuje Arménskou republiku, že Spojené království a/nebo Irsko jsou těmito dohodami vázány jako součást Evropské unie v souladu s Protokolem č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeným ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie. Podobně i jakákoli následná vnitřní opatření Evropské unie přijatá v souladu s hlavou V části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie za účelem provedení této dohody nebudou závazná pro Spojené království a/nebo Irsko, pokud v souladu s protokolem č. 21 neoznámí své přání účastnit se takových opatření či je přijmout; konstatující rovněž, že by tyto budoucí dohody nebo tato následná vnitřní opatření Evropské unie spadaly do působnosti Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného k uvedeným Smlouvám,

SE DOHODLY TAKTO:

HLAVA I

CÍLE A OBECNÉ ZÁSADY

ČLÁNEK 1

Cíle

Cílem této dohody je:

- a) upevňovat komplexní politické a hospodářské partnerství a spolupráci mezi stranami na základě společných hodnot a těsných vazeb, včetně zvyšování účasti Arménské republiky na politikách, programech a činnosti agentur Evropské unie;
- b) posilovat rámec pro politický dialog ve všech oblastech společného zájmu, a podpořit tak rozvoj těsných politických vztahů mezi stranami;
- c) přispívat k upevňování demokracie a k politické, hospodářské a institucionální stabilitě v Arménské republice;
- d) podporovat, chránit a posilovat mír a stabilitu na regionální i mezinárodní úrovni, mimo jiné prostřednictvím společného úsilí o odstraňování zdrojů napětí, zlepšení bezpečnosti na hranicích a podpory přeshraniční spolupráce a dobrých sousedských vztahů;
- e) zlepšovat spolupráci v oblasti svobody, bezpečnosti a práva s cílem posílit právní stát a zlepšit dodržování lidských práv a základních svobod;

- f) podporovat mobilitu a mezilidské vztahy;
- g) podporovat úsilí Arménské republiky o rozvoj jejího hospodářského potenciálu cestou mezinárodní spolupráce, mimo jiné sbližováním jejích právních předpisů s *acquis* EU, jak je uvedeno dále;
- h) zavést posílenou obchodní spolupráci umožňující trvalou regulační spolupráci v příslušných oblastech, a to v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z členství stran ve WTO, a
- i) vytvářet podmínky pro stále užší spolupráci v dalších oblastech společného zájmu.

ČLÁNEK 2

Obecné zásady

1. Respektování demokratických zásad, právního státu, lidských práv a základních svobod, jak jsou vymezeny zejména v Chartě OSN, Helsinském závěrečném aktu OBSE a Pařížské chartě pro novou Evropu z roku 1990, jakož i v dalších příslušných nástrojích v oblasti lidských práv, jako je Všeobecná deklarace lidských práv OSN a Evropská úmluva o lidských právech, je základem vnitřní a zahraniční politiky stran a podstatným prvkem této dohody.
2. Strany opakují svou oddanost zásadám tržního hospodářství, udržitelného rozvoje, regionální spolupráce a účinného multilateralismu.

3. Strany znovu potvrzují, že respektují zásady řádné správy věcí veřejných, jakož i své mezinárodní závazky, zejména v rámci OSN, Rady Evropy a OBSE.

4. Strany se zavazují k boji proti korupci, boji proti různým formám nadnárodní organizované trestné činnosti a terorismu, podpoře udržitelného rozvoje, účinného multilateralismu a boje proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, mimo jiné prostřednictvím iniciativy týkající se středisek excelence EU pro zmírňování chemického, biologického, radiologického a jaderného rizika. Tento závazek je klíčovým faktorem rozvoje vztahů a spolupráce mezi stranami a přispívá k míru a stabilitě v regionu.

HLAVA II

POLITICKÝ DIALOG A REFORMA, SPOLUPRÁCE V OBLASTI ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

ČLÁNEK 3

Cíle politického dialogu

1. Strany budou dále rozvíjet a posilovat politický dialog ve všech oblastech společného zájmu, včetně otázek zahraniční politiky a bezpečnosti, jakož i vnitřní reformy. Tento dialog zvýší účinnost politické spolupráce v otázkách zahraniční politiky a bezpečnosti a současně uzná význam, který Arménská republika přikládá své účasti v mezinárodních organizacích a formátech spolupráce a svým stávajícím závazkům, které z této účasti vyplývají.

2. Politický dialog sleduje tyto cíle:

- a) dále rozvíjet a posilovat politický dialog ve všech oblastech společného zájmu;
- b) prohlubovat politické partnerství a zvyšovat účinnost spolupráce v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky;
- c) podporovat mezinárodní mír, stabilitu a bezpečnost založené na účinném multilateralismu;
- d) posilovat spolupráci a dialog mezi stranami v oblasti mezinárodní bezpečnosti a řízení krizí, zejména za účelem zvládnutí globálních a regionálních výzev a souvisejících hrozeb;
- e) posilovat spolupráci v boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů;
- f) posilovat praktickou a na výsledky zaměřenou spolupráci mezi stranami pro dosažení míru, bezpečnosti a stability na evropském kontinentě;
- g) posilovat úctu k dodržování demokratických zásad, právnímu státu, řádné správě věcí veřejných, lidským právům a základním svobodám, včetně svobody sdělovacích prostředků a práv osob náležejících k menšinám, a přispívat ke konsolidaci vnitřních politických reforem;
- h) rozvíjet dialog a prohlubovat spolupráci stran v oblasti bezpečnosti a obrany;

- i) podporovat mírové řešení konfliktů;
- j) prosazovat cíle a zásady OSN zakotvené v Chartě OSN a zásady, jimiž se řídí vztahy mezi zúčastněnými státy, jak jsou stanoveny v Helsinském závěrečném aktu OBSE, a
- k) podporovat regionální spolupráci, rozvíjet dobré sousedské vztahy a posilovat regionální bezpečnost, mimo jiné přijetím opatření směřujících k otevření hranic s cílem podporovat regionální obchod a přeshraniční pohyb.

ČLÁNEK 4

Vnitřní reforma

Strany spolupracují v těchto oblastech:

- a) rozvoj, konsolidace a zvyšování stabilizace a účinnosti demokratických institucí a právního státu;
- b) zajištění respektování lidských práv a základních svobod;
- c) další pokrok v soudní a právní reformě, aby byla zaručena nezávislost, kvalita a účinnost soudů, státních zastupitelství a donucovacích orgánů;
- d) posílení administrativní kapacity a zaručení nestrannosti a účinnosti donucovacích orgánů;

- e) další provádění reformy veřejné správy a budování odpovědné, účinné, transparentní a profesionální státní služby a
- f) zajištění účinného boje proti korupci, zejména s ohledem na posílení mezinárodní spolupráce při potírání korupce, a zajištění účinného provádění příslušných mezinárodních právních nástrojů, jako je Úmluva OSN proti korupci z roku 2003.

ČLÁNEK 5

Zahraniční a bezpečnostní politika

1. Strany zintenzívní dialog a spolupráci v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky, a současně uznávají význam, který Arménská republika přikládá své účasti v mezinárodních organizacích a formátech spolupráce a svým stávajícím závazkům, které z této účasti vyplývají, a budou se zabývat zejména otázkami předcházení konfliktům a řešení krizí, snižování rizik, kybernetické bezpečnosti, reformy bezpečnostního sektoru, regionální stability, odzbrojení, nešíření zbraní hromadného ničení, kontroly zbraní a kontroly vývozu. Spolupráce je založena na společných hodnotách a společných zájmech a usiluje o větší účinnost s využitím dvoustranných, mezinárodních a regionálních fór, zejména OBSE.
2. Strany potvrzují svou oddanost zásadám a normám mezinárodního práva, včetně těch, které jsou zakotveny v Chartě OSN a v Helsinském závěrečném aktu OBSE, a svůj závazek prosazovat tyto zásady ve svých dvoustranných a mnohostranných vztazích.

ČLÁNEK 6

Závažná trestná činnost s mezinárodním dosahem a Mezinárodní trestní soud

1. Strany znovu potvrzují, že nejzávažnější trestné činy, které znepokojují celé mezinárodní společenství, nesmí zůstat nepotrestány a že jejich účinné stíhání musí být zajištěno přijetím opatření na národní a mezinárodní úrovni, včetně na úrovni Mezinárodního trestního soudu.
2. Strany mají za to, že zřízení a účinné fungování Mezinárodního trestního soudu představuje významný pokrok na cestě k mezinárodnímu míru a spravedlnosti. Strany usilují o posílení spolupráce při podpoře míru a mezinárodní spravedlnosti tím, že ratifikují a provádějí Římský statut Mezinárodního trestního soudu a s ním související nástroje, přičemž zohlední své právní a ústavní rámce.
3. Strany se dohodly, že budou úzce spolupracovat za účelem předcházení genocidě, zločinům proti lidskosti a válečným zločinům, a to využíváním vhodných dvoustranných a mnohostranných rámců.

ČLÁNEK 7

Předcházení konfliktům a řešení krizí

Strany posílí praktickou spolupráci při předcházení konfliktům a řešení krizí, zejména pokud jde o možnou účast Arménské republiky na civilních či vojenských operacích pro řešení krizí pod vedením EU, jakož i na příslušných cvičeních a školicích činnostech, a to případ od případu.

ČLÁNEK 8

Regionální stabilita a mírové řešení konfliktů

1. Strany zintenzívní společné úsilí o zlepšení podmínek pro další regionální spolupráci podporou otevřených hranic s přeshraničním pohybem, dobrých sousedských vztahů a demokratického rozvoje, čímž přispějí ke stabilitě a bezpečnosti, a usilují o mírové řešení konfliktů.
2. Úsilí zmíněné v odstavci 1 se řídí společně sdílenými zásadami zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, jak jsou zakotveny v Chartě OSN, Helsinském závěrečném aktu OBSE a dalších příslušných mnohostranných dokumentech, se kterými se strany ztotožňují. Strany zdůrazňují význam stávajících dohodnutých formátů pro mírové řešení konfliktů.
3. Strany zdůrazňují, že kontroly zbraní a opatření na budování důvěry a bezpečnosti mají i nadále velký význam pro bezpečnost, předvídatelnost a stabilitu v Evropě.

ČLÁNEK 9

Zbraně hromadného ničení, nešíření a odzbrojení

1. Strany zastávají názor, že šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů do rukou státních i nestátních aktérů, jako jsou teroristé a další kriminální skupiny, představuje jednu z nejzávažnějších hrozeb pro mezinárodní mír a stabilitu. Strany se proto dohodly, že budou spolupracovat a přispívat k boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů prostřednictvím úplného dodržování a vnitrostátního provedení svých stávajících závazků v rámci mezinárodních smluv a dohod o odzbrojení a nešíření, jakož i svých dalších příslušných mezinárodních závazků. Strany se dohodly na tom, že toto ustanovení představuje základní prvek této dohody.
2. Strany se dohodly na tom, že budou spolupracovat a přispívat k boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů tím, že:
 - a) podniknou kroky za účelem podpisu a ratifikace veškerých dalších příslušných mezinárodních nástrojů nebo případného přistoupení k nim a jejich plného provádění a
 - b) budou dále rozvíjet účinný systém vnitrostátních kontrol vývozu, včetně kontrol vývozu a tranzitu zboží souvisejícího se zbraněmi hromadného ničení, jakož i kontrol koncového využití technologií dvojího užití, pokud jde o zbraně hromadného ničení.
3. Strany se dohodly, že povedou pravidelný politický dialog, který bude doplňovat a upevňovat prvky uvedené v tomto článku.

ČLÁNEK 10

Ruční palné a lehké zbraně a kontrola vývozu konvenčních zbraní

1. Strany uznávají, že nezákonná výroba ručních palných a lehkých zbraní, včetně střeliva, obchodu s nimi a jejich nadměrné hromadění, špatná správa, nedostatečně zabezpečené zásoby a nekontrolované šíření představují i nadále vážnou hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost.
2. Strany se dohodly, že budou dodržovat a v plném rozsahu plnit své povinnosti tak, aby v souvislosti s nedovoleným obchodem s ručními palnými a lehkými zbraněmi, včetně střeliva, jednaly v souladu se stávajícími mezinárodními dohodami, jichž jsou stranami, a rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, a že budou dodržovat své závazky v rámci jiných mezinárodních nástrojů použitelných v této oblasti, jako je Akční program OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech.
3. Strany se zavazují, že budou spolupracovat a že zajistí koordinaci, doplňkovost a součinnost ve svém úsilí při řešení otázky nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi, včetně střeliva, a zničení nadbytečných zásob na celosvětové, regionální, subregionální a případně vnitrostátní úrovni.
4. Dále se strany dohodly na další spolupráci v oblasti kontroly konvenčních zbraní s ohledem na společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu¹, a příslušné vnitrostátní právní předpisy Arménské republiky.

¹ Úř. věst. EU L 335, 13.12.2008, s. 99.

5. Strany se dohodly, že povedou pravidelný politický dialog, který bude doplňovat a upevňovat prvky uvedené v tomto článku.

ČLÁNEK 11

Potírání terorismu

1. Strany potvrzují význam boje proti terorismu a jeho předcházení a dohodly se, že budou na dvoustranné, regionální a mezinárodní úrovni spolupracovat s cílem předcházet terorismu a potírat jej ve všech jeho formách a projevech.
2. Strany souhlasí s tím, že je zásadní, aby boj proti terorismu byl veden s plným respektem k právnímu státu a v plném souladu s mezinárodním právem, včetně mezinárodního práva v oblasti lidských práv, mezinárodního uprchlického práva a mezinárodního humanitárního práva, se zásadami Charty OSN a všemi příslušnými mezinárodními nástroji pro boj s terorismem.
3. Strany zdůrazňují význam všeobecné ratifikace a plného provedení všech úmluv a protokolů OSN přijatých v souvislosti s bojem proti terorismu. Strany se dohodly, že budou nadále podporovat dialog o předloze všeobecné úmluvy o mezinárodním terorismu a spolupracovat při provádění globální strategie OSN pro boj proti terorismu, jakož i všech příslušných rezolucí Rady bezpečnosti OSN a úmluv Rady Evropy. Strany se také dohodly na spolupráci při prosazování mezinárodního konsenzu o předcházení terorismu a boji proti němu.

HLAVA III

SPRAVEDLNOST, SVOBODA A BEZPEČNOST

ČLÁNEK 12

Právní stát a dodržování lidských práv a základních svobod

1. V rámci své spolupráce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva přikládají strany zvláštní význam upevňování právního státu, včetně nezávislosti soudů, přístupu ke spravedlnosti, práva na spravedlivý proces, jak je stanoveno v Evropské úmluvě o lidských právech, a procesních záruk v trestních věcech a práv obětí.
2. Strany budou plně spolupracovat, pokud jde o účinné fungování institucí v oblasti vymáhání práva, boje proti korupci a výkonu spravedlnosti.
3. Dodržování lidských práv, nediskriminace a základních svobod je pro veškerou spolupráci v oblasti svobody, bezpečnosti a práva směrodatné.

ČLÁNEK 13

Ochrana osobních údajů

Strany se dohodly, že budou spolupracovat s cílem zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů v souladu s právními nástroji a normami Evropské unie a Rady Evropy a mezinárodními právními nástroji a normami.

ČLÁNEK 14

Spolupráce v oblasti migrace, azylu a správy hranic

1. Strany opětovně potvrzují význam společného řízení migračních toků mezi svými územími a navážou všestranný dialog o všech otázkách spojených s migrací, včetně legální migrace, mezinárodní ochrany a boje proti nelegální migraci, převaděčství a obchodování s lidmi.
2. Spolupráce bude vycházet z posouzení konkrétních potřeb, které se uskuteční prostřednictvím konzultací mezi stranami, a bude probíhat v souladu s jejich příslušnými platnými právními předpisy. Zaměří se zejména na:
 - a) řešení hlavních příčin migrace;
 - b) vypracování a provedení vnitrostátních právních předpisů a postupů v otázce mezinárodní ochrany, aby splňovaly podmínky Ženevské úmluvy z roku 1951 o právním postavení uprchlíků, Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967 a ostatních souvisejících mezinárodních nástrojů, jako je Evropská úmluva o lidských právech, a aby bylo zajištěno dodržování zásady nenavrácení;
 - c) pravidla pro přijímání, práva a postavení přijatých osob, spravedlivé zacházení s oprávněně pobývajícími cizími státními příslušníky a jejich integraci, vzdělávání a odbornou přípravu a opatření proti rasismu a xenofobii;

- d) vytvoření účinné a preventivní politiky proti nelegální migraci, převaděčství migrantů a obchodování s lidmi, včetně otázky, jak potírat sítě převaděčů a obchodníků s lidmi a chránit oběti tohoto obchodování v rámci příslušných mezinárodních nástrojů;
 - e) otázky, jako jsou organizace, odborná příprava, osvědčené postupy a další operativní opatření v oblasti řízení migrace, zabezpečení dokladů, vízové politiky a správy hranic a informačních systémů o migraci.
3. Spolupráce může také usnadnit cirkulační migraci ve prospěch rozvoje.

ČLÁNEK 15

Pohyb osob a zpětné přebírání

1. Strany, které jsou vázány následujícími dohodami, zajistí plné provedení:
- a) Dohody mezi Evropskou unií a Arménskou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (dále jen „dohoda o zpětném přebírání osob“), která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2014, a
 - b) Dohody mezi Evropskou unií a Arménskou republikou o zjednodušení vízového režimu (dále jen „dohoda o zjednodušení vízového režimu“), která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2014.

2. Strany nadále podporují mobilitu občanů prostřednictvím dohody o zjednodušení vízového režimu a ve vhodné chvíli uváží zahájení dialogu o liberalizaci víz za předpokladu, že budou vytvořeny podmínky pro řádně řízenou a bezpečnou mobilitu. Spolupracují v boji proti nelegální migraci, mimo jiné i prováděním dohody o zpětném přebírání osob, jakož i při prosazování politiky správy hranic a právního a operačního rámce.

ČLÁNEK 16

Boj proti organizované trestné činnosti a korupci

1. Strany spolupracují v boji proti trestné činnosti a protiprávním činnostem, včetně činností nadnárodní povahy, a při jejich předcházení, jako jsou například:

- a) převaděčství migrantů a obchodování s lidmi;
- b) pašování střelných zbraní, včetně ručních palných a lehkých zbraní, a obchod s nimi;
- c) pašování nelegálních drog a obchod s nimi;
- d) pašování zboží a nedovolené obchodování s ním;

- e) nedovolené hospodářské a finanční činnosti, jako jsou padělání, daňové podvody a podvody při zadávání veřejných zakázek;
- f) zpronevěra prostředků v projektech financovaných mezinárodními dárci;
- g) aktivní a pasivní korupce jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru;
- h) padělání listin a předkládání nepravdivých výkazů a
- i) počítačová trestná činnost.

2. Strany posílí dvoustrannou, regionální a mezinárodní spolupráci mezi donucovacími orgány, včetně případného rozvoje spolupráce mezi Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a příslušnými orgány Arménské republiky. Strany jsou odhodlány účinně provést příslušné mezinárodní normy, zejména ty, které jsou zakotveny v Úmluvě OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu z roku 2000 a jejích třech protokolech. Strany spolupracují při předcházení korupci a boji proti ní v souladu s Úmluvou OSN proti korupci z roku 2003, doporučeními Skupiny států proti korupci (GRECO) a OECD, zajištění transparentnosti, pokud jde o majetková přiznání, ochrany oznamovatelů a zveřejňování informací o konečných příjemcích právnických osob.

ČLÁNEK 17

Nelegální drogy

1. Strany v rámci svých příslušných pravomocí a působnosti spolupracují, aby zajistily vyvážený a integrovaný přístup, pokud jde o prevenci a potírání nelegálních drog, jakož i nových psychoaktivních látek. Protidrogové politiky a opatření se zaměří na posílení struktur pro boj s nelegálními drogami a předcházení jejich užívání, na snížení nabídky nelegálních drog, obchodu s nimi a poptávky po nich a na zvládnutí zdravotních a sociálních důsledků zneužívání drog s cílem omezit škody, a rovněž na účinnější prevenci rozšíření chemických prekursorů používaných k nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek nebo psychoaktivních látek.
2. Strany se dohodnou na nezbytných metodách spolupráce k dosažení cílů uvedených v odstavci 1. Opatření vycházejí ze společně dohodnutých zásad stanovených v příslušných mezinárodních úmluvách a mají za cíl provádění doporučení obsažených v dokumentu o výsledcích zvláštního zasedání Valného shromáždění OSN o celosvětovém problému drog, které se konalo v dubnu 2016.

ČLÁNEK 18

Praní peněz a financování terorismu

1. Strany spolupracují s cílem předcházet využívání svých finančních a příslušných nefinančních systémů k praní výnosů z trestné činnosti obecně a zvláště z trestné činnosti související s drogami, jakož i za účelem financování terorismu. Tato spolupráce se vztahuje také na zpětné získávání majetku nebo finančních prostředků pocházejících z trestné činnosti.

2. Spolupráce v této oblasti umožní výměnu důležitých informací v rámci příslušných právních předpisů stran a příslušných mezinárodních nástrojů, jakož i přijetí vhodných norem pro prevenci praní peněz a financování terorismu a pro boj proti těmto jevům, které budou rovnocenné normám přijatým příslušnými mezinárodními orgány činnými v této oblasti, jako je například Finanční akční výbor proti praní peněz.

ČLÁNEK 19

Spolupráce v oblasti boje proti terorismu

1. V souladu se zásadami, z nichž vychází boj proti terorismu a jež jsou uvedeny v článku 11, strany opětovně potvrzují význam vymáhání práva a justičního přístupu k boji proti terorismu a dohodly se na spolupráci při předcházení terorismu a jeho potlačování, a to konkrétně prostřednictvím:
 - a) výměny informací o teroristech, teroristických skupinách a jejich podpůrných sítích v souladu s mezinárodním a vnitrostátním právem, zejména pokud jde o ochranu údajů a ochranu soukromí;
 - b) výměny zkušeností týkajících se předcházení terorismu a jeho potlačování, prostředků a metod boje proti terorismu a jejich technických stránek, jakož i vzájemného školení stran v souladu s platnými právními předpisy;
 - c) výměny názorů na radikalizaci a nábor lidí a způsoby, jak čelit radikalizaci, a podpory jejich rehabilitace;

- d) výměny názorů a zkušeností týkajících se přeshraničního pohybu a cestování osob podezřelých z terorismu, jakož i teroristických hrozeb;
 - e) sdílení osvědčených postupů týkajících se ochrany lidských práv v boji proti terorismu, zejména pokud jde o trestní řízení;
 - f) zajištění kriminalizace teroristických trestných činů a
 - g) přijetí opatření proti hrozbě chemického, biologického, radiologického a jaderného terorismu a realizace nezbytných opatření k předcházení získání, převodu a použití chemických, biologických, radiologických a jaderných materiálů pro teroristické účely a k prevenci nedovoleného jednání v souvislosti s vysoce rizikovými chemickými, biologickými, radiologickými a jadernými zařízeními.
2. Spolupráce vychází z příslušných dostupných vyhodnocení a realizuje se prostřednictvím konzultací mezi stranami.

ČLÁNEK 20

Právní spolupráce

1. Strany se dohodly na rozvoji justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech, zejména co se týká sjednávání, ratifikace a provádění mnohostranných úmluv o justiční spolupráci v občanskoprávních věcech, především pak úmluv Haagské konference o mezinárodním právu soukromém v oblasti mezinárodní právní spolupráce a soudních sporů, jakož i ochrany dětí.

2. Pokud jde o justiční spolupráci v trestních věcech, strany se vynasnaží zlepšit spolupráci ve věci vzájemné právní pomoci na základě příslušných mnohostranných dohod. Tato spolupráce si případně vyžádá přistoupení k příslušným mezinárodním nástrojům OSN a Rady Evropy a jejich provedení, jakož i těsnější spolupráci mezi Eurojustem a příslušnými orgány Arménské republiky.

ČLÁNEK 21

Konzulární ochrana

Arménská republika souhlasí s tím, že diplomatické a konzulární orgány jakéhokoli zastoupeného členského státu poskytnou ochranu jakémukoli státnímu příslušníku členského státu, který nemá v Arménské republice stálé zastoupení, které by bylo schopné účinně poskytnout v daném případě konzulární ochranu, za stejných podmínek jako státním příslušníkům uvedeného členského státu.

HLAVA IV

HOSPODÁŘSKÁ SPOLUPRÁCE

KAPITOLA 1

HOSPODÁŘSKÝ DIALOG

ČLÁNEK 22

1. Evropská unie a Arménská republika usnadní proces hospodářských reforem tím, že zlepší společné pochopení základních prvků své ekonomiky a tvorbu a provádění hospodářských politik.
2. Arménská republika učiní další kroky směřující k rozvoji dobře fungujícího tržního hospodářství a případně k postupnému sbližování hospodářských a finančních právních předpisů a politik s právními předpisy a politikami Evropské unie. Evropská unie podpoří Arménskou republiku při zajišťování zdravé makroekonomické politiky, včetně nezávislosti centrální banky a cenové stability, zdravých veřejných financí a udržitelného režimu směnných kurzů a udržitelné platební bilance.

ČLÁNEK 23

Za tímto účelem se strany dohodly, že povedou pravidelný hospodářský dialog zaměřený na:

- a) výměnu informací o makroekonomických trendech a politikách, jakož i strukturálních reformách včetně strategií hospodářského rozvoje;
- b) výměnu odborných poznatků a osvědčených postupů v takových oblastech, jako jsou veřejné finance, rámce měnové a kurzové politiky, politika ve finančním sektoru a hospodářská statistika;
- c) výměnu informací a zkušeností o regionální hospodářské integraci, včetně fungování Evropské hospodářské a měnové unie;
- d) přezkum stavu dvoustranné spolupráce v hospodářské, finanční a statistické oblasti.

ČLÁNEK 24

Vnitřní kontrola ve veřejné správě a pravidla auditu

Strany spolupracují v oblasti vnitřní kontroly ve veřejné správě a externího auditu s cílem:

- a) dále rozvíjet a zavádět systém vnitřní kontroly ve veřejné správě v souladu se zásadou decentralizované manažerské odpovědnosti, včetně nezávislých vnitřních auditorských funkcí v celém veřejném sektoru Arménské republiky, cestou harmonizace s všeobecně uznávanými mezinárodními normami, rámci a metodikami a osvědčenými postupy Evropské unie na základě programu reformy vnitřní finanční kontroly ve veřejné správě schváleného vládou Arménské republiky;
- b) rozvíjet vhodný systém finanční kontroly v Arménské republice, který bude doplňovat, nikoli však zdvojovat funkce interního auditu;
- c) podporovat centrální harmonizační jednotku pro vnitřní finanční kontrolu ve veřejné správě Arménské republiky a posilovat její schopnost řídit proces reform;
- d) dále posilovat kontrolní úřad coby nejvyšší kontrolní orgán Arménské republiky, zejména pokud jde o jeho finanční, organizační a operativní nezávislost, v souladu s mezinárodně uznávanými normami externího auditu (INTOSAI) a
- e) zavést výměnu informací, zkušeností a osvědčených postupů.

KAPITOLA 2

ZDANĚNÍ

ČLÁNEK 25

Strany spolupracují při posilování řádné správy v oblasti daní s cílem dále zlepšovat hospodářské vztahy, obchod, investice a spravedlivou spolupráci.

ČLÁNEK 26

S odkazem na článek 25 strany uznávají a zavazují se plnit zásady řádné správy v oblasti daní, např. zásady transparentnosti, výměny informací a spravedlivé soutěže v oblasti daní, jak se k nim zavázaly členské státy na úrovni Evropské unie. Aniž by byly dotčeny pravomoci Evropské unie a členských států, strany za tímto účelem zlepší mezinárodní spolupráci v oblasti daní, usnadní výběr daňových výnosů a vypracují opatření k účinnému uplatňování uvedených zásad řádné správy.

ČLÁNEK 27

Strany posílí a podpoří svou spolupráci zaměřenou na zlepšení a rozvoj daňového systému a daňové správy Arménské republiky, mimo jiné zvyšováním kapacity výběru a kontroly daní, zajištění účinného výběru daní a posílení boje proti daňovým podvodům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Strany se v souladu s články I a III Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“) zdrží diskriminace mezi dováženými výrobky a obdobnými domácími výrobky. Strany usilují o posílení spolupráce a sdílení zkušeností při boji proti daňovým podvodům a vyhýbání se daňovým povinnostem, zejména kolotočovým podvodům, jakož i s ohledem na stanovování převodních cen a otázky regulace offshorových praktik.

ČLÁNEK 28

Strany rozšíří svou spolupráci s cílem dosáhnout společné politiky při maření podvodů, boji proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani. Spolupráce bude zahrnovat výměnu informací. Za tímto účelem se strany budou snažit posílit svoji spolupráci v regionálním kontextu a v souladu s Rámcovou úmluvou Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku z roku 2003.

ČLÁNEK 29

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se vede pravidelný dialog.

KAPITOLA 3

STATISTIKA

ČLÁNEK 30

Strany budou rozvíjet a posilovat svou spolupráci v oblasti statistiky, a tím přispívat k plnění dlouhodobého cíle spočívajícího v poskytování včasných, mezinárodně srovnatelných a spolehlivých statistických údajů. Očekává se, že udržitelný, účinný a odborně nezávislý vnitrostátní statistický systém nabídne občanům, podnikům a rozhodujícím politickým činitelům v Evropské unii a Arménské republice důležité informace, na jejichž základě bude možné přijímat informovaná rozhodnutí. Národní statistický systém bude respektovat hlavní zásady oficiálních statistik OSN a zohledňovat *acquis* EU v oblasti statistiky, včetně Kodexu evropské statistiky, aby vnitrostátní tvorba statistik byla sladěna s evropskými předpisy a normami.

ČLÁNEK 31

Spolupráce v oblasti statistiky má za cíl:

- a) další posilování kapacity národního statistického systému včetně právního základu, tvorby údajů a metadat dobré kvality, politiky šíření údajů a jejich uživatelské přístupnosti, a to s ohledem na uživatele ve veřejném a soukromém sektoru, akademickou obec a společnost obecně;

- b) postupné sladění statistického systému Arménské republiky s normami a postupy používanými v Evropském statistickém systému;
- c) doladování při poskytování dat Evropské unii zohledňující uplatňování příslušných mezinárodních a evropských metodik, včetně klasifikace;
- d) posilování odborné a řídicí kapacity pracovníků působících v rámci národního statistického systému s cílem usnadnit uplatňování statistických norem Evropské unie a přispět k rozvoji statistického systému Arménské republiky;
- e) výměnu zkušeností, pokud jde o rozvoj know-how v oblasti statistiky, a
- f) podporu zajištění a řízení kvality ve všech procesech tvorby a šíření statistických údajů.

ČLÁNEK 32

Strany budou spolupracovat v rámci Evropského statistického systému, v němž Eurostat představuje statistický úřad Evropské unie. Tato spolupráce zajistí profesní nezávislost statistického úřadu a uplatňování zásad Kodexu evropské statistiky a zaměří se na tyto oblasti:

- a) demografickou statistiku, včetně sčítání lidu, a sociální statistiku;
- b) zemědělskou statistiku, včetně zemědělského sčítání;

- c) statistiku podnikání, včetně registrů hospodářských subjektů a využití správních zdrojů ke statistickým účelům;
- d) makroekonomickou statistiku, včetně národních účtů, statistiky zahraničního obchodu, statistiky platební bilance a statistiky přímých zahraničních investic;
- e) energetickou statistiku, včetně bilancí;
- f) environmentální statistiku;
- g) regionální statistiku a
- h) průřezové činnosti, včetně zajištění a řízení kvality, statistické klasifikace, odborné přípravy, šíření údajů a využívání moderních informačních technologií.

ČLÁNEK 33

Strany si mimo jiné vyměňují informace a odborné zkušenosti a rozšíří svou spolupráci s ohledem na zkušenosti získané při reformě statistického systému zahájené v rámci různých programů pomoci. Své úsilí zaměří na další sladování s *acquis* EU v oblasti statistiky a budou se přitom opírat o národní strategii rozvoje statistického systému Arménské republiky s přihlédnutím k vývoji Evropského statistického systému. Při procesu tvorby statistických údajů bude kladen důraz na širší využívání správních záznamů a zjednodušení statistického zjišťování při současném zohlednění potřeby snížit zátěž respondentů. Vytvořené údaje musí mít význam pro tvorbu a sledování politik v hlavních oblastech sociálního a hospodářského života.

ČLÁNEK 34

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se vede pravidelný dialog. Činnosti prováděné v rámci Evropského statistického systému, včetně odborné přípravy, jsou co nejvíce otevřené pro účast Arménské republiky.

ČLÁNEK 35

Postupné sbližování právních předpisů Arménské republiky s *acquis* EU v oblasti statistiky probíhá v souladu s každoročně aktualizovanou Sbírkou statistických požadavků vytvořenou Eurostatem, kterou strany považují za přílohu této dohody.

HLAVA V

POLITIKY V DALŠÍCH OBLASTECH SPOLUPRÁCE

KAPITOLA 1

DOPRAVA

ČLÁNEK 36

Strany:

- a) rozšíří a posílí svou spolupráci v oblasti dopravy s cílem přispět k rozvoji udržitelných dopravních systémů;
- b) podpoří účinné, bezpečné a zabezpečené poskytování dopravních služeb, jakož i intermodalitu a interoperabilitu dopravních systémů, a
- c) zasadí se o posílení hlavních dopravních spojení mezi jejich územím.

ČLÁNEK 37

Spolupráce v oblasti dopravy zahrnuje tyto oblasti:

- a) rozvoj udržitelné vnitrostátní dopravní politiky týkající se všech způsobů dopravy, a to zejména s cílem zajistit účinné, bezpečné a zabezpečené dopravní systémy šetrné k životnímu prostředí a podpořit integraci dopravních plánů do dalších oblastí politiky;
- b) vypracování odvětvových strategií při zohlednění vnitrostátní dopravní politiky (včetně právních požadavků na modernizaci technického vybavení a vozových parků, tak aby splňovaly nejvyšší mezinárodní standardy) pro silniční, železniční, vnitrozemskou vodní a námořní, leteckou a intermodální dopravu, včetně časových plánů a mezníků pro provádění, správních pravomocí a finančních plánů;
- c) zkvalitňování politiky v oblasti infrastruktury s cílem lépe stanovit a hodnotit projekty infrastruktury pro různé způsoby dopravy;
- d) vypracování strategií financování se zaměřením na údržbu, nedostatek kapacit a chybějící napojení infrastruktury, jakož i na aktivaci a podporu účasti soukromého sektoru na dopravních projektech;
- e) přistoupení k příslušným mezinárodním dopravním organizacím a dohodám, včetně postupů zajišťujících přísné provedení a účinné prosazování mezinárodních dopravních dohod a úmluv;

- f) spolupráci a výměnu informací, pokud jde o rozvoj a zlepšování dopravních technologií, např. inteligentních dopravních systémů, a
- g) podporu využívání inteligentních dopravních systémů a informačních technologií při řízení a provozu všech způsobů dopravy, jakož i podporu intermodality a spolupráce při využívání vesmírných systémů a komerčních aplikací usnadňujících dopravu.

ČLÁNEK 38

1. Cílem spolupráce je rovněž zlepšení pohybu osob a zboží, zvýšení plynulosti dopravních toků mezi Arménskou republikou, Evropskou unií a třetími zeměmi v regionu podporou otevřených hranic s přeshraničním pohybem pomocí odstraňování správních, technických a jiných překážek, zlepšení provozu stávajících dopravních sítí a rozvoje infrastruktury především na hlavních dopravních sítích mezi stranami.
2. Spolupráce zahrne opatření, která usnadňují překračování hranic, s přihlédnutím ke specifickým vnitrozemským států, jak je uvedeno v příslušných mezinárodních nástrojích.
3. Spolupráce zahrne výměnu informací a společné činnosti:
 - a) na regionální úrovni, přičemž je třeba zejména zohlednit pokrok dosažený v rámci opatření spolupráce v oblasti regionální dopravy, jako je dopravní koridor Evropa–Kavkaz–Asie (TRACECA) a další iniciativy v oblasti dopravy na mezinárodní úrovni, mimo jiné s ohledem na mezinárodní dopravní organizace a mezinárodní dohody a úmluvy ratifikované stranami, a

- b) v rámci různých dopravních agentur Evropské unie, jakož i v rámci Východního partnerství.

ČLÁNEK 39

1. V zájmu zajištění koordinovaného rozvoje a postupné liberalizace letecké dopravy mezi stranami, přizpůsobených jejich vzájemným obchodním potřebám, by se podmínky vzájemného přístupu na trh letecké dopravy měly stanovit v souladu s dohodou mezi Evropskou unií a Arménskou republikou o společném leteckém prostoru.
2. Před uzavřením dohody o společném leteckém prostoru nepřijmou strany žádná opatření nebo akce, které by byly více omezující nebo diskriminační než situace v den předcházející dni vstupu této dohody v platnost.

ČLÁNEK 40

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

ČLÁNEK 41

1. Arménská republika sblíží své právní předpisy s právními předpisy Evropské unie uvedenými v příloze I podle ustanovení uvedené přílohy.

2. Sbližování právních předpisů může probíhat také prostřednictvím odvětvových dohod.

KAPITOLA 2

ENERGETICKÁ SPOLUPRÁCE, VČETNĚ JADERNÉ BEZPEČNOSTI

ČLÁNEK 42

1. Strany spolupracují v otázkách energetiky na základě zásad partnerství, vzájemného zájmu, transparentnosti a předvídatelnosti. Cílem spolupráce je harmonizace právních předpisů v oblastech odvětví energetiky uvedených níže, při zohlednění potřeby zajistit přístup k bezpečné, cenově dostupné energii šetrné k životnímu prostředí.
2. Spolupráce se mimo jiné týká těchto oblastí:
 - a) energetických strategií a politik, včetně prosazování energetické bezpečnosti a rozmanitosti dodávek energie a výroby elektřiny;
 - b) posilování energetické bezpečnosti, mimo jiné prostřednictvím podnětů k diverzifikaci zdrojů energie a přepravních tras;
 - c) rozvoje konkurenčních trhů s energií;
 - d) podpory využívání energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a úspor energie;

- e) podpory regionální spolupráce v oblasti energetiky a integrace do regionálních trhů;
- f) podpory společných regulačních rámců s cílem usnadnit obchod s ropnými produkty, elektřinou a případně s jinými energetickými komoditami, jakož i rovných podmínek, pokud jde o jadernou bezpečnost zaměřenou na vysokou úroveň bezpečnosti a zabezpečení;
- g) civilního využití jaderné energie s přihlédnutím ke specifčnosti Arménské republiky a se zaměřením na vysokou úroveň jaderné bezpečnosti, a to na základě norem Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) a norem a postupů Evropské unie, které budou zmíněny níže, a na základě mezinárodních pokynů a postupů. Spolupráce v této oblasti bude zahrnovat:
 - i) výměnu technologií, osvědčených postupů a školení v oblasti bezpečnosti, zabezpečení a nakládání s odpady, s cílem zajistit bezpečný provoz jaderných elektráren;
 - ii) uzavření a bezpečné vyřazení jaderné elektrárny Medzamor z provozu a brzké přijetí plánu nebo akčního plánu za tímto účelem, s přihlédnutím k potřebě jejího nahrazení novou kapacitou pro zajištění energetické bezpečnosti Arménské republiky a podmínkám udržitelného rozvoje;
- h) cenové politiky, tranzitu a dopravy, v případě potřeby zejména systému založeného na režijních nákladech na přenos zdrojů energie, případně dalšího upřesnění ohledně dobývání uhlovodíků;

- i) podpory regulačních aspektů, které odrážejí hlavní zásady regulace trhu s energií, a nediskriminačního přístupu do energetických sítí a infrastruktur za konkurenční, transparentní a nákladově efektivní ceny a odpovídajícího a nezávislého dohledu;
- j) vědeckotechnické spolupráce, včetně výměny informací v zájmu rozvoje a zkvalitňování technologií ve výrobě, přepravě, dodávkách a konečném využití energie se zvláštním zaměřením na energeticky účinné technologie šetrné k životnímu prostředí.

ČLÁNEK 43

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

ČLÁNEK 44

Arménská republika sblíží své právní předpisy s nástroji uvedenými v příloze II podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 3

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ČLÁNEK 45

Strany rozšíří a posílí svoji spolupráci v otázkách životního prostředí, čímž přispějí k plnění dlouhodobého cíle udržitelného rozvoje a zelené ekonomiky. Očekává se, že posílená ochrana životního prostředí přinese užitek občanům a podnikům v Evropské unii a v Arménské republice, mimo jiné prostřednictvím lepšího veřejného zdraví, zachováním přírodních zdrojů, zvýšením hospodářské a environmentální účinnosti, jakož i využíváním moderních, čistších technologií přispívajících k udržitelnějším způsobům výroby. Spolupráce probíhá s ohledem na zájmy stran na základě rovnosti a oboustranného prospěchu, na vzájemnou závislost stran, jež existuje v oblasti ochrany životního prostředí, a na související mnohostranné dohody.

ČLÁNEK 46

1. Cílem spolupráce je zachování, ochrana, zlepšování a obnova kvality životního prostředí, ochrana lidského zdraví, udržitelné využívání přírodních zdrojů a podpora opatření přijatých na mezinárodní úrovni za účelem řešení regionálních či celosvětových problémů v oblasti životního prostředí, včetně těch, jež se týkají:

- a) správy záležitostí týkajících se životního prostředí a průřezových otázek, včetně strategického plánování, posuzování vlivu na životní prostředí a strategického posuzování vlivů na životní prostředí, vzdělávání a odborné přípravy, systémů na monitorování životního prostředí a na informace o něm, kontroly a vymáhání práva, odpovědnosti za škody na životním prostředí, potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí, přeshraniční spolupráce, veřejného přístupu k informacím o životním prostředí, rozhodovacích procesů a účinných postupů správního a soudního přezkumu;
- b) kvality ovzduší;
- c) kvality vody a hospodaření s vodními zdroji, včetně zvládání povodňových rizik, nedostatku vody a sucha;
- d) nakládání s odpady;
- e) ochrany přírody včetně lesů a zachování a ochrany biologické rozmanitosti;
- f) průmyslového znečištění a průmyslových rizik;
- g) nakládání s chemickými látkami.

2. Cílem spolupráce je také integrace problematiky životního prostředí do jiných oblastí politiky.

ČLÁNEK 47

Strany mimo jiné:

- a) si vyměňují informace a odborné znalosti;
- b) spolupracují na regionální a mezinárodní úrovni, zejména pokud jde o vícestranné environmentální dohody ratifikované stranami, a
- c) případně spolupracují v rámci příslušných agentur.

ČLÁNEK 48

Spolupráce sleduje mimo jiné tyto cíle:

- a) vypracování obecné vnitrostátní strategie pro Arménskou republiku, která se bude zaměřovat na životní prostředí a bude zahrnovat:
 - i) plánované institucionální reformy (a jejich harmonogramy), jejichž cílem je zajistit provádění a prosazování právních předpisů týkajících se životního prostředí;
 - ii) rozdělení pravomocí v oblasti správy životního prostředí na vnitrostátní, regionální a obecní úrovni;
 - iii) postupy rozhodování a realizaci rozhodnutí;

- iv) postupy pro podporu začleňování problematiky životního prostředí do dalších oblastí politiky;
 - v) podporu opatření zaměřených na zelenou ekonomiku a ekologické inovace, nalezení potřebných lidských a finančních zdrojů a mechanismus přezkumu, a
- b) vypracování odvětvové strategie pro Arménskou republiku (včetně jasně stanovených harmonogramů a milníků pro provádění, správní odpovědnosti, jakož i strategií financování v oblasti investic do infrastruktury a technologie) týkající se:
- i) kvality ovzduší;
 - ii) kvality vody a správy zdrojů;
 - iii) nakládání s odpady;
 - iv) biologické rozmanitosti, ochrany přírody a lesnictví;
 - v) průmyslového znečištění a průmyslových rizik a
 - vi) chemických látek.

ČLÁNEK 49

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

ČLÁNEK 50

Arménská republika sblíží své právní předpisy s právními předpisy Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze III podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 4

OPATŘENÍ V OBLASTI KLIMATU

ČLÁNEK 51

Strany rozvinou a upevní spolupráci v boji proti změně klimatu. Spolupráce bude probíhat s ohledem na zájmy stran na základě rovnosti a oboustranného prospěchu, jakož i na provázanost stávajících dvoustranných a mnohostranných závazků v této oblasti.

ČLÁNEK 52

Spolupráce podpoří opatření na vnitrostátní, regionální a mezinárodní úrovni, mimo jiné v těchto oblastech:

- a) zmírňování změny klimatu;

- b) přizpůsobování se změně klimatu;
- c) tržní a netržní mechanismy pro řešení změny klimatu;
- d) výzkum, vývoj, demonstrace, zavádění, přenos a šíření nových, inovativních, bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií a adaptačních technologií;
- e) začleňování problematiky klimatu do obecných a odvětvových politik a
- f) zvyšování povědomí, vzdělávání a odborná příprava.

ČLÁNEK 53

- 1. Strany mimo jiné:
 - a) si vyměňují informace a odborné znalosti;
 - b) provádějí společné výzkumné činnosti a vyměňují si informace o čistších a ekologických technologiích;
 - c) provádějí společné činnosti na regionální a mezinárodní úrovni, mimo jiné s ohledem na mnohostranné dohody o životním prostředí ratifikované stranami, jako je Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) z roku 1992 a Pařížská dohoda z roku 2015, a případně provádějí společné činnosti v rámci příslušných agentur.

2. Strany věnují zvláštní pozornost přeshraničním otázkám a regionální spolupráci.

ČLÁNEK 54

Spolupráce sleduje mimo jiné tyto cíle:

- a) opatření k provedení Pařížské dohody z roku 2015 v souladu se zásadami stanovenými v této dohodě;
- b) opatření na posílení možností přijímat účinná opatření v oblasti klimatu;
- c) rozvoj celkové strategie ve vztahu ke klimatu a akčního plánu pro dlouhodobé zmírnění dopadů změny klimatu a pro přizpůsobení se změně klimatu;
- d) vypracování posouzení zranitelnosti a přizpůsobení;
- e) vypracování plánu rozvoje nízkouhlíkového hospodářství;
- f) vytvoření a provádění dlouhodobých opatření ke zmírnění změny klimatu snížením emisí skleníkových plynů;
- g) přípravná opatření pro obchodování s uhlíkem;
- h) opatření na podporu přenosu technologií;

- i) opatření na začlenění problematiky klimatu do odvětvových politik a
- j) opatření týkající se látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných plynů.

ČLÁNEK 55

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

ČLÁNEK 56

Arménská republika sblíží své právní předpisy s právními předpisy Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze IV podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 5

POLITIKA V OBLASTI PRŮMYSLU A PODNIKÁNÍ

ČLÁNEK 57

Strany rozšíří a posílí svoji spolupráci v rámci politiky v oblasti průmyslu a podnikání, čímž se pro všechny hospodářské subjekty zlepší podnikatelské prostředí, přičemž se zvláštní důraz bude klást na malé a střední podniky. Posílená spolupráce by měla zlepšit správní a regulační rámec jak pro podniky z Evropské unie, tak pro podniky z Arménské republiky působící v Evropské unii a měla by být založena na politikách Evropské unie týkajících se malých a středních podniků a průmyslu, a přitom zohledňovat mezinárodně uznávané zásady a postupy v této oblasti.

ČLÁNEK 58

Cílem spolupráce stran v této oblasti je:

- a) realizace strategií rozvoje malých a středních podniků založených na zásadách iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu a sledování jejich provádění prostřednictvím pravidelných zpráv a dialogu. Tato spolupráce se rovněž zaměří na mikropodniky a řemeslné podniky, které jsou nesmírně důležité pro hospodářství Evropské unie i Arménské republiky;

- b) vytváření lepších rámcových podmínek prostřednictvím výměny informací a osvědčených postupů, a tím přispění k vyšší konkurenceschopnosti. Tato spolupráce bude zahrnovat řízení strukturálních změn (restrukturalizace) a otázek spojených s životním prostředím a energetikou, jakými jsou energetická účinnost a čistší výroba;
- c) zjednodušování a racionalizace předpisů a regulačních postupů se zvláštním důrazem na výměnu osvědčených postupů a technik v oblasti regulace, včetně zásad Evropské unie;
- d) podpora rozvoje inovační politiky prostřednictvím výměny informací a osvědčených postupů týkajících se komercializace výzkumu a vývoje (včetně nástrojů podpory zakládání nových technologických podniků), rozvoje klastrů a přístupu k financování;
- e) posilování kontaktů mezi podniky Evropské unie a podniky Arménské republiky a mezi těmito podniky a orgány Evropské unie a Arménské republiky;
- f) podpora rozvoje proexportních činností v Arménské republice;
- g) podpora příznivějšího podnikatelského prostředí s cílem posílit růstový potenciál a investiční příležitosti a
- h) usnadňování modernizace a restrukturalizace v určitých průmyslových odvětvích Evropské unie a Arménské republiky.

ČLÁNEK 59

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog. Do tohoto dialogu budou zapojeni také zástupci podniků Evropské unie a Arménské republiky.

KAPITOLA 6

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ, ÚČETNICTVÍ A AUDITY A SPRÁVA A ŘÍZENÍ OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

ČLÁNEK 60

1. Strany uznávají význam účinného souboru pravidel a postupů v oblasti práva obchodních společností a správy a řízení obchodních společností, jakož i účetnictví a auditů ve funkčním tržním hospodářství s předvídatelným a transparentním podnikatelským prostředím, a zdůrazňují význam podpory sbližování právních předpisů v těchto oblastech.
2. Strany spolupracují v těchto oblastech:
 - a) výměna osvědčených postupů pro zajištění snadné a transparentní dostupnosti informací o organizaci a zastupování zapsaných společností a přístupu k těmto informacím;

- b) další rozvíjení politiky správy a řízení obchodních společností v souladu s mezinárodními normami, zejména normami OECD;
- c) provádění a důsledné uplatňování mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) v konsolidovaných účetních závěrkách kótovaných společností;
- d) právní úprava profesí auditorů a účetních a dohled nad nimi;
- e) mezinárodní auditorské standardy a etický kodex Mezinárodní federace účetních (IFAC) s cílem zlepšit odbornou úroveň auditorů prostřednictvím dodržování standardů a etických norem profesními organizacemi, auditorskými firmami a auditory.

KAPITOLA 7

SPOLUPRÁCE V OBLASTI BANKOVNICTVÍ, POJIŠŤOVNICTVÍ A DALŠÍCH FINANČNÍCH SLUŽEB

ČLÁNEK 61

Strany se shodly na významu účinných právních předpisů a postupů a dohodly se na spolupráci v oblasti finančních služeb s cílem:

- a) zlepšit regulaci finančních služeb;

- b) zajistit účinnou a přiměřenou ochranu investorů a zákazníků finančních služeb;
- c) přispívat ke stabilitě a integritě celosvětového finančního systému;
- d) podporovat spolupráci mezi různými aktéry finančního systému, včetně regulačních orgánů a orgánů dohledu;
- e) podporovat nezávislý a účinný dohled.

KAPITOLA 8

SPOLUPRÁCE V OBLASTI INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI

ČLÁNEK 62

Strany podporují spolupráci, pokud jde o rozvoj informační společnosti ve prospěch občanů a podniků prostřednictvím široké dostupnosti informačních a komunikačních technologií a zvyšování kvality služeb za dostupné ceny. Tato spolupráce by měla usnadnit přístup k trhům se službami elektronické komunikace a povzbudit hospodářskou soutěž a investice v tomto odvětví.

ČLÁNEK 63

Spolupráce zahrnuje mimo jiné tyto oblasti:

- a) výměnu informací a osvědčených postupů při provádění vnitrostátních strategií v oblasti informační společnosti, včetně iniciativ, které si kladou za cíl podporu přístupu k širokopásmovému připojení, lepší bezpečnost sítí a rozvoj elektronických veřejných služeb;
- b) výměnu informací, osvědčených postupů a zkušeností s cílem podpořit rozvoj komplexního regulačního rámce elektronických komunikací, a zejména posílit správní kapacitu národního nezávislého regulátora, lépe využívat frekvenční spektrum a podpořit interoperabilitu sítí v Arménské republice a mezi Arménskou republikou a Evropskou unií.

ČLÁNEK 64

Strany podpoří spolupráci mezi regulačními orgány Evropské unie a vnitrostátním orgánem pro regulaci elektronických komunikací v Arménské republice.

ČLÁNEK 65

Arménská republika sblíží své právní předpisy s právními předpisy Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze V podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 9

CESTOVNÍ RUCH

ČLÁNEK 66

Strany spolupracují v oblasti cestovního ruchu s cílem posílit rozvoj konkurenceschopného a udržitelného odvětví cestovního ruchu jakožto zdroje hospodářského růstu, posilování odpovědnosti, zvyšování zaměstnanosti a devizových příjmů.

ČLÁNEK 67

Spolupráce na dvoustranné, regionální a evropské úrovni je založena na těchto zásadách:

- a) respektování integrity a zájmů místních společenství, zejména na venkově;
- b) význam kulturního dědictví a
- c) pozitivní interakce mezi cestovním ruchem a ochranou životního prostředí.

ČLÁNEK 68

Spolupráce se zaměří na tato témata:

- a) výměnu informací, osvědčených postupů, zkušeností a know-how, mimo jiné o inovativních technologiích;
- b) vytváření strategických partnerství mezi veřejnými a soukromými zájmy a zájmy místních společenství v zájmu zajištění udržitelného rozvoje cestovního ruchu;
- c) propagaci a rozvoj výrobků, trhů, infrastruktury, lidských zdrojů a institucionálních struktur v oblasti cestovního ruchu, jakož i odhalování a odstraňování překážek cestovních služeb;
- d) rozvoj a provádění účinných politik a strategií, včetně vhodných právních, správních a finančních aspektů;
- e) odbornou přípravu v oblasti cestovního ruchu a budování kapacit v zájmu lepší kvality služeb a
- f) rozvoj a podporu cestovního ruchu na místní úrovni.

ČLÁNEK 69

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

KAPITOLA 10

ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA

ČLÁNEK 70

Strany spolupracují při podpoře rozvoje zemědělství a venkova, především za pomoci postupného sbližování politik a právních předpisů.

ČLÁNEK 71

Spolupráce stran v oblasti zemědělství a rozvoje venkova sleduje mimo jiné tyto cíle:

- a) usnadňování vzájemného porozumění zemědělské politice a politice rozvoje venkova;
- b) posilování správních kapacit na ústřední a místní úrovni v souvislosti s plánováním, hodnocením a prováděním politik v souladu s právními předpisy Evropské unie a osvědčenými postupy;
- c) podporu moderní a udržitelné zemědělské výroby;
- d) sdílení znalostí a osvědčených postupů v souvislosti s politikami rozvoje venkova s cílem napomoci vytváření hospodářského blahobytu na venkově;

- e) zvyšování konkurenceschopnosti v zemědělství, jakož i účinnosti a transparentnosti trhů;
- f) podporu politiky jakosti a kontrolních mechanismů, zejména zeměpisných označení a ekologického zemědělství;
- g) šíření poznatků a podporu školicích služeb pro zemědělské výrobce a
- h) posilování harmonizace v otázkách, které se řeší v rámci mezinárodních organizací, jejichž členy jsou obě strany.

KAPITOLA 11

ŘÍZENÍ RYBOLOVU A NÁMOŘNÍCH ZÁLEŽITOSTÍ

ČLÁNEK 72

Strany spolupracují v otázkách společného zájmu týkajících se řízení rybolovu a námořních záležitostí, a tím utuží dvoustrannou, mnohostrannou a mezinárodní spolupráci v odvětví rybolovu.

ČLÁNEK 73

Strany přijmou společná opatření, budou si vyměňovat informace a navzájem se podpoří, aby prosazovaly:

- a) odpovědný rybolov a jeho řízení, které by bylo slučitelné se zásadami udržitelného rozvoje a vedlo k zachování zdravého stavu populací ryb a ekosystémů, a
- b) spolupráci prostřednictvím příslušných mnohostranných a mezinárodních organizací, které jsou odpovědné za správu a ochranu živých vodních zdrojů, zejména posílením příslušných mezinárodních nástrojů pro monitorování a vymáhání práva.

ČLÁNEK 74

Strany budou podporovat iniciativy, jako je vzájemná výměna zkušeností a vzájemná podpora v zájmu zajištění provádění udržitelné politiky rybolovu, která zahrnuje:

- a) řízení zdrojů rybolovu a akvakultury;
- b) inspekce a kontroly rybolovných činností;
- c) sběr údajů o úlovku a vykládce a biologických a hospodářských údajů;
- d) zlepšení účinnosti trhů, především podporou výrobních organizací, informováním spotřebitelů a prostřednictvím obchodních norem a sledovatelnosti;
- e) udržitelný rozvoj rybolovných oblastí, které jsou definovány jako oblast s pobřežím jezera nebo oblast zahrnující rybníky nebo ústí řeky a s významnou úrovní zaměstnanosti v odvětví rybolovu, a

- f) institucionální výměnu zkušeností o právních předpisech v oblasti udržitelné akvakultury a její praktické provádění v přírodních nádržích a umělých jezerech.

ČLÁNEK 75

S přihlédnutím ke své spolupráci v oblasti rybolovu, dopravy, životního prostředí a dalších politik souvisejících s mořem rozvíjí strany rovněž spolupráci a vzájemnou podporu případně také v námořních záležitostech, zejména tím, že aktivně podporují ucelený přístup k námořním záležitostem a k řádné správě věcí veřejných v příslušných regionálních a mezinárodních fórech.

KAPITOLA 12

TĚŽBA

ČLÁNEK 76

Strany rozvinou a posílí svoji spolupráci týkající se těžebního průmyslu a produkce surovin s cílem napomoci vzájemnému porozumění, zlepšit podnikatelské prostředí a provádět výměnu informací a spolupráci ohledně neenergetických otázek souvisejících zejména s těžbou kovových rud a průmyslových nerostných surovin.

ČLÁNEK 77

Cílem spolupráce stran v této oblasti je:

- a) výměna informací o vývoji jejich odvětví těžby a surovin;
- b) výměna informací o záležitostech týkajících se obchodu se surovinami s cílem podporovat dvoustranné výměny;
- c) výměna informací a osvědčených postupů ve vztahu k udržitelnému rozvoji v těžebním průmyslu a
- d) výměna informací a osvědčených postupů ve vztahu k odborné přípravě, dovednostem a bezpečnosti v těžebním průmyslu.

KAPITOLA 13

SPOLUPRÁCE VE VÝZKUMU A INOVACÍCH

ČLÁNEK 78

Strany podpoří spolupráci ve všech oblastech civilního vědeckého výzkumu, technologického vývoje a inovací na základě oboustranného prospěchu a za podmínek náležité a účinné ochrany práv duševního vlastnictví.

ČLÁNEK 79

Spolupráce uvedená v článku 78 zahrnuje:

- a) dialog o politice a výměnu vědeckotechnických informací;
- b) usnadnění přiměřeného přístupu do příslušných programů každé strany;
- c) iniciativy ke zvyšování výzkumné kapacity a účast výzkumných subjektů Arménské republiky v rámcovém programu Evropské unie pro výzkum;
- d) podporu společných výzkumných projektů ve všech oblastech výzkumu a inovací;
- e) vzdělávací činnosti a programy mobility pro vědce, výzkumníky a další výzkumné pracovníky působící na obou stranách v oblasti výzkumu a inovací;
- f) v rámci platných právních předpisů usnadňování volného pohybu výzkumných pracovníků, kteří se účastní činností upravených touto dohodou, a přeshraničního pohybu zboží určeného pro použití při těchto činnostech a
- g) další formy spolupráce při výzkumu a inovacích podle vzájemné dohody.

ČLÁNEK 80

Při provádění této spolupráce by se měly hledat synergie s činnostmi financovanými Mezinárodním střediskem pro vědu a techniku (ISTC) i s dalšími činnostmi prováděnými v rámci finanční spolupráce mezi Evropskou unií a Arménskou republikou, jak je stanoveno v kapitole 1 hlavy VII.

KAPITOLA 14

OCHRANA SPOTŘEBITELE

ČLÁNEK 81

Strany spolupracují za účelem zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele a dosažení slučitelnosti mezi svými systémy ochrany spotřebitele.

ČLÁNEK 82

Spolupráce může případně zahrnovat:

- a) sbližování právních předpisů Arménské republiky v oblasti ochrany spotřebitele s právními předpisy Evropské unie, jakož i odstranění překážek obchodu;
- b) podporu výměny informací o systémech ochrany spotřebitele, mimo jiné o příslušných právních předpisech a jejich vymáhání, o bezpečnosti spotřebních výrobků, o systémech výměny informací, o vzdělávání spotřebitelů a posilování jejich práv a o odškodňování spotřebitelů;
- c) odbornou přípravu správních úředníků a dalších osob zastupujících zájmy spotřebitelů a
- d) podporu rozvoje nezávislých spotřebitelských sdružení a kontaktů mezi zástupci spotřebitelů.

ČLÁNEK 83

Arménská republika sbližuje své právní předpisy s právními akty Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze VI podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 15

ZAMĚSTNANOST, SOCIÁLNÍ POLITIKA A ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

ČLÁNEK 84

Strany posilují vzájemný dialog a spolupráci při prosazování agendy důstojné práce Mezinárodní organizace práce (MOP), politiky zaměstnanosti, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, sociálního dialogu, sociální ochrany, sociálního začleňování, rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace, a tím přispívají ke vzniku nových a lepších pracovních míst, snižování chudoby, k lepší sociální soudržnosti, udržitelnému rozvoji a lepší kvalitě života.

ČLÁNEK 85

Spolupráce založená na výměně informací a osvědčených postupů může zahrnovat vybraný počet otázek z těchto oblastí:

- a) snižování chudoby a posilování sociální soudržnosti;

- b) politika zaměstnanosti usilující o větší počet a vyšší kvalitu pracovních míst s důstojnými pracovními podmínkami, mimo jiné s cílem potlačovat neformální ekonomiku a neformální zaměstnávání;
- c) prosazování aktivních opatření na trhu práce a efektivních služeb zaměstnanosti s cílem modernizovat trhy práce a přizpůsobit se potřebám trhu práce;
- d) podpora inkluzivních trhů práce a systémů sociálního zabezpečení, které začleňují do společnosti znevýhodněné osoby, včetně osob se zdravotním postižením a lidí patřících k menšinám;
- e) rovné příležitosti a zákaz diskriminace s cílem zlepšovat rovnost žen a mužů a zajišťovat rovné příležitosti pro muže i ženy, bojovat proti diskriminaci z důvodu pohlaví, rasového či etnického původu, náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace;
- f) sociální politika usilující o vyšší úroveň sociální ochrany a modernizaci systémů sociální ochrany, pokud jde o kvalitu, dostupnost a finanční udržitelnost;
- g) zvyšování účasti sociálních partnerů a podpora sociálního dialogu, mimo jiné prostřednictvím posilování kapacity všech významných zúčastněných stran;
- h) podpora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a
- i) prosazování sociální odpovědnosti podniků.

ČLÁNEK 86

Strany podpoří zapojení všech relevantních zúčastněných stran, včetně organizací občanské společnosti a zejména sociálních partnerů, do rozvoje politik a reforem v Arménské republice a do spolupráce mezi stranami podle této dohody.

ČLÁNEK 87

Strany se zaměří na posílení spolupráce týkající se otázek zaměstnanosti a sociální politiky v rámci všech příslušných regionálních, mnohostranných a mezinárodních fór a organizací.

ČLÁNEK 88

Strany podporují sociální odpovědnost podniků a odpovědné podnikatelské postupy, jako např. postupy uvedené v pokynech OECD pro nadnárodní společnosti, v iniciativě OSN Global Compact, tripartitní deklaraci MOP o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku a ISO 26000.

ČLÁNEK 89

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se vede pravidelný dialog.

ČLÁNEK 90

Arménie sblíží své právní předpisy s právními akty Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze VII podle ustanovení uvedené přílohy.

KAPITOLA 16

SPOLUPRÁCE V OBLASTI ZDRAVÍ

ČLÁNEK 91

V zájmu dosažení vyšší úrovně ochrany veřejného zdraví jako předpokladu udržitelného rozvoje a hospodářského růstu se strany v souladu se společnými hodnotami a zásadami v oblasti zdraví dohodly na rozšíření své spolupráce v oblasti veřejného zdraví.

ČLÁNEK 92

Spolupráce se zaměřuje na prevenci a kontrolu přenosných a nepřenositelných nemocí, mimo jiné prostřednictvím výměny informací týkajících se zdraví, začleňováním zdraví do všech politik, spoluprací s mezinárodními organizacemi, zejména se Světovou zdravotnickou organizací, a podporou provádění mezinárodních dohod v oblasti zdraví, jako je Rámcová úmluva Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku z roku 2003 a mezinárodní zdravotní řád.

KAPITOLA 17

VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÁ PŘÍPRAVA A MLÁDEŽ

ČLÁNEK 93

Strany spolupracují v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s cílem zintenzivnit spolupráci a politický dialog za účelem sblížení systémů vzdělávání a odborné přípravy v Arménské republice s politikami a postupy Evropské unie. Strany spolupracují na podpoře celoživotního učení, podporují spolupráci a transparentnost na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy a zvláštní pozornost věnují odbornému a vysokoškolskému vzdělávání.

ČLÁNEK 94

Spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy se soustředí mimo jiné na tyto oblasti:

- a) podpora celoživotního učení, které je hlavním předpokladem růstu a zaměstnanosti a umožňuje občanům plnohodnotnou účast na životě společnosti;
- b) modernizace systémů vzdělávání a odborné přípravy, včetně systému odborné přípravy pro státní úředníky, a zvyšování kvality a relevance vzdělávání a zlepšování jeho dostupnosti ve všech vzdělávacích stupních – od předškolního vzdělávání a péče až po terciární vzdělávání;
- c) podpora sblížování a koordinovaných reforem ve vysokoškolském vzdělávání v souladu s agendou Evropské unie pro vysokoškolské vzdělávání a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání (Boloňský proces);

- d) posilování mezinárodní akademické spolupráce, zvyšování účasti na kooperačních programech Evropské unie a mobility studentů a pedagogů;
- e) povzbuzování ke studiu cizích jazyků;
- f) vypracování národního rámce kvalifikací s cílem zlepšit transparentnost a uznávání kvalifikací a schopností v rámci společenství Evropské sítě informačních středisek a národních informačních středisek pro akademické uznávání (ENIC-NARIC), který je v souladu s evropským rámcem kvalifikací;
- g) posílení spolupráce za účelem dalšího rozvoje odborného vzdělávání a přípravy při současném zohlednění osvědčených postupů v Evropské unii a
- h) posilování pochopení a znalosti procesu evropské integrace, podpora akademického dialogu o vztazích Východního partnerství a EU a účasti v příslušných programech Evropské unie, mimo jiné v oblasti veřejné služby.

ČLÁNEK 95

Strany se dohodly na spolupráci ve vztahu k mládeži, jež si klade za cíl:

- a) posílit spolupráci a výměny v oblasti politiky mládeže a neformálního vzdělávání mladých lidí a osob pracujících s mládeží;
- b) usnadnit aktivní zapojení všech mladých lidí do života společnosti;

- c) podporovat mobilitu mladých lidí a osob pracujících s mládeží jakožto prostředek prospěšný pro mezikulturní dialog a získávání znalostí, dovedností a schopností vně formálního vzdělávacího systému, včetně dobrovolnické mobility, a
- d) podporovat spolupráci mezi mládežnickými organizacemi na podporu občanské společnosti.

KAPITOLA 18

SPOLUPRÁCE V OBLASTI KULTURY

ČLÁNEK 96

Strany podpoří kulturní spolupráci v souladu se zásadami zakotvenými v Úmluvě Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005. Strany usilují o pravidelný dialog o politice v oblastech oboustranného zájmu, včetně rozvoje kulturních odvětví v Evropské unii a Arménské republice. Spolupráce mezi stranami podpoří mezikulturní dialog, mimo jiné i prostřednictvím účasti kulturního sektoru a občanské společnosti z Evropské unie a Arménské republiky na tomto dialogu.

ČLÁNEK 97

Spolupráce se zaměří mimo jiné na tyto oblasti:

- a) kulturní spolupráci a kulturní výměny;

- b) mobilitu umění a umělců a posilování kapacity kulturního sektoru;
- c) mezikulturní dialog;
- d) dialog o kulturní politice;
- e) program Kreativní Evropa a
- f) spolupráci na mezinárodních fórech, jako je UNESCO a Rada Evropy, s cílem podporovat kulturní rozmanitost a chránit a zhodnocovat kulturní a historické dědictví.

KAPITOLA 19

SPOLUPRÁCE V AUDIOVIZUÁLNÍ A MEDIÁLNÍ OBLASTI

ČLÁNEK 98

Strany podporují spolupráci v audiovizuální oblasti. Spolupráce posílí audiovizuální odvětví v Evropské unii a Arménské republice, zejména prostřednictvím vzdělávání odborníků a výměny informací.

ČLÁNEK 99

1. Strany rozvíjejí pravidelný dialog o audiovizuální politice a mediální politice a spolupracují v zájmu posílení nezávislosti a profesionality médií i na posílení kontaktů s médii Evropské unie v souladu s příslušnými evropskými normami, včetně norem Rady Evropy a Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005.
2. Tato spolupráce by mohla mimo jiné zahrnovat otázky odborné přípravy novinářů a dalších mediálních odborníků, jakož i podporu médiím.

ČLÁNEK 100

Spolupráce se zaměří mimo jiné na tyto oblasti:

- a) dialog o audiovizuální a mediální politice;
- b) spolupráci na mezinárodních fórech (jako je UNESCO a WTO) a
- c) audiovizuální a mediální spolupráci, mimo jiné v oblasti filmu.

KAPITOLA 20

SPOLUPRÁCE V OBLASTI SPORTU A TĚLESNÉ AKTIVITY

ČLÁNEK 101

Strany podporují spolupráci v oblasti sportu a tělesné aktivity, zejména prostřednictvím výměny informací a osvědčených postupů s cílem rozvíjet zdravý životní styl, podpořit řádnou správu věcí veřejných, sociální, jakož i výchovné hodnoty sportu a bojovat proti hrozbám pro sport, jako je doping, manipulace s výsledky zápasů, rasismus a násilí, a to v Evropské unii i Arménské republice.

KAPITOLA 21

SPOLUPRÁCE OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

ČLÁNEK 102

Strany naváží dialog o spolupráci občanské společnosti, která se zaměří na dosažení těchto cílů:

- a) rozšířit kontakty a výměnu informací a zkušeností mezi všemi sektory občanské společnosti v Evropské unii a Arménské republice;

- b) zajistit v Evropské unii a hlavně u organizací občanské společnosti v členských státech lepší znalost a pochopení Arménské republiky, jejích dějin a kultury, a tím umožnit lepší informovanost o možnostech a výzvách budoucích vztahů a
- c) zajistit v Arménské republice a hlavně u organizací občanské společnosti v Arménské republice lepší znalost a pochopení Evropské unie, se zaměřením nejen na hodnoty, na nichž jsou Evropská unie, její politiky a fungování založeny.

ČLÁNEK 103

1. Strany podpoří dialog a spolupráci mezi aktéry občanské společnosti obou stran jako nedílnou součást vztahů mezi Evropskou unií a Arménskou republikou.
2. Cílem tohoto dialogu a spolupráce je:
 - a) zajistit zapojení občanské společnosti do vztahů mezi Evropskou unií a Arménskou republikou;
 - b) posílit účast občanské společnosti na procesu veřejného rozhodování, zejména cestou otevřeného, transparentního a pravidelného dialogu mezi veřejnými institucemi na jedné straně a reprezentativními sdruženími a občanskou společností na straně druhé;

- c) různými způsoby usnadnit proces budování institucí a upevňování organizací občanské společnosti, včetně právní podpory, formálních i neformálních sítí, vzájemných návštěv a seminářů, zejména s cílem zlepšit právní rámec občanské společnosti, a
- d) umožnit zástupcům občanské společnosti z obou stran, aby se mohli seznámit s procesem konzultací a dialogu mezi občanskými a sociálními partnery druhé strany, především s cílem ještě více zapojit občanskou společnost do procesu tvorby veřejné politiky v Arménské republice.

ČLÁNEK 104

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, povedou strany pravidelný dialog.

KAPITOLA 22

REGIONÁLNÍ ROZVOJ, PŘESHraniČNÍ A REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE

ČLÁNEK 105

1. Strany podpoří vzájemné porozumění a dvoustrannou spolupráci v oblasti regionální rozvojové politiky, včetně způsobů formulování a provádění regionálních politik, víceúrovňové správy věcí veřejných a partnerství, se zvláštním důrazem na rozvoj znevýhodněných oblastí a územní spolupráci, s cílem vytvářet komunikační kanály a zintenzívnit výměnu informací a zkušeností mezi celostátními, regionálními a místními orgány, sociálně-ekonomickými aktéry a občanskou společností.
2. Strany spolupracují zejména na sladění postupů Arménské republiky s těmito principy:
 - a) posilovat víceúrovňovou správu věcí veřejných, neboť ta ovlivňuje centrální, regionální i místní úroveň, se zvláštním důrazem na způsoby, jak zvyšovat zapojení regionálních a místních zúčastněných stran;
 - b) upevňovat partnerství mezi všemi zúčastněnými stranami, jež jsou zapojeny do regionálního rozvoje, a
 - c) spolufinancovat formou finančních příspěvků stran zapojených do provádění programů a projektů regionálního rozvoje.

ČLÁNEK 106

1. Strany podpoří a posílí zapojení místních a regionálních orgánů do spolupráce v oblasti regionální politiky, včetně přeshraniční spolupráce a souvisejících řídicích struktur, posilují spolupráci vytvořením právního rámce, v němž je taková spolupráce možná, ponechávají v platnosti stávající opatření a vypracovávají opatření pro budování kapacit a podporují posilování přeshraničních a regionálních hospodářských a podnikatelských sítí.
2. Strany spolupracují na konsolidaci institucionálních a operativních kapacit institucí Arménské republiky na poli regionálního rozvoje a územního plánování mimo jiné:
 - a) zlepšováním interinstitucionální koordinace, zejména mechanismu vzájemného vertikálního a horizontálního působení ústředních a místních správ v procesu zpracovávání a provádění regionálních politik;
 - b) rozvíjením kapacity regionálních a místních orgánů s cílem podporovat přeshraniční spolupráci v souladu s předpisy a praktickými postupy Evropské unie a
 - c) sdílením znalostí, informací a osvědčených postupů, pokud jde o politiky regionálního rozvoje, s cílem podporovat ekonomický blahobyt místních společenství a jednotný rozvoj regionů.

ČLÁNEK 107

1. Strany posilují a povzbuzují rozvoj přeshraniční spolupráce v dalších oblastech, které jsou předmětem této dohody, jako je doprava, energetika, životní prostředí, komunikační sítě, kultura, vzdělávání, cestovní ruch a zdraví.
2. Strany zintenzívní spolupráci mezi regiony formou nadnárodních a meziregionálních programů a současně podnítlí účast regionů Arménské republiky v evropských regionálních strukturách a organizacích a podpoří jejich hospodářský a institucionální rozvoj prováděním projektů, na nichž mají společný zájem.
3. Činnosti uvedené v odstavci 2 proběhnou v souvislosti s:
 - a) pokračující územní spoluprací s evropskými regiony (také prostřednictvím nadnárodních a přeshraničních programů spolupráce);
 - b) spoluprací v rámci Východního partnerství a s orgány Evropské unie, včetně Výboru regionů, a účastí na různých evropských regionálních projektech a iniciativách a
 - c) spoluprací mimo jiné s Evropským hospodářským a sociálním výborem (EHSV) a Evropskou pozorovací sítí pro územní plánování (ESPON).

ČLÁNEK 108

O otázkách, které jsou předmětem této kapitoly, se povede pravidelný dialog.

KAPITOLA 23

CIVILNÍ OCHRANA

ČLÁNEK 109

Strany rozvinou a upevní svou spolupráci v oblasti přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem. Spolupráce bude probíhat s ohledem na zájmy stran na základě rovnosti a oboustranného prospěchu, jakož i na provázanost mezi stranami a na mnohostranné činnosti v této oblasti.

ČLÁNEK 110

Cílem této spolupráce je zlepšení prevence přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem, přípravy na ně a reakce na ně.

ČLÁNEK 111

Strany si mimo jiné vyměňují informace a odborné znalosti a vykonávají společné činnosti na bilaterální bázi a/nebo v rámci mnohostranných programů. Spolupráce může probíhat mimo jiné cestou provádění zvláštních dohod a/nebo správních ujednání uzavřených stranami v oblasti civilní ochrany. Strany mohou společně rozhodnout o zvláštních pokynech a/nebo pracovních plánech pro činnosti zamýšlené nebo plánované v rámci této dohody.

ČLÁNEK 112

Spolupráce může sledovat tyto cíle:

- a) výměnu a pravidelnou aktualizaci kontaktních údajů s cílem zajistit kontinuitu dialogu a možnost vzájemně se kontaktovat 24 hodin denně;
- b) usnadnění vzájemné pomoci v případě závažných mimořádných událostí, je-li to vhodné a za předpokladu, že jsou k dispozici dostatečné zdroje;
- c) každodenní výměnu včasných varování a aktualizovaných informací v případě závažných mimořádných událostí s dopadem na Evropskou unii nebo Arménskou republiku, včetně žádostí o pomoc a nabídek pomoci;
- d) výměnu informací o pomoci, kterou strany poskytly třetím zemím v případě mimořádných událostí, kdy je aktivován mechanismus civilní ochrany Unie;

- e) spolupráci, pokud jde o podporu hostitelských států při žádosti o pomoc nebo jejím poskytování;
- f) výměnu osvědčených postupů a návodů v oblasti prevence katastrof, přípravy na ně a reakce na ně;
- g) spolupráci na snižování rizika katastrof např. pomocí: provázanosti a ochrany institucí; informování, vzdělávání a komunikace; osvědčených postupů zaměřených na předcházení nebo zmírňování dopadu přírodních nebezpečí;
- h) spolupráci, pokud jde o zkvalitňování znalostí o katastrofách a o posouzení nebezpečí a rizik pro účely zvládání katastrof;
- i) spolupráci při hodnocení dopadu katastrof na životní prostředí a veřejné zdraví;
- j) pozvání odborníků k účasti na zvláštních seminářích a konferencích věnovaných technickým otázkám civilní ochrany;
- k) pozvání *ad hoc* pozorovatelů k účasti na zvláštních cvičeních a vzdělávacích činnostech organizovaných Evropskou unií a/nebo Arménskou republikou a
- l) posilování spolupráce ve věci účinného využívání dostupných schopností civilní ochrany.

HLAVA VI

OBCHOD A OBCHODNÍ ZÁLEŽITOSTI

KAPITOLA 1

OBCHOD SE ZBOŽÍM

ČLÁNEK 113

Zacházení podle nejvyšších výhod

1. Každá strana poskytuje zboží druhé strany zacházení podle nejvyšších výhod v souladu s článkem I Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 (dále jen „GATT 1994“) obsažené v příloze 1A Dohody z Marrákeše o zřízení Světové obchodní organizace ze dne 15. dubna 1994 (dále jen „Dohoda o WTO“), včetně jeho vysvětlujících poznámek, které se obdobně začleňují do této dohody a stávají se její součástí.
2. Odstavec 1 tohoto článku se nevztahuje na preferenční zacházení, jež kterákoli strana přizná zboží jiné země v souladu s GATT 1994.

ČLÁNEK 114

Národní zacházení

Každá strana poskytuje zboží druhé strany národní zacházení v souladu s článkem III GATT 1994 včetně jeho vysvětlujících poznámek, který se obdobně začleňuje do této dohody a stává se její součástí.

ČLÁNEK 115

Dovozní cla a poplatky

Každá strana použije dovozní cla a poplatky v souladu se svými závazky podle Dohody o WTO.

ČLÁNEK 116

Vývozní cla, daně nebo jiné poplatky

Žádná strana nezavede ani nezachová žádná cla, daně nebo jiné poplatky uložené na vývoz nebo v souvislosti s vývozem zboží do druhé strany, jež převyšují cla, daně nebo jiné poplatky, které by byly uloženy na obdobné zboží určené k prodeji na domácím trhu.

ČLÁNEK 117

Dovozní a vývozní omezení

1. V souladu s článkem XI GATT 1994 a jeho vysvětlujícími poznámkami nesmí žádná strana na dovoz jakéhokoli zboží druhé strany nebo na vývoz či prodej na vývoz jakéhokoli zboží do druhé strany zavést ani zachovat jiné zákazy nebo omezení než cla, daně nebo jiné poplatky, ať už jsou uvedeny v platnost v podobě kvót, dovozních či vývozních licencí nebo jiných opatření. Za tímto účelem je článek XI GATT 1994, včetně jeho vysvětlujících poznámek, obdobně začleněn do této dohody a je její součástí.
2. Strany si vyměňují informace a osvědčené postupy ohledně kontrol vývozu zboží dvojího užití s cílem prosazovat sbližování kontrol vývozu Evropské unie a Arménské republiky.

ČLÁNEK 118

Repasované zboží

1. Strany poskytnou repasovanému zboží stejné zacházení, jaké poskytují novému obdobnému zboží. Strany mohou požadovat zvláštní označování repasovaného zboží, aby se zabránilo klamání spotřebitelů.
2. Pro upřesnění je třeba uvést, že se na zákazy a omezení týkající se repasovaného zboží použije čl. 117 odst. 1.

3. V souladu se svými závazky podle této dohody a Dohody o WTO může strana vyžadovat, aby repasované zboží:

- a) bylo jako takové označeno pro distribuci nebo prodej na jejím území a
- b) splňovalo veškeré platné technické požadavky, které platí pro rovnocenné nové zboží.

4. Pokud strana přijme nebo zachová zákaz nebo omezení týkající se použitého zboží, nepoužije tato opatření na repasované zboží.

5. Pro účely tohoto článku se repasovaným zbožím rozumí zboží, které:

- a) se zcela nebo částečně skládá z částí získaných ze zboží, které již bylo dříve používáno, a
- b) má podobné využití a provozní charakteristiky v porovnání s původním novým zbožím a poskytuje se na ně stejná záruka jako na nové zboží.

ČLÁNEK 119

Dočasný dovoz zboží

Strany se vzájemně osvobozují od dovozních poplatků a cel na dočasně dovezené zboží, v případech a podle postupů stanovených mezinárodními dohodami o dočasném dovozu zboží, které jsou pro ni závazné. Toto osvobození se použije v souladu s právními předpisy jednotlivých stran.

ČLÁNEK 120

Tranzit

Strany souhlasí s tím, že nezbytnou podmínkou pro dosažení cílů této dohody je zásada volného tranzitu zboží. V této souvislosti každá strana zajišťuje volný tranzit přes své území pro zboží zasílané z území druhé strany nebo tam určené v souladu s článkem V GATT 1994 včetně jeho vysvětlujících poznámek, který se obdobně začleňuje do této dohody a stává se její součástí.

ČLÁNEK 121

Ochrana obchodu

1. Žádným ustanovením této dohody nejsou dotčena nebo ovlivněna práva a povinnosti každé strany podle:
 - a) článku XIX GATT 1994 a podle Dohody o ochranných opatřeních obsažené v příloze 1A Dohody o WTO;
 - b) článku 5 Dohody o zemědělství obsažené v příloze 1A Dohody o WTO o zvláštních ochranných ustanoveních a

- c) článku VI GATT 1994, Dohody o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 obsažené v příloze 1A Dohody o WTO a Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních obsažené v příloze 1A Dohody o WTO.
2. Na stávající práva a povinnosti uvedené v odstavci 1 a opatření z nich vyplývající se nevztahují ustanovení této dohody o řešení sporů.

ČLÁNEK 122

Výjimky

1. Strany potvrzují, že jejich stávající práva a povinnosti podle článku XX GATT 1994 včetně jeho vysvětlujících poznámek se vztahují na obchod se zbožím, který je předmětem této dohody. Za tímto účelem je článek XX GATT 1994 včetně jeho vysvětlujících poznámek obdobně začleněn do této dohody a je její součástí.
2. Strany jsou srozuměny s tím, že dříve než přijmou jakákoli opatření stanovená v písmenech i) a j) článku XX GATT 1994, předloží strana hodlající přijmout opatření druhé straně veškeré relevantní informace s cílem nalézt řešení přijatelné pro obě strany. Strany se mohou dohodnout na jakýchkoli prostředcích potřebných pro odstranění obtíží. Nedosáhnou-li strany dohody do 30 dnů od poskytnutí uvedených informací, může strana na dotčené zboží uplatnit opatření podle tohoto článku. Pokud podání informací předem nebo provedení posouzení znemožňují výjimečné a vážné okolnosti vyžadující okamžité jednání, může strana, která hodlá přijmout opatření, začít ihned uplatňovat preventivní opatření nezbytná k řešení situace a neprodleně o tom informuje druhou stranu.

KAPITOLA 2

CLA

ČLÁNEK 123

Celní spolupráce

1. Strany posilují spolupráci v oblasti cel s cílem usnadnit obchod, zajistit transparentní obchodní prostředí, zvýšit bezpečnost dodavatelského řetězce, prosazovat bezpečnost spotřebitelů, zastavit toky zboží, při nichž jsou porušována práva duševního vlastnictví, a potírat pašování a podvody.
2. Za účelem dosažení cílů uvedených v odstavci 1 a v rámci dostupných zdrojů strany spolupracují mimo jiné:
 - a) na zdokonalování celních předpisů, postupů a souvisejících závazných rozhodnutí a zjednodušení celních režimů v souladu s mezinárodními úmluvami a normami platnými v oblasti cel a usnadňování obchodu, včetně těch, které vypracovaly Světová obchodní organizace a Světová celní organizace, zejména Mezinárodní úmluvy o zjednodušení a sladění celních režimů ve znění pozdějších změn (revidovaná Kjótská úmluva), a s ohledem na nástroje a osvědčené postupy vypracované v Evropské unii, včetně celních blueprintů;

- b) při zavádění moderních celních systémů, včetně technologií pro moderní celní odbavování, předpisů pro oprávněné hospodářské subjekty, automatizovaných analýz rizik a kontrol, zjednodušených postupů pro propuštění zboží, kontrol po propuštění zboží, transparentního určení celní hodnoty a předpisů pro partnerství mezi celními orgány a podniky;
- c) při podpoře vysoké úrovně bezúhonnosti v oblasti cel, zejména na hranicích, uplatňováním opatření, jež zohledňují zásady stanovené v prohlášení Rady pro celní spolupráci ohledně řádné správy věcí veřejných a bezúhonnosti správy v celní oblasti ve znění naposledy revidovaném v červnu 2003 (revidované prohlášení Světové celní organizace z Arushy);
- d) při sdílení osvědčených postupů, jakož i poskytování odborné přípravy a technické podpory pro plánování a budování kapacit a pro zajišťování vysoké úrovně bezúhonnosti;
- e) tím, že případně sdílejí relevantní informace a údaje s výhradou právních požadavků každé strany na zachování důvěrnosti citlivých informací a ochranu osobních údajů;
- f) v náležitých a vhodných případech při účasti na koordinovaných celních akcích mezi celními orgány stran;
- g) v náležitých a vhodných případech při zavádění vzájemného uznávání programů oprávněných hospodářských subjektů a celních kontrol, včetně rovnocenných opatření na usnadnění obchodu;
- h) v náležitých a vhodných případech při využívání možností vzájemného propojení svých systémů celního tranzitu a

- i) na zlepšování plnění závazků souvisejících se cly v rámci obchodních vztahů mezi Evropskou unií a Arménskou republikou, včetně spolupráce týkající se původu zboží.

ČLÁNEK 124

Vzájemná správní pomoc

Aniž jsou dotčeny jiné formy spolupráce, které předpokládá tato dohoda, zejména její článek 123, strany si poskytují vzájemnou správní pomoc v celních záležitostech v souladu s ustanoveními protokolu k této dohodě o vzájemné správní pomoci v celních záležitostech.

ČLÁNEK 125

Celní hodnota

1. Určení celní hodnoty zboží v obchodní výměně mezi stranami se řídí ustanoveními Dohody o provádění článku VII GATT 1994 včetně všech následných změn. Tato ustanovení jsou tímto obdobně začleněna do této dohody a tvoří její součást.
2. Strany spolupracují za účelem dosažení společného přístupu k otázkám týkajícím se celní hodnoty.

ČLÁNEK 126

Podvýbor pro celní otázky

1. Zřizuje se Podvýbor pro celní otázky.
2. Podvýbor pro celní otázky se pravidelně schází a sleduje provádění této kapitoly, včetně otázek týkajících se celní spolupráce, usnadnění obchodu, přeshraniční celní spolupráce a celní správy, technické pomoci v souvislosti se cly, pravidel původu, vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány, jakož i vzájemné správní pomoci v celních záležitostech.
3. Podvýbor pro celní otázky mimo jiné:
 - a) dohlíží na řádné fungování této kapitoly této dohody a jejího protokolu o vzájemné administrativní pomoci v celních záležitostech;
 - b) přijímá praktická ujednání a opatření týkající se provádění této kapitoly této dohody a jejího protokolu o vzájemné administrativní pomoci v celních záležitostech, včetně výměny informací a údajů, vzájemného uznávání celních kontrol a programů obchodního partnerství a vzájemně dohodnutých výhod;
 - c) posuzuje veškeré otázky společného zájmu, včetně budoucích opatření a zdrojů potřebných pro jejich provedení a uplatňování, a
 - d) případně předkládá doporučení Výboru pro partnerství.

KAPITOLA 3

TECHNICKÉ PŘEKÁŽKY OBCHODU

ČLÁNEK 127

Cíl

Cílem této kapitoly je usnadnit obchod se zbožím mezi stranami tím, že se stanoví rámec pro prevenci, určování a odstraňování zbytečných překážek pro obchod v oblasti působnosti Dohody o technických překážkách obchodu obsažené v příloze 1A Dohody o WTO.

ČLÁNEK 128

Oblast působnosti a definice

1. Tato kapitola se týká přípravy, přijímání a používání norem, technických předpisů a postupů posuzování shody, jak jsou definovány v Dohodě o technických překážkách obchodu, jež ovlivňují nebo mohou ovlivnit obchod se zbožím mezi stranami.
2. Bez ohledu na odstavec 1 se tato kapitola nevztahuje na sanitární a fytosanitární opatření definovaná v příloze A Dohody o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření obsažené v příloze 1A Dohody o WTO (dále jen „Dohoda o sanitárních a fytosanitárních opatřeních“), ani na nákupní specifikace vypracované orgány veřejné moci pro výrobní nebo spotřební požadavky těchto orgánů.

3. Pro účely této kapitoly se použijí definice uvedené v příloze 1 Dohody o technických překážkách obchodu.

ČLÁNEK 129

Dohoda o technických překážkách obchodu

Strany potvrzují svá stávající práva a povinnosti, které mají vůči sobě podle Dohody o technických překážkách obchodu, jež se tímto začleňuje do této dohody a stává se její součástí.

ČLÁNEK 130

Spolupráce v oblasti technických překážek obchodu

1. Strany posílí spolupráci v oblasti norem, technických předpisů, metrologie, dozoru nad trhem, akreditace a postupů posuzování shody za účelem zvýšení vzájemného porozumění svým systémům a usnadnění vzájemného přístupu na své trhy. Za tímto účelem se strany snaží určit a rozvíjet mechanismy spolupráce v oblasti regulace a iniciativy vhodné pro konkrétní otázky nebo odvětví, mezi něž mohou patřit mimo jiné následující činnosti:

- a) výměna informací a zkušeností týkajících se vytváření a uplatňování příslušných technických předpisů a postupů posuzování shody;
- b) příprava možnosti sblížit nebo sjednotit technické předpisy a postupy posuzování shody;

- c) podpora spolupráce mezi jejich příslušnými orgány odpovědnými za metrologii, normalizaci, posuzování shody a akreditaci a
- d) výměna informací o vývoji v příslušných regionálních a mnohostranných fórech týkajících se norem, technických předpisů, postupů posuzování shody a akreditace.

2. Za účelem podpory vzájemného obchodu strany:

- a) usilují o snížení rozdílů, které mezi nimi existují v oblasti technických předpisů, metrologie, normalizace, dozoru nad trhem, akreditace a postupů posuzování shody, mimo jiné tím, že podpoří využívání příslušných mezinárodně dohodnutých nástrojů;
- b) v souladu s mezinárodními pravidly prosazují využívání akreditace na podporu posuzování technické způsobilosti subjektů posuzování shody a jejich činností a
- c) podpoří účast a pokud možno členství Arménské republiky a jejích příslušných orgánů v evropských a mezinárodních organizacích, jejichž činnost souvisí s normami, posuzováním shody, akreditací, metrologií a souvisejícími funkcemi.

3. Strany usilují o zavedení a udržení procesu, pomocí kterého může být dosaženo postupného sbližování technických předpisů, norem a postupů posuzování shody Arménské republiky s technickými předpisy, normami a postupy posuzování shody Evropské unie.

4. V oblastech, v nichž bylo dosaženo sblížení, mohou strany zvážit sjednání dohod o postupech posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků.

ČLÁNEK 131

Značení a označování

1. Aniž je dotčen článek 129 této dohody, strany vzhledem k technickým předpisům týkajícím se požadavků na značení a označování opětovně potvrzují zásady článku 2.2 Dohody o technických překážkách obchodu, podle nichž tyto požadavky nemají být připravovány, přijímány nebo uplatňovány s cílem nebo důsledkem vytvářet zbytečné překážky mezinárodního obchodu. Za tímto účelem neomezují tyto požadavky na značení nebo označování obchod více, než je nezbytné ke splnění legitimních cílů s přihlédnutím k rizikům, k nimž by nesplnění vedlo. Strany podporují využívání mezinárodně harmonizovaných požadavků na značení. V případě potřeby se strany snaží přijímat snímatelné nebo dočasné označování.

2. Pokud jde o požadavky na povinné označování nebo značení, strany zejména:

- a) usilují o minimalizaci svých požadavků na značení nebo označování ve vzájemném obchodu, s výjimkou případů, kdy je to požadováno z důvodu ochrany zdraví, bezpečnosti, životního prostředí či jiných opodstatněných důvodů veřejného pořádku;
- b) ponechávají si právo požadovat, aby byly informace na etiketách nebo označení uvedeny v jazyce, který stanoví.

ČLÁNEK 132

Transparentnost

1. Aniž je dotčena kapitola 12, každá strana zajistí, aby její postupy pro vypracování technických předpisů a postupů posuzování shody umožňovaly veřejnou konzultaci zúčastněných stran ve vhodné rané fázi, kdy připomínky z veřejné konzultace mohou být ještě podány a vzaty v úvahu, s výjimkou případů, kdy to není možné kvůli naléhavosti nebo hroící mimořádné události související s bezpečností, zdravím, ochranou životního prostředí nebo národní bezpečností.
2. V souladu s odstavcem 2.9 Dohody o technických překážkách obchodu poskytne každá strana lhůtu pro připomínky ve vhodné rané fázi po oznámení návrhu technických předpisů nebo postupů pro posuzování shody. Pokud jsou konzultace o vývoji technických předpisů nebo postupů posuzování shody veřejné, umožní každá strana druhé straně nebo fyzickým či právnickým osobám druhé strany, aby se veřejných konzultací zúčastnily za podmínek, které nejsou méně příznivé než podmínky, které mají její vlastní fyzické nebo právní osoby.
3. Každá strana zajistí, aby jí přijaté technické předpisy a postupy posuzování shody byly veřejně dostupné.

KAPITOLA 4

SANITÁRNÍ A FYTOSANITÁRNÍ ZÁLEŽITOSTI

ČLÁNEK 133

Cíl

Cílem této kapitoly je stanovit zásady týkající se sanitárních a fytosanitárních opatření v oblasti obchodu mezi stranami, jakož i spolupráce v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Strany tyto zásady uplatňují způsobem, jenž usnadní obchod a zároveň u každé strany zachová úroveň ochrany, pokud jde o život nebo zdraví lidí, zvířat a rostlin.

ČLÁNEK 134

Mnohostranné závazky

Strany potvrzují svá práva a povinnosti, jež vyplývají z Dohody o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření.

ČLÁNEK 135

Zásady

1. Strany zajistí, aby sanitární a fytosanitární opatření byla vypracována a uplatňována na základě zásad proporcionality, transparentnosti a nediskriminace a na základě vědeckého zdůvodnění s přihlédnutím k mezinárodním normám, jak jsou stanoveny v Mezinárodní úmluvě o ochraně rostlin z roku 1951 (dále jen „IPPC“), Světové organizaci pro zdraví zvířat (dále jen „OIE“) a Komisi pro Codex Alimentarius.
2. Každá strana zajistí, aby její sanitární a fytosanitární opatření svévolně nebo neoprávněně nediskriminovala mezi jejím územím a územím druhé strany, pokud na nich panují stejné nebo podobné podmínky. Sanitární a fytosanitární opatření se nesmějí uplatňovat způsobem, který by vytvářel skrytá omezení obchodu.
3. Každá strana zajistí, aby byly prováděny sanitární a fytosanitární opatření, postupy a kontroly.
4. Každá strana odpoví na žádost o informace, kterou obdržela od příslušného orgánu druhé strany, nejpozději do dvou měsíců od obdržení žádosti a způsobem, jenž není k dovezeným produktům méně příznivý než pro obdobné domácí produkty.

ČLÁNEK 136

Dovozní požadavky

1. Dovozní požadavky dovážející strany jsou použitelné na celém území vyvážející strany s výhradou článku 137.

2. Pokud dovozní požadavky stanovené v osvědčeních nejsou podloženy vědeckým posouzením rizika provedeným v souladu s ustanoveními Dohody o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření, vycházejí ze zásad Codexu, OIE a IPPC.

3. Požadavky stanovené v dovozních povoleních nesmí obsahovat přísnější hygienické a veterinární podmínky, než jsou podmínky stanovené v osvědčeních podle odstavce 2.

ČLÁNEK 137

Opatření týkající se zdraví zvířat a rostlin

1. Strany uznávají pojetí oblastí prostých škůdců nebo nemocí a oblastí s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí v souladu s Dohodou o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření a příslušnými normami, pokyny nebo doporučeními Codexu, OIE a IPPC.

2. Při určování oblastí prostých škůdců nebo nemocí a oblastí s nízkým výskytem škůdců nebo nemocí zváží strany takové faktory, jako je zeměpisné vymezení, ekosystémy, epidemiologický dozor a efektivnost sanitárních nebo fytosanitárních kontrol v těchto oblastech.

ČLÁNEK 138

Kontroly a audity

Dovážející strana může na vlastní náklady provést kontroly a audity na území vyvážející strany za účelem posouzení jejích kontrolních a certifikačních systémů. Tyto kontroly a audity se provádějí v souladu s příslušnými mezinárodními normami, pokyny a doporučeními.

ČLÁNEK 139

Výměna informací a spolupráce

1. Strany projednávají a vyměňují si informace o stávajících sanitárních a fytosanitárních opatřeních a opatřeních týkajících se dobrých životních podmínek zvířat a o jejich vývoji a provádění. Tyto diskuse a výměny informací přihlížejí k Dohodě o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření a případně k příslušným normám, pokynům a doporučením Codexu, OIE a IPPC.
2. Strany spolupracují v oblasti zdraví zvířat, dobrých životních podmínek zvířat a rostlinolékařských záležitostí prostřednictvím výměny informací, odborných znalostí a zkušeností s cílem budovat kapacity v těchto oblastech.
3. Strany na žádost kterékoli z nich naváží včasný dialog o sanitárních a fytosanitárních otázkách s cílem projednat sanitární a fytosanitární otázky a další naléhavé záležitosti, které jsou předmětem této kapitoly. Výbor pro partnerství může přijmout jednací řád pro vedení takových dialogů.

4. Strany určí a pravidelně aktualizují kontaktní místa pro komunikaci o záležitostech spadajících do oblasti působnosti této kapitoly.

ČLÁNEK 140

Transparentnost

Každá strana:

- a) usiluje o transparentnost, pokud jde o sanitární a fytosanitární opatření použitelná na obchod a zejména na sanitární a fytosanitární požadavky uplatňované na dovoz druhé strany;
- b) na žádost druhé strany sdělí do dvou měsíců ode dne žádosti sanitární a fytosanitární požadavky platné pro dovoz specifických produktů, včetně toho, zda je zapotřebí posouzení rizik, a
- c) informuje druhou stranu o všech závažných nebo významných rizicích pro zdraví lidí, zvířat nebo rostlin, včetně všech naléhavých případů týkajících se potravin. Tyto informace poskytne písemně do dvou pracovních dnů ode dne, kdy je toto riziko zjištěno.

KAPITOLA 5

OBCHOD SLUŽBAMI, USAZOVÁNÍ A ELEKTRONICKÝ OBCHOD

ODDÍL A OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 141

Cíl, rozsah a oblast působnosti

1. Strany potvrzují své závazky podle Dohody o WTO, a stanoví tímto nezbytná opatření pro postupnou reciproční liberalizaci usazování a obchodu se službami a pro spolupráci v oblasti elektronického obchodu.
2. Žádné ustanovení této kapitoly nelze vykládat tak, že by stranám ukládalo jakékoli povinnosti, pokud jde o veřejné zakázky, na něž se vztahují ustanovení kapitoly 8.
3. Tato kapitola se nevztahuje na stranami poskytované subvence, na něž se vztahuje kapitola 10.
4. V souladu s touto kapitolou si každá strana ponechává právo přijímat a zachovávat opatření v zájmu plnění legitimních politických cílů.
5. Tato kapitola se nevztahuje na opatření týkající se fyzických osob, jež usilují o přístup na trh práce některé strany, ani na opatření týkající se občanství, trvalého pobytu nebo zaměstnání v trvalém pracovním poměru.

6. Žádná ustanovení této kapitoly nebrání straně, aby uplatňovala opatření za účelem regulace vstupu fyzických osob na své území nebo jejich dočasného pobytu na svém území, včetně opatření, jež jsou nezbytná pro ochranu celistvosti jejích hranic, a aby zajistila pořádaný pohyb fyzických osob přes své hranice za předpokladu, že se tato opatření neuplatňují takovým způsobem, který ruší nebo omezuje výhody vznikající kterékoli straně podle podmínek specifického závazku v této kapitole a v přílohách této dohody.

ČLÁNEK 142

Definice

Pro účely této kapitoly se rozumí:

- a) „opatřením“ každé opatření přijaté stranou ve formě zákona, nařízení, pravidla, postupu, rozhodnutí, správního aktu nebo v jakékoli jiné formě;
- b) „opatřeními přijatými nebo zachovávanými stranou“ opatření přijatá:
 - i) ústředními, regionálními nebo místními orgány veřejné správy a samosprávy strany a
 - ii) nevládními subjekty strany při výkonu pravomocí přenesených na ně ústředními, regionálními nebo místními orgány veřejné správy nebo samosprávy této strany;
- c) „fyzickou osobou strany“ státní příslušník členského státu podle právních předpisů tohoto státu nebo státní příslušník Arménské republiky podle jejích právních předpisů;

- d) „právníckou osobou“ jakýkoli právní subjekt řádně založený nebo jinak organizovaný podle platného práva, za účelem zisku nebo z jiného důvodu, v soukromém nebo státním vlastnictví, včetně jakékoli korporace, jakéhokoli trustu, partnerství, společného podniku, společnosti s jediným společníkem nebo sdružení;
- e) „právníckou osobou strany“ právníká osoba zřízená v souladu s právními předpisy členského státu a Evropské unie nebo Arménské republiky se sídlem, ústřední správou nebo hlavní provozovnou na území, na něž se vztahuje Smlouva o fungování Evropské unie, nebo na území Arménské republiky;

právníká osoba, která má na území, na něž se vztahuje Smlouva o fungování Evropské unie, nebo na území Arménské republiky pouze své sídlo nebo ústřední správu, není považována za právníckou osobu Evropské unie či právníckou osobu Arménské republiky, pokud její činnost nemá skutečnou a nepřetržitou vazbu na hospodářství Evropské unie nebo Arménské republiky;

- f) bez ohledu na předchozí odstavce se ustanovení této dohody vztahují rovněž na přepravní společnosti usazené mimo Evropskou unii nebo Arménskou republiku a řízené státními příslušníky členského státu nebo Arménské republiky, jsou-li jejich plavidla v souladu s příslušnými právními předpisy registrována v členském státě nebo v Arménské republice a plují-li pod vlajkou členského státu nebo Arménské republiky;

- g) „dceřinou společností právnické osoby strany“ právnická osoba, která je skutečně ovládána jinou právnickou osobou dotčené strany¹;
- h) „pobočkou“ právnické osoby se rozumí místo podnikání, které nemá právní subjektivitu a má rys trvalosti, například pobočka mateřské společnosti, má vlastní řídicí strukturu a je hmotně vybaveno pro obchodní jednání se třetími stranami, takže tyto třetí strany, i když vědí, že případně vznikne právní vztah s mateřskou společností se sídlem v zahraničí, nemusí jednat přímo s touto mateřskou společností, nýbrž mohou uzavírat obchody přímo v místě podnikání pobočky;
- i) „usazením“ se rozumí:
 - i) pokud jde o právnické osoby strany, právnické osoby, které zahajují nebo vykonávají hospodářskou činnost založením, včetně nabytí, právnické osoby nebo zřízením pobočky nebo zastoupení v Evropské unii či Arménské republice;
 - ii) pokud jde o fyzické osoby strany, fyzické osoby, které zahajují nebo vykonávají hospodářskou činnost jako osoby samostatně výdělečně činné nebo zakládají podniky, zvláště společnosti, které skutečně ovládají;
- j) „hospodářskými činnostmi“ činnosti průmyslové, obchodní a odborné povahy a řemesla s výjimkou činností prováděných při výkonu veřejné moci;

¹ Právnická osoba je ovládána jinou právnickou osobou, pokud má tato jiná právnická osoba pravomoc jmenovat většinu jejích ředitelů nebo jinak zákonně řídit její činnost.

- k) „činností“ provozování hospodářských činností;
- l) „službami“ jakékoli služby v jakémkoli odvětví kromě služeb poskytovaných při výkonu veřejné moci;
- m) „službami a jinými činnostmi prováděnými při výkonu veřejné moci“ služby nebo činnosti, které se neprovádí ani na obchodním základě, ani v konkurenci s jedním či více hospodářskými subjekty;
- n) „přeshraničním poskytováním služeb“ poskytování služby:
 - i) z území jedné strany na území druhé strany, nebo
 - ii) na území jedné strany spotřebiteli služby pocházejícímu z druhé strany;
- o) „poskytovatelem služby“ strany jakákoli fyzická nebo právnická osoba strany, která poskytuje službu nebo usiluje o její poskytování;
- p) „podnikatelem“ jakákoli fyzická či právnická osoba strany, která usiluje o provádění či provádí hospodářskou činnost zřízením podniku.

ODDÍL B

USAZOVÁNÍ

ČLÁNEK 143

Oblast působnosti

Tento oddíl se týká opatření, jež byla přijata či zachována oběma stranami a mají dopad na usazování ve všech hospodářských činnostech, s výjimkou:

- a) těžby, výroby a zpracování¹ jaderného materiálu;
- b) výroby zbraní, munice a válečného materiálu a obchodu s nimi;
- c) audiovizuálních služeb;
- d) námořní kabotáže států² a

¹ Pro upřesnění je třeba uvést, že zpracování jaderného materiálu zahrnuje všechny činnosti obsažené v Mezinárodní standardní klasifikaci všech ekonomických činností stanovené Statistickým oddělením OSN, Rev. 3.1, kód 2330.

² Aniž je dotčen rozsah činností, které lze považovat za kabotáž podle příslušných vnitrostátních právních předpisů, zahrnuje námořní kabotáž států ve smyslu této kapitoly dopravu cestujících nebo zboží mezi přístavem nebo místem nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě a jiným přístavem nebo místem nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě, včetně jeho kontinentálního šelfu, podle Úmluvy OSN o mořském právu, a dopravu, která začíná i končí ve stejném přístavu nebo místě nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě.

- e) vnitrostátních a mezinárodních leteckých přepravních služeb¹, ať již plánovaných nebo neplánovaných, a služeb přímo spjatých s výkonem provozních práv, kromě:
 - i) opravy a údržby letadel, během níž je letadlo vyřazeno z provozu;
 - ii) prodeje a marketingu leteckých dopravních služeb;
 - iii) služeb v oblasti počítačového rezervačního systému (CRS);
 - iv) pozemních odbavovacích služeb a
 - v) služeb souvisejících s provozem letiště.

ČLÁNEK 144

Národní zacházení a zacházení podle nejvyšších výhod

1. S výhradami uvedenými v příloze VIII-E poskytne Arménská republika po vstupu této dohody v platnost:
 - a) pokud jde o zřizování dceřiných společností, poboček a zastoupení fyzickými nebo právnickými osobami Evropské unie, zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním právnickým osobám, pobočkám a zastoupením či právnickým osobám, pobočkám a zastoupením kterékoli třetí země, podle toho, které je výhodnější, a

¹ Podmínky vzájemného přístupu na trh letecké dopravy se vyřeší budoucí dohodou mezi stranami o vytvoření společného leteckého prostoru.

- b) pokud jde o činnost dceřiných společností, poboček a zastoupení fyzických nebo právnických osob Evropské unie již usazených v Arménské republice, zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním právnickým osobám, pobočkám a zastoupením či právnickým osobám, pobočkám a zastoupením právnických osob kterékoli třetí země, podle toho, které je výhodnější.¹

2. S výhradami uvedenými v příloze VIII-A poskytne Evropská unie po vstupu této dohody v platnost:

- a) pokud jde o zřizování dceřiných společností, poboček a zastoupení fyzickými nebo právnickými osobami Arménské republiky, zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním právnickým osobám, pobočkám a zastoupením či právnickým osobám, pobočkám a zastoupením kterékoli třetí země, podle toho, které je výhodnější, a
- b) pokud jde o činnost dceřiných společností, poboček a zastoupení fyzických nebo právnických osob Arménské republiky již usazených v Evropské unii, zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním právnickým osobám, pobočkám a zastoupením či právnickým osobám, pobočkám a zastoupením právnických osob kterékoli třetí země, podle toho, které je výhodnější².

¹ Tato povinnost se nevztahuje na ustanovení o ochraně investic, jichž se tento oddíl netýká, včetně ustanovení o postupech řešení sporů mezi investory a státem uvedených v jiných dohodách.

² Tato povinnost se nevztahuje na ustanovení o ochraně investic, jichž se tento oddíl netýká, včetně ustanovení o postupech řešení sporů mezi investory a státem uvedených v jiných dohodách.

3. S výhradami uvedenými v přílohách VIII-A a VIII-E strany nepřijmou žádná nová opatření, která zavádějí diskriminaci, pokud jde o usazování na jejich území nebo o činnost právnických osob druhé strany již usazených na jejich území, ve srovnání se svými vlastními právnickými osobami.

ČLÁNEK 145

Přezkum

V zájmu postupné liberalizace podmínek usazování Výbor pro partnerství, když zasedá ve složení pro obchod, pravidelně přezkoumává právní rámec¹ pro usazování a prostředí pro usazování.

ČLÁNEK 146

Ostatní dohody

Žádné ustanovení této kapitoly nelze vykládat tak, že omezuje práva investorů stran využívat ještě příznivější zacházení poskytované na základě jakékoli stávající nebo budoucí mezinárodní dohody týkající se investic, jejímiž stranami jsou členský stát a Arménská republika.

¹ Zahrnuje tuto kapitolu a přílohy VIII-A a VIII-E.

ČLÁNEK 147

Standardní zacházení s pobočkami a zastoupeními

1. Ustanovení článku 144 nebrání straně použít zvláštní opatření ohledně usazování a provozování poboček a zastoupení právnických osob druhé strany na svém území v případě, že nejsou zapsány v obchodním rejstříku první strany, pokud jsou tato opatření odůvodněna právními nebo technickými rozdíly mezi takovými pobočkami a zastoupeními ve srovnání s pobočkami a zastoupeními právnických osob zapsanými v obchodním rejstříku na jejím území, nebo pokud se tak děje v případě finančních služeb z důvodů obezřetnosti.
2. Rozdíl v zacházení nepřesáhne rámec toho, co je nezbytně nutné v důsledku takových právních nebo technických rozdílů nebo, v případě finančních služeb, obezřetnostních požadavků.

ODDÍL C

PŘESHRANIČNÍ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

ČLÁNEK 148

Oblast působnosti

Tento oddíl se vztahuje na opatření stran, jež mají vliv na přeshraniční poskytování služeb ve všech odvětvích služeb, kromě:

- a) audiovizuálních služeb;
- b) námořní kabotáže států¹ a
- c) vnitrostátních a mezinárodních leteckých přepravních služeb², ať již plánovaných nebo neplánovaných, a služeb přímo spjatých s výkonem provozních práv, kromě:
 - i) opravy a údržby letadel, během níž je letadlo vyřazeno z provozu;

¹ Aniž je dotčen rozsah činností, které lze považovat za kabotáž podle příslušných vnitrostátních právních předpisů, zahrnuje námořní kabotáž států ve smyslu této kapitoly dopravu cestujících nebo zboží mezi přístavem nebo místem nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě a jiným přístavem nebo místem nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě, včetně jeho kontinentálního šelfu, podle Úmluvy OSN o mořském právu, a dopravu, která začíná i končí ve stejném přístavu nebo místě nacházejícím se v Arménské republice nebo v členském státě.

² Podmínky vzájemného přístupu na trh letecké dopravy se vyřeší budoucí dohodou mezi stranami o vytvoření společného leteckého prostoru.

- ii) prodeje a marketingu leteckých dopravních služeb;
- iii) služeb v oblasti počítačového rezervačního systému (CRS);
- iv) pozemních odbavovacích služeb a
- v) služeb souvisejících s provozem letiště.

ČLÁNEK 149

Přístup na trh

1. Pokud jde o přístup na trh prostřednictvím přeshraničního poskytování služeb, poskytuje každá strana službám a poskytovatelům služeb druhé strany zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje podle specifických závazků obsažených v přílohách VIII-B a VIII-F.
2. V odvětvích, pro která byly přijaty závazky týkající se přístupu na trh, nesmí žádná strana přijmout ani zachovávat, ať už v rámci regionálního členění nebo na celém svém území, není-li v přílohách VIII-B a VIII-F stanoveno jinak, tato opatření:
 - a) omezení počtu poskytovatelů služeb, ať už formou početních kvót, monopolů, výhradních poskytovatelů služeb nebo požadavků na test ekonomické potřeby;

- b) omezení celkové hodnoty transakcí služeb nebo aktiv formou číselných kvót nebo požadavkem na provedení testu ekonomické potřeby nebo
- c) omezení celkového počtu operací služeb nebo celkového množství produkce služeb vyjádřeného určenými číselnými jednotkami formou kvót nebo požadavkem na provedení testu ekonomické potřeby.

ČLÁNEK 150

Národní zacházení

1. V odvětvích, pro která jsou v přílohách VIII-B a VIII-F stanoveny závazky přístupu na trh, a při dodržení veškerých podmínek a omezení v nich stanovených poskytuje každá strana službám a poskytovatelům služeb druhé strany ve vztahu ke všem opatřením dotýkajícím se přeshraničního poskytování služeb zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním obdobným službám a poskytovatelům služeb.
2. Strana může splnit požadavek odstavce 1 tím, že bude službám nebo poskytovatelům služeb druhé strany poskytovat buď formálně stejné zacházení, nebo formálně odlišné zacházení, než jaké poskytuje svým vlastním obdobným službám a poskytovatelům služeb.
3. Formálně stejné nebo formálně odlišné zacházení se považuje za méně příznivé, mění-li podmínky hospodářské soutěže ve prospěch služeb nebo poskytovatelů služeb strany v porovnání s obdobnými službami nebo poskytovateli služeb druhé strany.

4. Specifické závazky podle tohoto článku nesmějí být vykládány tak, že vyžadují po kterékoli straně, aby vyrovnávala přirozené konkurenční znevýhodnění způsobené zahraniční povahou příslušných služeb nebo poskytovatelů služeb.

ČLÁNEK 151

Seznam závazků

1. Odvětví liberalizovaná každou stranou podle této kapitoly a omezení přístupu na trh a národního zacházení na základě výhrad platná pro služby a poskytovatele služeb druhé strany v těchto odvětvích jsou uvedena v seznamech závazků v přílohách VIII-B a VIII-F.
2. Aniž by byly dotčeny práva a povinnosti stran, jež existují či mohou vzniknout v rámci Evropské úmluvy o přeshraniční televizi z roku 1989 a Evropské úmluvy o filmové koprodukcii z roku 1992, neobsahují seznamy závazků uvedené v přílohách VIII-B a VIII-F závazky k poskytování audiovizuálních služeb.

ČLÁNEK 152

Přezkum

S cílem postupné liberalizace přeshraničního poskytování služeb mezi stranami Výbor pro partnerství ve složení pro obchod pravidelně přezkoumává seznam závazků uvedených v člancích 149 až 151. Při tomto přezkumu mimo jiné vezme v úvahu proces postupného sbližování ve smyslu článků 169, 180 a 192 a jeho dopad na odstraňování zbývajících překážek pro přeshraniční poskytování služeb mezi stranami.

ODDÍL D

DOČASNÁ PŘÍTOMNOST FYZICKÝCH OSOB ZA ÚČELEM PODNIKÁNÍ

ČLÁNEK 153

Oblast působnosti a definice

1. Tento oddíl se vztahuje na opatření stran týkající se vstupu a dočasného pobytu klíčových zaměstnanců, stážistů-absolventů a obchodních prodejců, poskytovatelů smluvních služeb a nezávislých odborníků na jejich území, aniž je dotčen čl. 141 odst. 5.

Pro účely tohoto oddílu se rozumí:

- a) „klíčovými zaměstnanci“ fyzické osoby, které zaměstnává jiná právnická osoba jedné strany než nezisková organizace¹, které jsou odpovědné za zřízení nebo řádnou kontrolu, správu a provoz podniku a které jsou buď „obchodními návštěvami za účelem zřízení provozovny“ nebo „osobami převedenými v rámci společnosti“;
- b) „obchodními návštěvami za účelem zřízení provozovny“ fyzické osoby, které pracují ve vedoucím postavení a odpovídají za zřízení provozovny, které nenabízejí a neposkytují služby ani nevyvíjejí žádnou jinou hospodářskou činnost kromě té, jež je nutná ke zřízení provozovny, a které nedostávají odměnu ze zdroje nacházejícího se na území hostitelské strany;
- c) „osobami převedenými v rámci společnosti“ fyzické osoby zaměstnávané právnickou osobou jedné strany nebo působící v ní jako partneři nejméně jeden rok, které jsou dočasně převedeny do provozovny, jež může být dceřinou společností, pobočkou nebo hlavní společností právnické osoby na území druhé strany, a které jsou buď „vedoucími pracovníky“, nebo „specialisty“;
- d) „vedoucími pracovníky“ fyzické osoby, které v rámci právnické osoby pracují ve vedoucím postavení a které v první řadě řídí podnik, jsou pod obecným dohledem nebo vedením zejména správní rady nebo akcionářů podniku nebo jim rovnocenných osob a jejichž úlohou je mimo jiné alespoň:

¹ Odkaz na „jinou než neziskovou organizaci“ platí pouze pro Belgii, Českou republiku, Dánsko, Německo, Irsko, Řecko, Španělsko, Francii, Itálii, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Lucembursko, Maltu, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Slovinsko, Finsko a Spojené království.

- i) řízení podniku nebo jeho oddělení nebo nižšího útvaru;
 - ii) dohled nad prací a kontrola práce ostatních kontrolních, odborných nebo vedoucích zaměstnanců a
 - iii) mají pravomoc osobně přijímat a propouštět zaměstnance nebo doporučovat přijímání a propuštění zaměstnanců nebo jiná personální opatření;
- e) „odborníky“ osoby, které zaměstnává právnická osoba strany a které mají speciální znalosti zásadního významu pro výrobu, výzkumné zařízení, techniku, procesy, postupy nebo řízení podniku.

Při hodnocení takových znalostí se přihlíží nejen ke znalostem specifickým pro daný podnik, ale také k tomu, zda má tato osoba vysokou úroveň kvalifikace, včetně odpovídající odborné praxe v souvislosti s prací nebo obchodem, která vyžaduje specifické technické znalosti, včetně příslušnosti k akreditované profesi;

- f) „stážisty-absolventy“ fyzické osoby zaměstnávané právnickou osobou jedné strany nebo její pobočkou nejméně jeden rok, které mají vysokoškolské vzdělání a jsou dočasně převedeny do podniku právnické osoby na území druhé strany za účelem rozvoje kariéry nebo zaškolení v oblasti technik nebo metod podnikání¹;

¹ Přijímající podnik může být povinen předložit program stáže na dobu trvání pobytu ke schválení předem a doložit tak, že účelem pobytu je stáž. V případě České republiky, Německa, Španělska, Francie, Litvy, Maďarska a Rakouska musí mít stáž vztah k získanému vysokoškolskému vzdělání.

- g) „obchodními prodejci“¹ fyzické osoby, které zastupují dodavatele služeb nebo zboží z jedné strany a usilují o vstup a dočasný pobyt na území druhé strany za účelem jednání o prodeji služeb nebo zboží nebo za účelem uzavření dohod o prodeji služeb nebo zboží pro daného dodavatele, které nedostávají odměnu ze zdroje nacházejícího se na území hostitelské strany a které nejsou komisionáři;
- h) „smluvními poskytovateli služeb“ fyzické osoby zaměstnávané právnickou osobou jedné strany, která sama o sobě není agenturou pro zprostředkování práce a zajišťování personálu ani nepůsobí prostřednictvím takové agentury, nemá provozovnu na území druhé strany a v dobré víře uzavřela smlouvu o poskytování služeb s konečným spotřebitelem z druhé strany, která vyžaduje dočasnou přítomnost jejích zaměstnanců na území dané strany za účelem plnění smlouvy o poskytování služeb²;
- i) „nezávislími odborníky“ fyzické osoby podílející se na poskytování služby a registrované jako osoby samostatně výdělečně činné na území strany, které nemají provozovnu na území druhé strany a které uzavřely v dobré víře (nikoli prostřednictvím agentury pro zprostředkování práce a zajišťování personálu) s konečným spotřebitelem z druhé strany smlouvu o poskytování služeb, která vyžaduje jejich dočasnou přítomnost na území této strany za účelem plnění smlouvy o poskytování služeb³;

¹ Spojené království: kategorie obchodních prodejců se uznává jen u prodejců služeb.

² Smlouva o poskytování služeb, na kterou se odkazuje v písmenech h) a i), musí být v souladu s právními předpisy a dalšími požadavky strany, kde se smlouva provádí.

³ Smlouva o poskytování služeb, na kterou se odkazuje v písmenech h) a i), musí být v souladu s právními předpisy a dalšími požadavky strany, kde se smlouva provádí.

- j) „kvalifikací“ diplomy, osvědčení a jiné doklady formální kvalifikace vystavené orgánem k tomu určeným právními nebo správními předpisy, osvědčující úspěšné dokončení odborného vzdělávání.

ČLÁNEK 154

Klíčoví zaměstnanci a stážisté-absolventi

1. Pro každé odvětví, jehož se týkají závazky v souladu s oddílem B, a s ohledem na veškeré výhrady uvedené v příloze VIII-C umožní každá strana podnikatelům druhé strany zaměstnat ve své provozovně fyzické osoby této druhé strany za předpokladu, že tito zaměstnanci jsou klíčovými zaměstnanci nebo stážisty-absolventy, jak je vymezuje článek 153. Délka trvání vstupu a dočasného pobytu klíčových zaměstnanců a stážistů-absolventů nepřesáhne tři roky u osob převedených v rámci společnosti, 90 dnů v kterémkoli dvanáctiměsíčním období v případě obchodních návštěv za účelem zřízení provozovny a jeden rok v případě stážistů-absolventů.
2. Pro každé odvětví, jehož se týkají závazky v souladu s oddílem B, jsou opatření, která strana nesmí přijímat ani zachovávat, ať už na úrovni regionálního podrozdělení nebo na úrovni celého území, není-li v příloze VIII-C stanoveno jinak, vymezena jako omezení celkového počtu fyzických osob, které může podnikatel zaměstnávat jako klíčové zaměstnance nebo stážisty-absolventy v daném odvětví formou číselných kvót nebo požadavku na provedení testu ekonomické potřeby, a jako diskriminační omezení.

ČLÁNEK 155

Obchodní prodejci

Pro každé odvětví, jehož se týkají závazky v souladu s oddílem B nebo C, a s ohledem na veškeré výhrady uvedené v příloze VIII-C povolí každá strana vstup a dočasný pobyt obchodním prodejcům na dobu až 90 dnů v jakémkoli dvanáctiměsíčním období.

ČLÁNEK 156

Smluvní poskytovatelé služeb

1. Strany potvrzují své povinnosti vyplývající z jejich závazků podle Všeobecné dohody WTO o obchodu se službami, pokud jde o vstup a dočasný pobyt smluvních poskytovatelů služeb.
2. V souladu s přílohami VIII-D a VIII-G umožní každá strana smluvním poskytovatelům služeb druhé strany poskytování služeb na svém území, s výhradou následujících podmínek:
 - a) fyzické osoby se účastní poskytování služby na dočasném základě jako zaměstnanci právnické osoby, která získala zakázku na služby na období nepřesahující 12 měsíců;

- b) fyzické osoby vstupující na území druhé strany nabízejí tuto službu jako zaměstnanci právnické osoby poskytující služby po dobu nejméně jednoho roku bezprostředně předcházejícího datu podání žádosti o vstup na území druhé strany a kromě toho mají ke dni podání žádosti o vstup na území druhé strany nejméně tříletou odbornou praxi¹ v oblasti činnosti, která je předmětem zakázky;
- c) fyzické osoby vstupující na území druhé strany mají:
 - i) vysokoškolské vzdělání nebo kvalifikaci dokládající rovnocenné znalosti² a
 - ii) odbornou kvalifikaci vyžadovanou pro výkon činnosti v souladu s právními předpisy nebo jinými opatřeními strany, kde je služba poskytována;
- d) fyzická osoba nedostává jinou odměnu za poskytování služeb na území druhé strany, než je odměna vyplácená právnickou osobou, která fyzickou osobu zaměstnává;
- e) vstup a dočasný pobyt fyzických osob na území dotčené strany v souhrnu nepřesahuje šest měsíců nebo, v případě Lucemburska, 25 týdnů v kterémkoli dvanáctiměsíčním období, nebo dobu trvání zakázky, podle toho, co je kratší;
- f) přístup udělený na základě tohoto článku se vztahuje pouze na činnost v oblasti služby, která je předmětem zakázky, a jeho součástí není právo používat profesní označení strany, kde se služba poskytuje, a

¹ Získanou po dosažení zletilosti.

² Nezískala-li dotyčná osoba vzdělání či kvalifikaci na území strany, kde je služba poskytována, může tato strana posoudit rovnocennost tohoto vzdělání či kvalifikace s vysokoškolským vzděláním požadovaným na jejím území.

- g) počet osob, na které se vztahuje zakázka na služby, není větší, než je nezbytné pro plnění zakázky, a to v souladu s právními předpisy nebo jinými opatřeními strany, kde je služba poskytována.

ČLÁNEK 157

Nezávislí odborníci

V souladu s přílohami VIII-D a VIII-G umožní každá strana nezávislým odborníkům druhé strany poskytování služeb na svém území, s výhradou následujících podmínek:

- a) fyzické osoby poskytují služby na dočasném základě jako osoby samostatně výdělečně činné, usazené na území druhé strany, a získaly zakázku na služby na období nepřesahující 12 měsíců;
- b) fyzické osoby vstupující na území druhé strany mají ke dni podání žádosti o vstup na území druhé strany nejméně šestiletou odbornou praxi v oblasti činnosti, která je předmětem zakázky;

- c) fyzické osoby vstupující na území druhé strany mají:
- i) vysokoškolské vzdělání nebo kvalifikaci dokládající rovnocenné znalosti¹ a
 - ii) odbornou kvalifikaci požadovanou pro výkon činnosti v souladu s právními předpisy a dalšími opatřeními strany, kde je služba poskytována;
- d) vstup a dočasný pobyt fyzických osob na území dotčené strany v souhrnu nepřesahuje šest měsíců nebo, v případě Lucemburska, 25 týdnů v kterémkoli dvanáctiměsíčním období, nebo dobu trvání zakázky, podle toho, co je kratší, a
- e) přístup udělený na základě tohoto článku se vztahuje pouze na činnost v oblasti služby, která je předmětem zakázky, a jeho součástí není právo používat profesní označení strany, kde se služba poskytuje.

¹ Nezískala-li dotyčná osoba vzdělání či kvalifikaci na území strany, kde je služba poskytována, může tato strana posoudit rovnocennost tohoto vzdělání či kvalifikace s vysokoškolským vzděláním požadovaným na jejím území.

ODDÍL E

REGULAČNÍ RÁMEC

PODODDÍL I

DOMÁCÍ REGULACE

ČLÁNEK 158

Oblast působnosti a definice

1. Tento oddíl se vztahuje na opatření stran týkající se licenčních požadavků a postupů, kvalifikačních požadavků a postupů, které mají vliv na:
 - a) přeshraniční poskytování služeb;
 - b) usazování fyzických a právnických osob strany na jejich území a
 - c) dočasný pobyt kategorií fyzických osob vymezených v článku 153 na jejich území.
2. V případě přeshraničního poskytování služeb se tento oddíl vztahuje pouze na odvětví, u nichž strana přijala specifické závazky a v rozsahu platnosti uvedených specifických závazků. V případě usazování se tento oddíl nevztahuje na odvětví, u nichž je uvedena výhrada podle příloh VIII-A a VIII-E. V případě dočasného pobytu fyzických osob se tento oddíl nevztahuje na odvětví, u nichž je uvedena výhrada podle příloh VIII-C, VIII-D a VIII-G.

3. Tento oddíl se nepoužije na opatření, pokud představují omezení podléhající zápisu do seznamu.

4. Pro účely tohoto oddílu se rozumí:

- a) „licenčními požadavky“ hmotněprávní požadavky, nikoli kvalifikační požadavky, které musí fyzická či právnická osoba splnit, aby mohla získat, změnit nebo obnovit povolení k výkonu činností vymezených v odstavci 1;
- b) „licenčními postupy“ správní či procesní pravidla, kterými se musí řídit fyzická nebo právnická osoba, která usiluje o povolení k výkonu činností vymezených v odstavci 1, včetně změny nebo obnovení licence, aby prokázala splnění licenčních požadavků;
- c) „kvalifikačními požadavky“ hmotněprávní požadavky týkající se kompetencí fyzické osoby poskytovat službu, jejichž prokázání se vyžaduje za účelem získání povolení k poskytování služby;
- d) „kvalifikačními postupy“ správní či procesní pravidla, kterými se musí řídit fyzická osoba, aby prokázala splnění kvalifikačních požadavků za účelem získání povolení k poskytování služby, a

- e) „příslušným orgánem“ ústřední, regionální nebo místní orgán veřejné správy či samosprávy nebo nevládní orgán, který vykonává pravomoc svěřenou ústředním, regionálním nebo místním orgánem veřejné správy či samosprávy a který rozhoduje o povolení poskytovat službu, mimo jiné prostřednictvím usazení nebo povolení zřídit hospodářskou činnost jinou než služby.

ČLÁNEK 159

Podmínky udělování licencí a přiznávání kvalifikace

1. Každá strana zajistí, aby opatření týkající se licenčních požadavků a postupů, jakož i kvalifikačních požadavků a postupů, vycházela z kritérií, která vylučují, aby příslušné orgány vykonávaly svoji diskreční pravomoc svévolným způsobem.
2. Kritéria uvedená v odstavci 1 musí být:
 - a) přiměřená cíli v oblasti veřejné politiky;
 - b) jasná a jednoznačná;
 - c) objektivní;
 - d) předem stanovená;
 - e) předem zveřejněná a
 - f) transparentní a přístupná.

3. Povolení nebo licence se udělí, jakmile se na základě odpovídajícího posouzení zjistí, že byly splněny podmínky pro získání povolení nebo licence.
4. Každá strana zachová nebo zřídí soudní instance, rozhodčí nebo správní soudy nebo postupy, které umožní na žádost dotčeného podnikatele nebo poskytovatele služeb provést bezodkladné přezkoumání a v odůvodněných případech přijmout přiměřená opatření k nápravě správních rozhodnutí týkajících se usazování, přeshraničního poskytování služeb nebo dočasné přítomnosti fyzických osob za účelem podnikání. V případech, kdy tyto postupy nejsou nezávislé na orgánu pověřeném přijmout příslušné správní rozhodnutí, každá strana zajistí, aby tyto postupy skutečně skýtaly možnost objektivního a nestranného přezkoumání.
5. Je-li počet licencí, které jsou pro určitou činnost dostupné, omezen z důvodu nedostatku dostupných přírodních zdrojů nebo technických kapacit, použije každá strana u potenciálních uchazečů výběrové řízení, které zajistí plnou záruku nestrannosti a transparentnosti, mimo jiné zejména dostatečné zveřejnění informací o zahájení, průběhu a ukončení řízení.
6. S výhradou požadavků uvedených v tomto článku může každá strana při přijímání pravidel výběrového řízení přihlídnout k oprávněným cílům v oblasti veřejné politiky, včetně zájmu na zdraví, bezpečnosti, ochraně životního prostředí a zachování kulturního dědictví.

ČLÁNEK 160

Licenční a kvalifikační postupy

1. Licenční a kvalifikační postupy a formality musejí být jasné a předem zveřejněné a musejí žadatelům poskytovat záruku, že jejich žádost bude posuzována objektivně a nestranně.
2. Licenční a kvalifikační postupy a formality musejí být co nejjednodušší a nesmějí neúměrně ztěžovat nebo zdržovat poskytování služby. Veškeré licenční poplatky¹, jež mohou žadateli vzniknout v souvislosti s jeho žádostí, musejí být přiměřené a úměrné nákladům daného schvalovacího řízení.
3. Každá strana zajistí, aby postupy a rozhodnutí příslušného orgánu v licenčním nebo schvalovacím procesu byly nestranné ve vztahu ke všem žadatelům. Příslušný orgán by měl dospět k rozhodnutí nezávisle a neměl by se zodpovídat žádnému poskytovateli služeb, pro které se vyžaduje licence nebo povolení.
4. Pokud jsou pro podání žádosti stanoveny konkrétní lhůty, je žadateli poskytnuta přiměřená doba na podání žádosti. Příslušný orgán zahájí zpracování žádosti bez zbytečného prodlení. Je-li to možné, přijímají se žádosti v elektronické podobě za stejných podmínek umožňujících ověřit jejich pravost jako žádosti podané v papírové podobě.

¹ Licenční poplatky nezahrnují platby za aukce, tendry nebo jiné nediskriminační způsoby udělování koncesí nebo povinné příspěvky na poskytování univerzálních služeb.

5. Každá strana zajistí, aby vyřizování žádosti, včetně konečného rozhodnutí, skončilo v přiměřené době po podání úplné žádosti. Každá strana usiluje o zavedení obvyklé lhůty pro vyřízení žádosti.
6. Příslušný orgán po přijetí žádosti, kterou považuje za neúplnou, vyrozumí v přiměřené lhůtě žadatele a poskytne možnost napravit nedostatky a v maximálně možném rozsahu vyjmenuje další požadované informace potřebné k doplnění žádosti.
7. Místo originálů se pokud možno přijímají jejich ověřené kopie.
8. Pokud příslušný orgán žádost zamítne, žadatel je písemně a bezodkladně vyrozuměn. Žadatel je v zásadě na svou žádost informován také o důvodech zamítnutí žádosti a o lhůtách pro odvolání se proti tomuto rozhodnutí.
9. Každá strana zajistí, aby udělená licence nebo povolení nabyly účinnosti bez zbytečného odkladu v souladu s podmínkami v nich uvedenými.

PODODDÍL II

OBECNĚ POUŽITELNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 161

Vzájemné uznávání

1. Žádné ustanovení této kapitoly nebrání straně požadovat, aby fyzické osoby měly potřebnou kvalifikaci a odbornou praxi stanovenou pro dotčenou oblast činnosti na území, kde je služba poskytována.
2. Každá strana podpoří příslušné profesní subjekty na jejím území, aby předkládaly Výboru pro partnerství ve složení pro obchod doporučení pro vzájemné uznávání kvalifikací a odborné praxe pro účely posuzování, zda podnikatelé a poskytovatelé služeb zcela nebo částečně splnili kritéria, která každá strana uplatňuje v oblasti udělování povolení, licencí, provozování obchodní činnosti a osvědčování podnikatelů a poskytovatelů služeb, zejména u odborných služeb.
3. Po obdržení doporučení uvedeného v odstavci 2 Výbor pro partnerství ve složení pro obchod v přiměřené lhůtě doporučení přezkoumá, aby určil, zda je v souladu s touto dohodou, a na základě informací obsažených v doporučení zejména zjistil:

- a) do jaké míry se sbližují normy a kritéria uplatňovaná každou stranou pro povolení, licence, provozování obchodní činnosti a osvědčování poskytovatelů služeb a podnikatelů a
- b) potenciální hospodářskou hodnotu dohody o vzájemném uznávání kvalifikací a odborné praxe.

4. Pokud jsou požadavky stanovené v odstavci 3 splněny, Výbor pro partnerství ve složení pro obchod podnikne kroky nezbytné k jednání o dohodě o vzájemném uznávání a poté doporučí, aby příslušné orgány stran jednání zahájily.

5. Jakákoli taková dohoda musí být v souladu s příslušnými ustanoveními Dohody o WTO, a zejména s ustanoveními článku VII Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS) obsažené v příloze 1B Dohody o WTO.

ČLÁNEK 162

Transparentnost a zveřejňování důvěrných informací

1. Každá strana bezodkladně odpoví na všechny žádosti druhé strany o specifické informace o veškerých svých obecně závazných opatřeních nebo mezinárodních dohodách, které se týkají této dohody nebo ji ovlivňují. Každá strana rovněž zřídí jedno nebo více informačních míst, která budou podnikatelům a poskytovatelům služeb druhé strany poskytovat specifické informace ohledně těchto záležitostí. Strany si do tří měsíců po vstupu této dohody v platnost navzájem oznámí svá informační místa. Na informačních místech nemusí být uloženy právní předpisy.

2. Žádné ustanovení této dohody nevyžaduje od žádné strany, aby poskytla důvěrné informace, jejichž zveřejnění by narušilo vymáhání práva nebo by bylo jinak v rozporu s veřejným zájmem nebo by bylo na újmu oprávněným obchodním zájmům jednotlivých veřejných či soukromých podniků.

PODODDÍL III

POČÍTAČOVÉ SLUŽBY

ČLÁNEK 163

Ujednání o počítačových službách

1. Při liberalizaci obchodu s počítačovými službami ve smyslu oddílů B, C a D strany jednájí v souladu s odstavci 2 až 4.
2. Centrální klasifikace produkce (CPC¹) 84, která je kódem Organizace spojených národů pro charakteristiku počítačových a souvisejících služeb, pokrývá základní funkce používané pro poskytování všech počítačových a souvisejících služeb: počítačové programy vymezené jako soubory instrukcí potřebných pro chod a komunikaci počítačů (včetně jejich vývoje a zavádění), zpracování a ukládání dat a související služby, jako je poradenství a školení pro pracovníky zákazníků. Technologický pokrok přinesl zvýšenou nabídku těchto služeb jakožto souboru nebo balíčku souvisejících služeb, který může obsahovat některé nebo všechny tyto základní funkce. Například web-hostingové služby nebo hosting domén, služby vytěžování dat (data mining) a výpočetního gridu (grid computing) jsou tvořeny kombinací základních funkcí počítačových služeb.

¹ Centrální klasifikace produkce Statistického oddělení OSN, Statistical Papers, řada M, č. 77, CPC prov, 1991.

3. Počítačové a související služby, bez ohledu na to, zda jsou poskytovány po síti, včetně internetu, zahrnují všechny služby, které poskytují:

- a) poradenství, strategie, analýzu, plánování, specifikaci, navrhování, vývoj, instalaci, zavádění, integraci, testování, ladění, aktualizaci, podporu, technickou pomoc nebo správu počítačů nebo počítačových systémů;
- b) počítačové programy vymezené jako soubory instrukcí potřebné pro chod a komunikaci počítačů (práce na nich a jich samotných) a poradenství, strategie, analýzu, plánování, specifikaci, navrhování, vývoj, instalaci, zavádění, integraci, testování, ladění, aktualizaci, úpravu, údržbu, podporu, technickou pomoc, správu nebo používání počítačových programů;
- c) zpracování dat, ukládání dat, hostování dat nebo databázové služby;
- d) služby oprav a údržby kancelářské techniky a zařízení včetně počítačů nebo
- e) služby odborného vzdělávání pro pracovníky klientů týkající se počítačových programů, počítačů nebo počítačových systémů, jinde nezařazené.

4. Počítačové a související služby umožňují poskytování jiných služeb, například bankovníctví, jak elektronickými, tak jinými prostředky. V takových případech je důležité rozlišovat mezi umožňující službou, jako je web-hosting nebo aplikační hosting, a obsahovou nebo základní službou, která se poskytuje elektronickým způsobem, jako je bankovníctví. V takových případech se na obsahovou nebo základní službu nevztahuje kód CPC 84.

PODODDÍL IV

POŠTOVNÍ SLUŽBY¹

ČLÁNEK 164

Oblast působnosti a definice

1. Tento pododdíl stanoví zásady regulačního rámce pro všechny poštovní služby.
2. Pro účely tohoto pododdílu a oddílů B, C a D se rozumí:
 - a) „licencí“ oprávnění, které individuálnímu dodavateli poskytuje regulační orgán a které je požadováno před prováděním činnosti spočívající v poskytování dané služby, a
 - b) „univerzální službou“ trvalé poskytování minimálního souboru poštovních služeb stanovené kvality na všech místech území dané strany.

ČLÁNEK 165

Předcházení praktikám narušujícím trh

Každá strana zajistí, aby se poskytovatel poštovních služeb, který má povinnost poskytovat univerzální službu, nebo poštovní monopol nepodílel na praktikách narušujících trh, jako jsou:

¹ Tento oddíl se týká jak CPC 7511, tak CPC 7512.

- a) používání výnosů z poskytování těchto služeb na křížové subvencování poskytování expresních dodacích služeb nebo jakýchkoli jiných neuniverzálních dodacích služeb a
- b) neodůvodněně rozlišování mezi zákazníky, jako jsou podniky, odesílatele pošty velkého objemu nebo konsolidátoři, pokud jde o sazby nebo jiné podmínky pro poskytování služeb, které jsou předmětem povinnosti poskytovat univerzální služby nebo poštovního monopolu.

ČLÁNEK 166

Univerzální služba

1. Každá strana má právo vymežit, jaká povinnost má zůstat součástí univerzální služby. Tyto povinnosti nejsou samy o sobě považovány za narušující hospodářskou soutěž za předpokladu, že jsou plněny transparentním, nediskriminačním a z hlediska hospodářské soutěže neutrálním způsobem a že nezatěžují více, než je nezbytné, druh univerzální služby, který daná strana vymezila.
2. Sazby za univerzální službu musí být přijatelné, aby vyhovovaly potřebám uživatelů.

ČLÁNEK 167

Licence

1. Každá strana by se měla snažit nahradit všechny licence za služby, které nespádají pod univerzální službu, jednoduchou registrací.

2. Tam, kde se vyžaduje licence:

- a) jsou zveřejněny podmínky jednotlivých licencí, které nesmí zatěžovat více, než je nezbytné pro dosažení jejich cíle;
- b) důvody zamítnutí licence musí být žadateli na požádání sděleny a
- c) každá strana zajistí možnost odvolacího řízení u nezávislého orgánu, které musí být transparentní, nediskriminační a založené na objektivních kritériích.

ČLÁNEK 168

Nezávislost regulačního orgánu

Regulační orgán musí být právně oddělen od jakéhokoli poskytovatele poštovních a kurýrních služeb a nemusí se mu zodpovídat. Rozhodnutí regulačního orgánu a postupy, jež používá, musí být nestranné vůči všem účastníkům na trhu.

ČLÁNEK 169

Postupné sbližování

Strany uznávají význam postupného sbližování právních předpisů Arménské republiky týkajících se poštovních služeb s právními předpisy Evropské unie.

PODODDÍL V

SÍTĚ A SLUŽBY ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE

ČLÁNEK 170

Oblast působnosti a definice

1. Tento pododdíl stanoví zásady regulačního rámce pro poskytování sítí a služeb elektronických komunikací liberalizovaných podle oddílů B, C a D.
2. Pro účely tohoto pododdílu se rozumí:
 - a) „sítě elektronických komunikací“ přenosové systémy, popřípadě i spojovací nebo směrovací zařízení a jiné prostředky, včetně neaktivních síťových prvků, které umožňují přenos signálů po vedení, rádiovými, optickými nebo jinými elektromagnetickými prostředky;
 - b) „službou elektronických komunikací“ služba, jejímž předmětem je zcela nebo převážně předávání signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro vysílání; mezi tyto služby nepatří poskytování služeb v souvislosti s obsahem nebo výkon redakční odpovědnosti nad obsahem přenášeným pomocí sítí a služeb elektronických komunikací;
 - c) „veřejnou službou elektronických komunikací“ veškeré služby elektronických komunikací, které musí být na základě výslovného nebo faktického požadavku strany všeobecně nabízeny veřejnosti;

- d) „veřejnou síť elektronických komunikací“ síť elektronických komunikací používaná zcela nebo převážně k poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, které podporují přenos informací mezi koncovými body sítě;
- e) „veřejnou telekomunikační službou“ telekomunikační přenosová služba, jejíž nabízení široké veřejnosti strana výslovně nebo fakticky vyžaduje a která mimo jiné může zahrnovat telegraf, telefon, dálkopis a přenos údajů zahrnující obvykle informace poskytnuté uživatelem v reálném čase mezi dvěma nebo více body bez jakékoli změny mezi konečnými místy ve formě nebo v obsahu informací uživatele;
- f) „regulačním orgánem v odvětví elektronických komunikací“ orgán nebo orgány, které strana pověřila regulací elektronických komunikací uvedených v tomto pododdílu;
- g) „hlavními zařízeními“ zařízení veřejných sítí a služeb elektronických komunikací, která:
 - i) jsou výhradně či převážně poskytována jediným poskytovatelem nebo omezeným počtem poskytovatelů a
 - ii) za účelem poskytování služby není ekonomicky ani technicky možné nahradit;

- h) „přiřazenými zařízeními“ ty doplňkové služby, fyzické infrastruktury a jiná zařízení nebo prvky související se sítí nebo službou elektronické komunikace, která umožňují nebo podporují poskytování služeb prostřednictvím této sítě nebo služby nebo jsou toho schopny, a zahrnují mimo jiné budovy nebo vstupy do budov, elektrické vedení v budovách, antény, věže a jiné podpůrné konstrukce, kabelovody, potrubí, stožáry, vstupní šachty a rozvodné skříně;
- i) „hlavním poskytovatelem“¹ v odvětví elektronických komunikací poskytovatel, který je schopen podstatně ovlivnit podmínky účasti, pokud jde o cenu a nabídku, na příslušném trhu s elektronickými komunikačními službami v důsledku kontroly nad hlavním zařízením nebo využívání svého postavení na trhu;
- j) „přístupem“ zpřístupnění zařízení nebo služeb jinému poskytovateli služeb na základě stanovených podmínek za účelem poskytování služeb elektronické komunikace; jedná se například o přístup k:
- i) síťovým prvkům a přiřazeným zařízením, což může zahrnovat připojení zařízení pevnými nebo jinými než pevnými prostředky, zejména to zahrnuje přístup k účastnickému vedení a k zařízením a službám nezbytným k poskytování služeb prostřednictvím účastnického vedení;
 - ii) fyzické infrastruktury včetně budov, kabelovodů a stožárů;
 - iii) příslušným softwarovým systémům včetně systémů podpory provozu;
 - iv) informačním systémům nebo databázím pro předběžné objednávání, zajišťování, objednávání, žádosti o údržbu a opravy a fakturaci;

¹ Strany se dohodly, že „hlavní poskytovatel“ odpovídá dodavateli s významnou tržní silou.

- v) převodu čísel nebo systémům nabízejícím funkci na stejné úrovni;
 - vi) pevným a mobilním sítím, zejména pro roaming, a
 - vii) službám virtuálních sítí;
- k) „propojením“ fyzická nebo logická spojování veřejných elektronických komunikačních sítí používaných tímto či jiným poskytovatelem služeb, která mají uživatelům jednoho poskytovatele služeb umožnit komunikaci s uživateli téhož či jiného poskytovatele služeb nebo přístup ke službám poskytovaným jiným poskytovatelem, službám, které mohou být poskytovány zúčastněnými stranami nebo jinými stranami, které mají přístup k síti;
- l) „univerzální službou“ minimální soubor služeb stanovené kvality, které mají být zpřístupněny všem uživatelům na území strany za dostupné ceny bez ohledu na jejich zeměpisné umístění; o její oblasti působnosti a provedení rozhoduje každá strana zvlášť;
- m) „přenositelností čísel“ možnost, aby si všichni účastníci veřejných elektronických komunikačních služeb, kteří o to požádají, ponechali na tomto místě stejná telefonní čísla, pokud změní poskytovatele veřejných elektronických komunikačních služeb v rámci stejné kategorie, aniž by došlo ke snížení kvality, spolehlivosti nebo pohodlí.

ČLÁNEK 171

Regulační orgán

1. Každá strana zajistí, aby její regulační orgány pro sítě a služby elektronických komunikací byly právně odlišeny od jakéhokoli poskytovatele sítí elektronických komunikací, služeb elektronických komunikací nebo elektronických komunikačních zařízení a byly na něm funkčně nezávislé.
 2. Strana, která si ponechá poskytovatele elektronických komunikačních sítí nebo služeb ve svém vlastnictví nebo pod svou kontrolou, zajistí účinné strukturální oddělení regulační funkce od činností spojených s vlastnictvím nebo kontrolou. Regulační orgán jedná nezávisle a nevyžaduje ani nepřijímá pokyny od jiného orgánu v souvislosti s plněním úkolů, jež jsou mu svěřeny podle vnitrostátních právních předpisů.
 3. Každá strana zajistí, aby její regulační orgány měly dostatečnou pravomoc k regulaci odvětví a dostatečné finanční a lidské zdroje k plnění úkolů, kterými byly pověřeny. Pravomoc pozastavit platnost rozhodnutí nebo změnit rozhodnutí regulačních orgánů mají pouze subjekty rozhodující o opravném prostředku uvedené v odstavci 7.
- Úkoly, kterými byl regulační orgán pověřen, se zveřejní ve snadno přístupné a jasné formě, zejména pokud je těmito úkoly pověřen více než jeden orgán. Každá strana zajistí, aby její regulační orgány měly samostatné roční rozpočty. Tyto rozpočty se zveřejňují.
4. Rozhodnutí regulačních subjektů a postupy, jež používají, musí být nestranné vůči všem účastníkům na trhu.

5. Právomoci regulačních orgánů jsou vykonávány transparentním způsobem a včas.
6. Regulační orgány mají pravomoc zajistit, aby jim poskytovatelé sítí a služeb elektronických komunikací neprodleně na vyžádání poskytovali veškeré informace, včetně finančních informací, nezbytné k tomu, aby regulační orgány mohly plnit své úkoly v souladu s tímto pododdílem. Požadované informace musí být přiměřené pro plnění úkolů regulačních orgánů a nakládá se s nimi v souladu s požadavky na zachování důvěrnosti.
7. Každý uživatel nebo poskytovatel, který je dotčen rozhodnutím regulačního orgánu, má právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí k subjektu rozhodujícímu o opravném prostředku, který je nezávislý na zúčastněných stranách. Tento subjekt, kterým může být soud, musí mít příslušné odborné znalosti potřebné pro řádný výkon svých funkcí. Musí se řádně zohlednit skutková podstata případu a odvolací mechanismus musí být účinný. Pokud jde o orgány příslušné k přezkumnému řízení, které nejsou soudy, musí každá strana zajistit, aby tyto orgány své rozhodnutí vždy písemně odůvodnily a aby jejich rozhodnutí rovněž podléhala přezkumu nestranným a nezávislým soudním orgánem. Rozhodnutí přijatá odvolacími orgány musí být účinně vymáhána. Pokud v souladu s vnitrostátními právními předpisy nejsou povolena předběžná opatření, do rozhodnutí o tomto opravném prostředku zůstává rozhodnutí regulačního orgánu v platnosti.

8. Každá strana zajistí, aby ředitel regulačního orgánu, případně členové kolektivního orgánu plnícího jeho funkce v rámci regulačního orgánu nebo jejich zástupci mohli být odvoláni pouze v případě, že již nesplňují podmínky požadované pro výkon jejich povinností, které jsou předem stanoveny ve vnitrostátním právu. Veškerá taková rozhodnutí o odvolání se zveřejní v okamžiku odvolání. Odvolaný ředitel regulačního orgánu, případně členové kolektivního orgánu plnící jeho funkce, obdrží odůvodnění rozhodnutí a mají právo požadovat jeho zveřejnění, a pokud by jinak toto odůvodnění zveřejněno nebylo, zveřejní se.

ČLÁNEK 172

Oprávnění k poskytování sítí a služeb elektronických komunikací

1. Každá strana povolí poskytování sítí nebo služeb elektronických komunikací, kdykoli je to možné, na základě pouhého oznámení. Po oznámení se od dotčeného poskytovatele služby nesmí požadovat získání výslovného rozhodnutí nebo jakéhokoliv jiného správního aktu vydaného regulačním orgánem před uplatněním práv vyplývajících z povolení. Práva a povinnosti vyplývající z tohoto povolení se zveřejní ve snadno přístupné formě. Povinnosti by měly být přiměřené dané službě.
2. V případě potřeby může strana vyžadovat licenci pro právo na užívání rádiových frekvencí a čísel s cílem:
 - a) zabránit škodlivému rušení;
 - b) zajistit technickou kvalitu služby;

c) zabezpečit účinné užívání spektra nebo

d) plnit jiné cíle obecného zájmu.

3. Pokud strana vyžaduje licenci:

a) zveřejní veškerá licenční kritéria a přiměřenou lhůtu, jež je běžně požadována za účelem rozhodnutí o žádosti o licenci;

b) na vyžádání písemně sdělí žadateli důvody zamítnutí žádosti o licenci;

c) poskytne žadateli možnost podat opravný prostředek k subjektu rozhodujícímu o opravném prostředku v případech, kdy byla licence odeprána.

4. Veškeré správní náklady jsou poskytovatelům ukládány objektivním, transparentním, přiměřeným způsobem minimalizujícím náklady. Veškeré správní náklady, které strana uloží poskytovateli služby nebo sítě v rámci povolení uvedeného v odstavci 1 nebo licence podle odstavce 2, jsou omezeny na skutečné správní náklady obvykle vynakládané na řízení, kontrolu a prosazování příslušných povolení a licencí. Tyto správní náklady mohou zahrnovat náklady na mezinárodní spolupráci, harmonizaci a normalizaci, analýzu trhu, sledování plnění a na další kontrolu trhu, jakož i na regulační činnost zahrnující přípravu a prosazování právních předpisů a správních rozhodnutí, jako jsou rozhodnutí o přístupu a propojení.

Správní náklady uvedené v prvním pododstavci nezahrnují platby za aukce, tendry nebo jiné nediskriminační způsoby udělování koncesí nebo povinné příspěvky na poskytování univerzální služby.

ČLÁNEK 173

Omezené zdroje

1. Přidělování a udělování práv pro využívání omezených zdrojů, včetně rádiového spektra, čísel a práv přístupu, se provádí včas otevřeným, objektivním, transparentním, nediskriminačním a přiměřeným způsobem. Každá strana založí své postupy na objektivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritériích.
2. Současný stav přidělených kmitočtových pásem se veřejně zpřístupní, avšak podrobná identifikace rádiového spektra přiděleného pro zvláštní státní účely není požadována.
3. Každá strana si vyhrazuje právo zavést a uplatňovat svá opatření při správě spektra a kmitočtů, jež mohou omezit počet poskytovatelů služeb elektronických komunikací, za předpokladu, že tak činí způsobem, který je v souladu s touto dohodou. Uvedené právo zahrnuje možnost přidělovat kmitočtová pásma s ohledem na současné a budoucí potřeby a dostupnost spektra. Opatření strany přidělující spektrum a spravující frekvence nejsou považována za opatření, která jsou sama o sobě v rozporu s články 144, 149 a 150.

Přístup a propojení

1. Přístup a propojení jsou v zásadě sjednány na komerčním základě mezi dotčenými poskytovateli.
2. Každá strana zajistí, aby každý poskytovatel služeb elektronických komunikací měl právo a, pokud o to jiný poskytovatel požádá, povinnost vyjednat propojení s jinými poskytovateli za účelem poskytování veřejně dostupných sítí a služeb elektronických komunikací. Žádná strana nezachová žádné právní předpisy ani správní opatření, které poskytovatele zavazují k tomu, aby při poskytování přístupu nebo propojení nabízeli různým poskytovatelům srovnatelných služeb odlišné podmínky nebo ukládali povinnosti, které s poskytovanou službou nesouvisí.
3. Každá strana zajistí, aby poskytovatelé, kteří získají v průběhu jednání o dohodách o přístupu nebo propojování informace od jiného poskytovatele, mohli využívat tyto informace výhradně k účelu, pro který byly poskytnuty, a aby vždy respektovali důvěrnost sdělovaných nebo uchovávaných informací.
4. Každá strana zajistí, aby hlavní poskytovatel na jejím území udělil poskytovatelům služeb elektronických komunikací přístup k základním zařízením, mimo jiné například k síťovým prvkům, přiřazeným zařízením a doplňkovým službám, za přiměřených a nediskriminačních¹ podmínek.

¹ Pro účely tohoto pododdílu se nediskriminací rozumí odkaz na národní zacházení podle článku 150, jakož i odvětvové použití termínu ve smyslu „podmínek, které nejsou méně příznivé než podmínky přiznané jakémukoliv jinému uživateli obdobných veřejných sítí a služeb elektronických komunikací za obdobných okolností“.

5. Pro služby veřejných telekomunikací je propojení s hlavním poskytovatelem zajištěno v jakémkoli bodu sítě, kde je to technicky proveditelné. Propojení musí být zajištěno:

- a) za nediskriminačních podmínek (mimo jiné pokud jde o technické normy, specifikace, kvalitu a údržbu), za nediskriminační ceny a v kvalitě, jež nesmí být nižší, než jaké jsou stanoveny pro vlastní obdobné služby tohoto hlavního poskytovatele nebo obdobné služby poskytovatelů, kteří nejsou ve spojení, nebo pro jejich dceřiné společnosti či jiné přidružené subjekty;
- b) včas, za podmínek (mimo jiné pokud jde o technické normy, specifikace, kvalitu a údržbu) a za nákladově orientované sazby, jež jsou transparentní, přiměřené a zohledňují kritérium ekonomické proveditelnosti a jež jsou dostatečně samostatné, aby poskytovatel nemusel platit za síťové prvky nebo zařízení, které pro účely poskytování dané služby nepotřebuje, a
- c) na žádost i v jiných bodech sítě než v koncových, jež jsou přístupné většině uživatelů, za poplatky odrážející náklady na vybudování dalších nezbytných zařízení.

6. Každá strana zajistí, aby postupy týkající se propojení s hlavním poskytovatelem byly veřejně přístupné a aby hlavní poskytovatelé veřejně zpřístupnili buď své dohody o propojení, nebo případně své referenční nabídky na propojení.

ČLÁNEK 175

Opatření na ochranu hospodářské soutěže týkající se hlavních poskytovatelů

Každá strana přijme nebo zachová vhodná opatření, která mají zabránit poskytovatelům, kteří jednotlivě či ve spojení zaujímají postavení hlavního poskytovatele, v uplatňování či zachovávání praktik narušujících hospodářskou soutěž. Praktiky narušující hospodářskou soutěž zahrnují zejména:

- a) křížové subvencování narušující hospodářskou soutěž;
- b) využívání informací získaných od konkurence s důsledkem narušení hospodářské soutěže a
- c) neposkytnutí technických informací o hlavních zařízeních a obchodně významných informací, které jsou pro poskytování služeb nezbytné, včas ostatním poskytovatelům.

ČLÁNEK 176

Univerzální služba

1. Každá strana má právo vymezit, jaké povinnosti mají zůstat součástí univerzální služby.

2. Takové povinnosti poskytovat univerzální službu se samy o sobě nepovažují za povinnosti narušující hospodářskou soutěž za předpokladu, že jsou prováděny přiměřeným, transparentním, objektivním a nediskriminačním způsobem. Plnění těchto povinností musí rovněž probíhat z hlediska hospodářské soutěže neutrálním způsobem a nesmí zatěžovat více, než je nezbytné pro druh univerzální služby vymezené stranou.

3. Všichni poskytovatelé sítí nebo služeb elektronických komunikací by měli být způsobilí k poskytování univerzální služby. Určení poskytovatelů univerzální služby musí být učiněno prostřednictvím účinného, transparentního a nediskriminačního mechanismu. Každá strana v případě potřeby posoudí, zda poskytování univerzální služby nepředstavuje pro poskytovatele pověřené poskytováním univerzální služby nespravedlivou zátěž. Bude-li to na základě výpočtu odůvodněné, a s přihlédnutím k tržní výhodě, která vyplyne pro poskytovatele poskytujícího univerzální službu, regulační orgány rozhodnou o zavedení mechanismu náhrady dotčenému poskytovateli nebo o rozdělení čistých nákladů na povinnosti poskytovat univerzální službu.

ČLÁNEK 177

Přenositelnost čísel

Každá strana zajistí, aby poskytovatelé veřejných služeb elektronických komunikací poskytovali službu přenositelnosti čísla za přiměřených podmínek.

ČLÁNEK 178

Důvěrnost informací

Každá strana zajistí důvěrný charakter elektronických komunikací a souvisejících provozních údajů pomocí veřejné sítě elektronických komunikací a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, aniž by tím byl omezen obchod se službami.

ČLÁNEK 179

Řešení sporů v oblasti elektronických komunikací

1. Každá strana zajistí, aby v případě sporu mezi poskytovateli sítí a služeb elektronických komunikací vydal dotyčný regulační orgán v souvislosti s právy a povinnostmi vyplývajícími z tohoto pododdílu na žádost kterékoli dotčené strany závazné rozhodnutí řešící spor v nejkratším možném termínu, nejpozději však do čtyř měsíců, s výjimkou mimořádných okolností.
2. Týká-li se tento spor přeshraničního poskytování služeb, dotčené regulační orgány koordinují své kroky s cílem dospět k vyřešení sporu.
3. Rozhodnutí regulačního orgánu musí být zpřístupněno veřejnosti s ohledem na požadavky zachování obchodního tajemství. Dotyčné strany obdrží úplné odůvodnění těchto rozhodnutí a mají právo se proti uvedenému rozhodnutí odvolat v souladu s čl. 172 odst. 7.

4. Postup uvedený v tomto článku nebrání žádné dotčené straně zahájit v dané věci soudní řízení.

ČLÁNEK 180

Postupné sbližování

Strany uznávají význam postupného sbližování právních předpisů Arménské republiky týkajících se sítí elektronických komunikací s právními předpisy Evropské unie.

PODODDÍL VI

FINANČNÍ SLUŽBY

ČLÁNEK 181

Oblast působnosti a definice

1. Tento pododdíl se týká opatření dotýkajících se poskytování finančních služeb v případě, že jsou finanční služby liberalizované podle oddílů B, C a D.
2. Pro účely této kapitoly se „finanční službou“ rozumí každá služba finanční povahy nabízená poskytovatelem finančních služeb některé strany. Mezi finanční služby spadají pojišťovací služby a služby související s pojištěním, jakož i bankovní a další finanční služby.

3. Pojišťovací služby a služby související s pojištěním uvedené v odstavci 2 zahrnují:

a) přímé pojištění (včetně spolupojištění):

i) životní pojištění a

ii) neživotní pojištění;

b) zajištění a retrocese;

c) zprostředkování pojištění, například makléřství a zprostředkovatelství, a

d) doplňkové služby k pojištění, například služby v oborech poradenství, pojistná matematika, posouzení rizika a pojistná plnění.

4. Bankovní služby a jiné finanční služby (kromě pojištění a služeb souvisejících s pojištěním) uvedené v odstavci 2 zahrnují:

a) příjem vkladů a jiných vratných finančních prostředků od veřejnosti;

b) půjčky všech typů, včetně spotřebitelského úvěru, hypotečního úvěru, faktoringu a financování obchodních transakcí;

c) finanční leasing;

d) veškeré služby týkající se plateb a převodů peněz, včetně úvěrových, platebních a debetních karet, cestovních šeků a bankovních směnek;

- e) záruky a závazky;
- f) obchodování na vlastní účet nebo na účet zákazníků, ať už na burze, na mimoburzovním trhu, nebo jinak, prostřednictvím těchto prostředků:
 - i) nástrojů peněžního trhu (včetně šeků, směnek, vkladových certifikátů);
 - ii) cizí měny;
 - iii) derivátů včetně termínovaných obchodů (futures) a opcí;
 - iv) nástrojů využívajících směnných kurzů a úrokových sazeb, včetně takových produktů jako swapy a dohody o budoucí úrokové sazbě;
 - v) převoditelných cenných papírů a
 - iv) jiných obchodovatelných nástrojů a finančních aktiv včetně drahých kovů;
- g) účast na emisi všech druhů cenných papírů, včetně upisování a umíst'ování v roli prostředníka (veřejně i soukromě), a poskytování služeb souvisejících s takovými emisemi;
- h) peněžní makléřství;
- i) správu aktiv, například správu hotovosti nebo portfolia, všechny formy správy kolektivního investování, správu penzijního fondu, správcovské, depozitní a svěřenecké služby;
- j) služby při vyrovnání a zúčtování finančního majetku, včetně cenných papírů, derivátů a jiných obchodovatelných nástrojů;

- k) poskytování a přenos finančních informací a zpracování finančních dat a související programové vybavení a
- l) poradenské, zprostředkovatelské a jiné pomocné finanční služby ve vztahu ke všem činnostem uvedeným v tomto odstavci, včetně úvěrových referencí a rozborů, studií a poradenství v oblasti investic a portfolia, poradenství v oblasti akvizic a podnikové restrukturalizace a strategie.

5. Pro účely tohoto pododdílu se rozumí:

- a) „poskytovatelem finančních služeb“ fyzická nebo právnická osoba strany usilující o poskytování finančních služeb nebo poskytující finanční služby, avšak jiná než veřejný subjekt;
- b) „veřejným subjektem“:
 - i) vláda, centrální banka nebo měnový orgán strany nebo subjekt vlastněný nebo kontrolovaný stranou, který se především zabývá výkonem veřejných funkcí nebo činností pro veřejné účely; tento pojem nezahrnuje subjekt, který se především zabývá poskytováním finančních služeb na obchodním základě, nebo
 - ii) soukromý subjekt vykonávající funkce, které obvykle vykonává centrální banka nebo měnová instituce při výkonu těchto funkcí;
- c) „novou finanční službou“ služba finanční povahy, včetně služeb vztahujících se ke stávajícím nebo novým produktům nebo způsobu, jakým se daný produkt dodává, která není poskytována žádným poskytovatelem finančních služeb na území strany, ale je poskytována na území druhé strany.

ČLÁNEK 182

Výjimka pro obezřetnostní opatření

1. Žádné ustanovení této dohody nebrání stranám, aby přijaly nebo zachovaly opatření z obezřetnostních důvodů, jako je:
 - a) ochrana investorů, vkladatelů, pojistníků nebo osob, vůči nimž má poskytovatel finančních služeb fiduciární povinnost;
 - b) zajištění integrity a stability svého finančního systému.
2. Uvedená opatření nesmí být více zatěžující, než je nezbytné k dosažení jejich cíle.
3. Žádné ustanovení této dohody nelze vykládat jako povinnost kterékoli ze stran zveřejnit informace o záležitostech a účtech jednotlivých zákazníků nebo jakékoliv důvěrné informace nebo informace o vlastnictví, které mají veřejné subjekty k dispozici.

ČLÁNEK 183

Účinná a transparentní regulace

1. Každá strana vynaloží veškeré úsilí, aby předem informovala všechny zúčastněné osoby o jakýchkoli obecně platných opatřeních, jejichž přijetí daná strana navrhuje, aby tak dala těmto osobám příležitost se k danému opatření vyjádřit. Takové navrhované opatření je zajištěno:
 - a) prostřednictvím úředního vyhlášení nebo

b) jinou písemnou nebo elektronickou formou.

2. Každá strana zpřístupní zúčastněným osobám své požadavky na vyplňování žádostí, které se vztahují k poskytování finančních služeb.

Na vyžádání informuje dotčená strana žadatele o stavu jeho žádosti. Požaduje-li dotčená strana od žadatele dodatečné informace, oznámí to žadateli bez zbytečného prodlení.

3. Každá strana v co největší míře zajistí, aby byly na jejím území zavedeny a uplatňovány mezinárodně dohodnuté standardy pro regulaci a dohled v odvětví finančních služeb a pro boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Takovými mezinárodně dohodnutými standardy jsou mimo jiné

- a) „Základní zásady pro účinný bankovní dohled“ Basilejského výboru pro bankovní dohled;
- b) „Základní zásady a metodika pojišťovnictví“ Mezinárodní asociace dozorů v pojišťovnictví;
- c) „Cíle a principy regulace cenných papírů“ Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry;
- d) „Dohoda o výměně informací o daňových záležitostech“ OECD;
- e) „Prohlášení o transparentnosti a výměně informací pro daňové účely“ skupiny G20 a

f) „Čtyřicet doporučení pro boj proti praní peněz“ a „Devět zvláštních doporučení pro boj proti financování terorismu“ Finančního akčního výboru.

4. Strany zohlední „Deset klíčových zásad pro výměnu informací“ vyhlášených ministry financí zemí G7 a vynaloží veškeré úsilí k jejich uplatnění ve svých dvoustranných vztazích.

ČLÁNEK 184

Nové finanční služby

Každá strana povolí poskytovateli finančních služeb druhé strany poskytovat jakékoli nové finanční služby podobného druhu jako služby, jejichž poskytování by strana povolila svým vlastním poskytovatelům finančních služeb podle vnitrostátního práva za obdobných okolností. Strana může určit právní formu, jejímž prostřednictvím může být služba poskytována, a může poskytování služby podmínit udělením oprávnění. Vyžaduje-li se takové oprávnění, rozhodnutí o jeho udělení by se mělo přijmout v přiměřené době a může být odmítnuto jen z omezitelných důvodů podle článku 182.

ČLÁNEK 185

Zpracování údajů

1. Každá strana povolí poskytovateli finančních služeb druhé strany, aby přenášel informace v elektronické nebo jiné podobě na její území a z něj za účelem zpracování údajů, pokud je tohoto zpracování zapotřebí k obvyklé podnikatelské činnosti tohoto poskytovatele finančních služeb.

2. Ustanovení odstavce 1 nijak neomezuje právo strany chránit osobní údaje a soukromí, pokud se takové právo nevyužívá k obcházení této dohody.

3. Každá strana přijme nebo zachová dostatečné záruky ochrany soukromí a základních práv a svobody jednotlivců, zejména pokud jde o přenos osobních údajů.

ČLÁNEK 186

Zvláštní výjimky

1. Žádné ustanovení této kapitoly nelze vykládat tak, že brání straně, včetně jejích veřejných subjektů, na svém území výhradně provádět činnosti nebo poskytovat služby tvořící součást veřejných důchodových plánů nebo zákonného systému sociálního zabezpečení, kromě případů, kdy tyto činnosti mohou být prováděny, jak stanoví vnitrostátní předpis této strany, poskytovateli finančních služeb v konkurenci s veřejnými subjekty nebo soukromými institucemi.

2. Žádné ustanovení této dohody se nevztahuje na činnosti vykonávané centrální bankou nebo měnovým orgánem nebo jakýmkoli jiným veřejným subjektem při provádění měnové nebo kurzové politiky.

3. Žádné ustanovení této kapitoly nelze vykládat tak, že brání straně, včetně jejích veřejných subjektů, na svém území výhradně provádět činnosti nebo poskytovat služby na účet nebo se zárukou strany nebo za použití finančních zdrojů strany nebo jejích veřejných subjektů.

ČLÁNEK 187

Samosprávné organizace

Jestliže strana vyžaduje členství či účast v jakékoli samosprávné organizaci, burze nebo trhu cenných papírů nebo termínových obchodů, v zúčtovací agentuře nebo jakékoliv jiné organizaci či sdružení nebo přístup k nim k tomu, aby poskytovatelé finančních služeb druhé strany poskytovali finanční služby na rovnocenném základě s poskytovateli finančních služeb první strany, nebo jestliže strana poskytuje přímo nebo nepřímo takovým subjektům výsady nebo výhody při poskytování finančních služeb, zabezpečí tato strana, aby se dodržovaly povinnosti uvedené v člancích 144 a 150.

ČLÁNEK 188

Systémy zúčtování a platební systémy

Za podmínek, které odpovídají národnímu zacházení podle článků 144 a 150, uděluje každá strana poskytovatelům finančních služeb druhé strany, kteří jsou usazení na jejím území, přístup k platebním systémům a systémům zúčtování, které provozují veřejné subjekty, a k oficiálním možnostem financování a refinancování, které jsou dostupné při normálním průběhu běžného podnikání. Tento odstavec není zamýšlen tak, aby poskytl přístup k půjčovateli poslední instance strany.

ČLÁNEK 189

Finanční stabilita a regulace v oblasti finančních služeb v Arménské republice

Strany uznávají význam přiměřené regulace finančních služeb v zájmu zajištění finanční stability, spravedlivých a účinných trhů a ochrany investorů, vkladatelů, pojistníků a osob, vůči nimž má poskytovatel finančních služeb fiduciární povinnost. Pro takovou regulaci finančních služeb poskytují celkové měřítko mezinárodně osvědčené normy, zejména ohledně způsobu, jakým jsou prováděny v Evropské unii. V tomto ohledu Arménská republika sblíží v případě potřeby svou právní úpravu finančních služeb s právními předpisy Evropské unie.

PODODDÍL VII

DOPRAVNÍ SLUŽBY

ČLÁNEK 190

Oblast působnosti a cíle

Tento pododdíl stanoví zásady liberalizace služeb v mezinárodní dopravě podle oddílů B, C a D.

ČLÁNEK 191

Definice

1. Pro účely tohoto pododdílu a oddílů B, C a D se rozumí:
 - a) „mezinárodní námořní dopravou“ operace typu „z domu do domu“ a multimodální dopravní operace, tedy přeprava zboží, při níž je použito více než jednoho způsobu dopravy pod jedním přepravním dokladem a která zahrnuje námořní úsek, a za tímto účelem zahrnuje právo přímo uzavírat smlouvy s poskytovateli jiných způsobů dopravy;
 - b) „námořními službami při manipulaci s nákladem“ činnosti vykonávané dokařskými společnostmi, včetně terminálových operací, ale mimo přímé činnosti dokařů, pokud je tato pracovní síla organizována nezávisle na dokařských nebo terminálových společnostech. K zahrnutým činnostem patří organizace těchto činností a dohled nad těmito činnostmi:
 - i) nakládka nebo vykládka nákladu z lodi a na loď;
 - ii) uvazování nebo odvazování nákladu;
 - iii) přijetí či dodání a úschova nákladů před nakládkou na loď nebo po vyložení z lodi;
 - c) „službami celního odbavení“ nebo též službami „celních agentů“ činnosti, které spočívají v provádění celních formalit týkajících se dovozu, vývozu nebo tranzitu nákladů na účet jiné strany, ať už je tato činnost hlavní činností poskytovatele služeb nebo je běžným doplňkem jeho hlavní činnosti;

- d) „službami skladování a úschovy kontejnerů“ činnosti spočívající ve skladování kontejnerů, ať již v přístavních oblastech nebo ve vnitrozemí, s cílem jejich nakládání nebo vykládání, opravy a připravení pro nalodění;
- e) „službami námořních agentur“ činnosti spočívající v zastupování obchodních zájmů jedné nebo více lodních linek nebo rejdařství v určité zeměpisné oblasti, a to za tímto účelem:
 - i) marketing a prodej služeb v námořní dopravě a souvisejících služeb od cenových nabídek po fakturaci a vystavování konosamentů jménem společností, opatřování a opětovný prodej nezbytných souvisejících služeb, příprava dokumentace a poskytování obchodních informací a
 - ii) jednání jménem společností, organizování přivolání lodě nebo převzetí nákladu, je-li to vyžadováno;
- f) „zasílatelskými nákladními službami“ činnosti, které spočívají v organizaci a sledování odesílání zásilek jménem lodních zasilatelů opatřováním dopravních a souvisejících služeb, přípravou dokumentace a poskytováním obchodních informací, a
- g) „přípojnou dopravou“ předchozí a následná přeprava mezinárodních nákladů po moři, zejména v kontejnerech, mezi přístavy nacházejícími se na území strany.

2. Co se týče mezinárodní námořní dopravy, strany zajistí účinné uplatňování zásady neomezeného přístupu k nákladu na obchodním základě, svobodu poskytovat mezinárodní námořní dopravní služby, jakož i národní zacházení v rámci poskytování takových služeb.

3. S ohledem na stávající úroveň liberalizace mezi stranami v oblasti mezinárodní námořní dopravy musí každá strana:

- a) účinně uplatňovat zásadu neomezeného přístupu na mezinárodní námořní trhy a obchodní trasy na komerčním a nediskriminačním základě a
- b) poskytnout plavidlům, která plují pod vlajkou druhé strany nebo která provozují poskytovatelé služeb druhé strany, zacházení neméně příznivé, než jaké poskytuje vlastním plavidlům či plavidlům kterékoli třetí země, podle toho, které je lepší, mimo jiné pokud jde o přístup do přístavů, využití infrastruktury a služeb v přístavech a pomocných námořních služeb, a rovněž o související platby a poplatky, celní služby a přidělení prostoru pro kotvení a vybavení pro nakládku a vykládku.

4. Při používání zásad uvedených v odstavci 3 každá strana:

- a) nezačlenění do budoucích dohod o službách v mezinárodní námořní dopravě s třetími zeměmi ustanovení o sdílení nákladu, včetně volně loženého suchého sypkého a kapalného nákladu a pravidelné námořní dopravy, a v případě, že takováto ustanovení existují v předchozích dohodách, v přiměřené časové lhůtě ukončí jejich platnost a
- b) dnem vstupu této dohody v platnost zruší všechna jednostranná opatření, správní, technické a ostatní překážky, které by mohly představovat skryté omezování nebo by mohly mít diskriminační účinky na svobodné poskytování služeb v mezinárodní námořní dopravě, a upustí od jejich zavádění.

5. Každá strana povolí poskytovatelům služeb mezinárodní námořní dopravy druhé strany mít provozovnu na jejím území za podmínek usazování a provozování neméně příznivých, než jaké poskytuje svým poskytovatelům služeb nebo poskytovatelům kterékoli jiné třetí země, podle toho, které jsou výhodnější.
6. Každá strana zpřístupní poskytovatelům služeb mezinárodní námořní dopravy druhé strany za přiměřených a nediskriminačních podmínek tyto služby v přístavu: lodivodské služby, pomoc při vlečení a tažení lodí, dodávky zásob, paliva a vody, likvidaci odpadů a balastní vody z vypouštění nádrží, služby kapitána přístavu, navigační služby, zařízení pro nouzové opravy, kotvení a přistání, jakož i provozní služby na pobřeží nezbytné pro provoz plavidla, včetně komunikace, dodávek vody a elektrické energie.
7. Každá strana povolí pohyb zařízení (například prázdných kontejnerů), které není přepravováno za úplatu jako náklad, mezi přístavy Arménské republiky nebo mezi přístavy členského státu.
8. S výhradou schválení příslušným orgánem povolí každá strana poskytovatelům služeb mezinárodní námořní dopravy druhé strany zajišťovat přípojnou dopravu mezi jejich vnitrostátními přístavy.

ČLÁNEK 192

Postupné sbližování

Strany uznávají význam postupného sbližování právních předpisů Arménské republiky týkajících se dopravních služeb s právními předpisy Evropské unie.

ODDÍL F

ELEKTRONICKÝ OBCHOD

PODODDÍL I

OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 193

Cíl a zásady

1. Strany, uznávající, že elektronický obchod zvyšuje obchodní příležitosti v mnoha odvětvích, mají za cíl podporu rozvoje vzájemného elektronického obchodu, zejména prostřednictvím spolupráce v otázkách souvisejících s elektronickým obchodem podle ustanovení této kapitoly.
2. Strany souhlasí s tím, že rozvoj elektronického obchodu musí být plně slučitelný s nejpřísnějšími mezinárodními normami pro ochranu údajů, aby byla zaručena ochrana soukromí uživatelů elektronického obchodu.
3. Strany považují elektronické přenosy za poskytování služeb ve smyslu oddílu C, které nemohou podléhat clu.

ČLÁNEK 194

Regulační aspekty elektronického obchodu

1. Strany povedou dialog o otázkách regulace v souvislosti s elektronickým obchodem. Tento dialog se bude mimo jiné týkat těchto záležitostí:
 - a) uznávání certifikátů elektronických podpisů vydaných veřejnosti a usnadnění přeshraničních certifikačních služeb;
 - b) odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb, pokud jde o přenos nebo ukládání údajů:
 - i) nakládání s nevyžádanými elektronickými obchodními sděleními a
 - ii) ochrana spotřebitelů ve sféře elektronického obchodování a
 - c) jakékoli další otázky související s rozvojem elektronického obchodu.
2. Takový dialog může být prováděn výměnou informací o právních předpisech každé strany s přihlédnutím k záležitostem uvedeným v odstavci 1, jakož i o provádění těchto právních předpisů.

PODODDÍL II

ODPOVĚDNOST POSKYTOVATELŮ ZPROSTŘEDKOVATELSKÝCH SLUŽEB

ČLÁNEK 195

Využití služeb zprostředkovatelů

Strany uznávají, že třetí strany mohou využívat služeb zprostředkovatelů pro činnosti porušující jejich příslušné vnitrostátní právo. V zájmu zohlednění této možnosti každá strana přijme nebo zachová opatření odpovědnosti pro poskytovatele zprostředkovatelských služeb uvedené v tomto pododdíle.

ČLÁNEK 196

Odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb: „prostý přenos“

1. Každá strana zajistí, aby v případě, kdy služba informační společnosti spočívá v přenosu informací v komunikační síti poskytnutých příjemcem služby nebo ve zprostředkování přístupu ke komunikační síti, nebyl poskytovatel služby odpovědný za přenášené informace, pokud:

- a) nezahajuje přenos;
- b) nevolí příjemce přenášené informace a

c) nevolí a nemění přenášené informace.

2. Přenos informací a zprostředkování přístupu ve smyslu odstavce 1 zahrnuje automatické krátkodobé a přechodné ukládání přenášených informací, pokud toto ukládání slouží výhradně pro uskutečnění přenosu v komunikační síti a pokud jeho délka nepřesahuje obvyklou nezbytnou dobu přenosu.

3. Tímto článkem není dotčena možnost, aby soudní nebo správní orgán požadoval od poskytovatele služby v souladu s právním systémem každé strany, aby ukončil porušování práv nebo mu předešel.

ČLÁNEK 197

Odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb: „caching“ (ukládání do vyrovnávací paměti)

1. Každá strana zajistí, aby v případě, kdy služba informační společnosti spočívá v přenosu informací v komunikační síti poskytnutých příjemcem služby, nebyl poskytovatel služby odpovědný za automatické přechodné dočasné ukládání těchto informací, které slouží pouze pro účinnější následný přenos informace jiným příjemcům služby na jejich žádost, pokud poskytovatel služby:

a) informace nezmění;

b) splní podmínky přístupu k informacím;

- c) dodržuje pravidla o aktualizaci informací, která jsou stanovena způsobem obecně uznávaným a používaným v odvětví;
- d) nepřekročí povolené používání technologie obecně uznávané a používané v odvětví s cílem získat údaje o používání těchto informací a
- e) ihned přijme opatření vedoucí k odstranění jím uložených informací nebo ke znemožnění přístupu k těmto informacím, jakmile zjistí, že informace byly na výchozím místě přenosu ze sítě odstraněny nebo k nim byl znemožněn přístup nebo soud nebo správní orgán nařídil odstranění těchto informací nebo znemožnění přístupu k těmto informacím.

2. Tímto článkem není dotčena možnost, aby soudní nebo správní orgán požadoval od poskytovatele služby v souladu s právním systémem stran, aby ukončil porušování práv nebo mu předešel.

ČLÁNEK 198

Odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb: „hosting“ (ukládání informací)

1. Strany zajistí, aby v případě, kdy služba informační společnosti spočívá v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby, nebyl poskytovatel služby odpovědný za informace ukládané na žádost příjemce služby, pokud:
 - a) neví o protiprávní činnosti nebo informaci a ani s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla zjevná protiprávní činnost nebo informace, nebo

- b) jakmile se o protiprávní činnosti nebo informaci dozvěděl, okamžitě jednal s cílem odstranit dotyčné informace nebo k nim znemožnit přístup.
2. Odstavec 1 se nepoužije, pokud příjemce služby jedná jménem poskytovatele nebo podléhá jeho dohledu.
3. Tímto článkem není dotčena možnost soudu nebo správního orgánu požadovat od poskytovatele služby v souladu s právním systémem každé strany, aby ukončil porušování práv nebo mu předešel, ani možnost kterékoli strany zavést postupy, které umožní odstranění informací nebo znemožní přístup k těmto informacím.

ČLÁNEK 199

Neexistence obecné povinnosti dohledu

1. Strany neukládají poskytovatelům služeb uvedených v článcích 196, 197 a 198 obecnou povinnost dohlížet na jimi přenášené nebo ukládané informace ani obecnou povinnost aktivně vyhledávat skutečnosti nebo okolnosti poukazující na protiprávní činnost.
2. Každá strana může zavést pro poskytovatele služeb informační společnosti povinnost neprodleně informovat příslušné orgány veřejné moci o údajných protiprávních činnostech a informacích, jež mu poskytují příjemci jeho služby, nebo příslušným orgánům na jejich žádost sdělit informace umožňující identifikaci příjemců jeho služby, s nimiž uzavřel dohody o ukládání.

ODDÍL G

VÝJIMKY

ČLÁNEK 200

Obecné výjimky

1. Aniž by byly dotčeny obecné výjimky stanovené v této dohodě, tato kapitola podléhá výjimkám stanoveným v odstavcích 2 a 3.
2. Za podmínky, že se taková opatření neuplatňují způsobem, který by vytvářel nástroj svévolné nebo neoprávněné diskriminace mezi zeměmi, kde panují podobné podmínky, nebo skryté omezení usazování nebo přeshraničního poskytování služeb, nelze žádné ustanovení této kapitoly vykládat tak, že kterékoli straně brání v přijetí nebo uplatňování opatření:
 - a) nezbytných pro ochranu veřejné bezpečnosti nebo veřejné mravnosti nebo pro udržení veřejného pořádku;
 - b) nutných k ochraně života nebo zdraví lidí, zvířat a rostlin;
 - c) vztahujících se k ochraně neobnovitelných přírodních zdrojů, jsou-li tato opatření uplatňována ve spojení s omezením domácích podnikatelů nebo domácí nabídky nebo spotřeby služeb;
 - d) nezbytných k ochraně národních památek umělecké, historické nebo archeologické hodnoty;

- e) nezbytných k zajištění souladu s právními nebo správními předpisy, jež nejsou neslučitelné s touto kapitolou, včetně opatření týkajících se:
- i) předcházení klamavým a podvodným praktikám nebo řešení důsledků neplnění závazků ze smluv;
 - ii) ochrany soukromí jednotlivců, pokud jde o zpracování a šíření osobních údajů a ochranu důvěrnosti záznamů a účtů jednotlivých osob nebo
 - iii) bezpečnosti nebo

- f) v rozporu s články 144 a 150 za předpokladu, že cílem odlišného zacházení je zajištění účinného nebo nestranného ukládání nebo vybírání přímých daní ve vztahu k hospodářským činnostem, podnikatelům nebo dodavatelům služeb druhé strany¹.

3. Tato kapitola a příloha VIII této dohody se nevztahují na příslušné systémy sociálního zabezpečení stran nebo na činnosti na území příslušné strany, které jsou spojeny, byť jen příležitostně, s výkonem úřední pravomoci.

¹ Opatření, která jsou zaměřena na zajištění účinného nebo nestranného ukládání nebo vybírání přímých daní, zahrnují opatření, která přijala strana v rámci svých daňových systémů a která:

- i) se vztahují na podnikatele a poskytovatele služeb-nerezidenty jako uznání skutečnosti, že daňová povinnost nerezidentů je určena s ohledem na zdanitelné položky vznikající nebo nacházející se na území strany;
- ii) se vztahují na nerezidenty v zájmu zajištění uložení nebo výběru daní na území strany;
- iii) se vztahují na nerezidenty nebo rezidenty s cílem zamezit vyhýbání se daňové povinnosti nebo daňovým únikům, včetně opatření pro zajištění shody;
- iv) se vztahují na spotřebitele služeb poskytnutých na území nebo z území druhé strany s cílem zajistit těmto spotřebitelům uložení nebo zajistit výběr od těchto spotřebitelů daní pocházejících ze zdrojů na území strany;
- v) rozlišují podnikatele a poskytovatele služeb podléhající zdanění u celosvětově zdanitelných položek od jiných podnikatelů a poskytovatelů služeb s ohledem na rozdílný charakter jejich daňového základu nebo
- vi) stanoví, vyměřují nebo rozdělují příjem, zisk, výnos, ztrátu, srážky nebo pohledávku osob nebo poboček, které jsou rezidenty, nebo mezi osobami ve spojení nebo pobočkami stejné osoby s cílem zachovat základ daně strany.

Výrazy nebo pojmy uvedené v písmenu f) a v této poznámce pod čarou se stanoví podle definic nebo pojmů z oblasti daní podle domácího práva strany přijímající toto opatření nebo podle rovnocenných či podobných definic nebo pojmů.

ČLÁNEK 201

Daňová opatření

Doložka nejvyšších výhod poskytnutá v souladu s touto kapitolou se nevztahuje na daňovou úpravu, kterou strany poskytují nebo poskytnou v budoucnosti na základě dohod mezi stranami o zamezení dvojího zdanění.

Článek 202

Bezpečnostní výjimky

Žádné ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že:

- a) se od kterékoli strany požaduje, aby poskytovala informace, jejichž sdělení je podle ní v rozporu s jejími zásadními bezpečnostními zájmy;
- b) kterékoli straně brání přijmout jakékoliv opatření, které považuje za potřebné pro ochranu svých zásadních bezpečnostních zájmů:
 - i) ve vztahu k výrobě zbraní, střeliva nebo válečného materiálu nebo obchodu s nimi;
 - ii) týkající se hospodářských činností prováděných přímo nebo nepřímo za účelem zásobování vojenských sil;

- iii) týkající se štěpných a termonukleárních materiálů nebo materiálů, z nichž jsou vyrobeny, nebo
 - iv) v době války nebo jiné mimořádné situace v mezinárodních vztazích nebo
- c) brání kterékoli straně přijmout opatření k plnění závazků, jež přijala za účelem zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

ODDÍL H

INVESTICE

ČLÁNEK 203

Přezkum

Za účelem usnadnění dvoustranných investic strany společně přezkoumají prostředí a právní rámec pro investice, a to nejpozději do tří let po vstupu této dohody v platnost a poté v pravidelných intervalech. Na základě tohoto přezkumu posoudí možnost zahájit jednání za účelem doplnění této dohody o ustanovení o investicích, včetně ochrany investic.

KAPITOLA 6

BĚŽNÉ PLATBY A POHYB KAPITÁLU

ČLÁNEK 204

Běžné platby

Strany neukládají žádná omezení a povolují veškeré platby a převody na běžném účtu platební bilance mezi Evropskou unií a Arménskou republikou ve volně směnitelné měně v souladu s Dohodou o Mezinárodním měnovém fondu.

ČLÁNEK 205

Pohyb kapitálu

1. Pokud jde o transakce na kapitálovém a finančním účtu platební bilance, počínaje dnem vstupu této dohody v platnost zajistí strany volný pohyb kapitálu týkajícího se přímých investic¹ uskutečněný v souladu s právními předpisy hostitelské země a v souladu s ustanoveními kapitoly 5, jakož i likvidaci nebo repatriaci takto investovaného kapitálu a veškerého zisku, který z něj pochází.

¹ Včetně získání nemovitosti spojené s přímými investicemi.

2. Pokud jde o transakce na kapitálovém a finančním účtu platební bilance, na které se nevztahuje odstavec 1, počínaje dnem vstupu této dohody v platnost a aniž jsou dotčena jiná ustanovení této dohody, každá strana zajistí volný pohyb kapitálu, pokud jde o:

- a) úvěry spojené s obchodními transakcemi, včetně poskytování služeb, jichž se účastní rezident jedné ze stran;
- b) finanční půjčky a úvěry investorů druhé strany a
- c) kapitálovou účast v právnické osobě, jak je vymezeno v článku 142, bez záměru vytvořit nebo udržovat dlouhodobé hospodářské vztahy.

3. Aniž jsou dotčena jiná ustanovení této dohody, strany nezavedou žádná nová omezení v souvislosti s pohybem kapitálu a běžnými platbami mezi rezidenty Evropské unie a Arménské republiky, ani nezpřísní stávající úpravy.

ČLÁNEK 206

Výjimky

Za podmínky, že se taková opatření neuplatňují způsobem, který by vytvářel nástroj svévolné nebo neoprávněné diskriminace mezi zeměmi, kde převládají podobné podmínky, nebo skrytého omezení pohybu kapitálu, žádná ustanovení této kapitoly se nevykládají tak, aby kterékoli straně bránila v přijetí nebo provádění opatření, jež jsou:

- a) nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti nebo veřejné mravnosti nebo pro udržení veřejného pořádku nebo
- b) nezbytná k zajištění souladu s právními předpisy, jež nejsou neslučitelné s ustanoveními této hlavy, včetně ustanovení týkajících se:
 - i) předcházení trestným činům, klamavým a podvodným praktikám nebo řešení důsledků neplnění smluvních závazků, jako je úpadek, platební neschopnost a ochrana práv věřitelů;
 - ii) opatření přijatých či zachovaných k zajišťování integrity a stability finančního systému strany;
 - iii) vydávání, obchodování nebo podnikání s cennými papíry, opcemi, termínovanými obchody (futures) nebo jinými deriváty;
 - iv) účetního výkaznictví nebo vedení záznamů o převodech v zájmu pomoci orgánům činným v trestním řízení nebo finančním regulačním orgánům v případě potřeby nebo
 - v) zajištění souladu s příkazy nebo rozsudky v soudním nebo správním řízení.

ČLÁNEK 207

Ochranná opatření

Pokud za výjimečných okolností vzniknou v případě Arménské republiky vážné obtíže při provádění kurzové nebo měnové politiky, nebo v případě Evropské unie při provádění hospodářské a měnové unie, nebo pokud má kterákoli strana vážné potíže s platební bilancí nebo potíže spojené s vnějším financováním nebo hrozí-li jí tyto potíže, může dotčená strana na dobu nepřesahující jeden rok přijmout ochranná opatření, která jsou nezbytně nutná s ohledem na pohyb kapitálu, platby nebo převody mezi Evropskou unií a Arménskou republikou. Strana, jež přijímá nebo zachovává ochranná opatření, o tom ihned informuje druhou stranu, a co nejdříve předloží harmonogram pro jejich zrušení.

ČLÁNEK 208

Usnadnění pohybu kapitálu

Strany povedou vzájemné konzultace s cílem usnadnit pohyb kapitálu mezi stranami, a podpořit tak cíle této dohody.

KAPITOLA 7

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

ODDÍL A

CÍLE A ZÁSADY

ČLÁNEK 209

Cíle

Cílem této kapitoly je:

- a) usnadnit výrobu a uvádění na trh inovativních a kreativních produktů mezi stranami a přispívat k udržitelnějšímu a inkluzivnějšímu hospodářství stran a
- b) dosáhnout přiměřené a účinné úrovně ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví.

ČLÁNEK 210

Povaha a rozsah povinností

1. Strany zajistí přiměřené a účinné provádění mezinárodních smluv týkajících se duševního vlastnictví, jichž jsou stranami, včetně Dohody WTO o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví obsažené v příloze 1C Dohody o WTO (dále jen „Dohoda TRIPS“). Tato kapitola doplňuje a dále upřesňuje vzájemná práva a povinnosti stran podle Dohody TRIPS a dalších mezinárodních smluv v oblasti duševního vlastnictví.
2. Pro účely této dohody se výrazem „duševní vlastnictví“ rozumí přinejmenším všechny kategorie duševního vlastnictví uvedené v oddíle B této kapitoly.
3. Ochrana duševního vlastnictví zahrnuje ochranu před nekalou soutěží podle článku 10*bis* Pařížské úmluvy o ochraně průmyslového vlastnictví z roku 1883, naposledy pozměněné Stockholmským aktem z roku 1967 (dále jen „Pařížská úmluva (1967)“).

ČLÁNEK 211

Vyčerpání práv

Každá strana může zřídit vlastní režim pro vyčerpání práv duševního vlastnictví v domácím nebo regionálním měřítku.

ODDÍL B

NORMY TÝKAJÍCÍ SE PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

PODODDÍL I

AUTORSKÉ PRÁVO A PRÁVA S NÍM SOUVISEJÍCÍ

ČLÁNEK 212

Poskytovaná ochrana

1. Strany musí dodržovat práva a povinnosti stanovené v těchto mezinárodních dohodách:
 - a) Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (dále jen „Bernská úmluva“);
 - b) Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací (dále jen „Římská úmluva“);
 - c) Dohoda TRIPS;
 - d) Smlouva světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o právu autorském (WCT) a
 - e) Smlouva světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT).

2. Strany vynaloží veškeré přiměřené úsilí, aby přistoupily k Pekingské smlouvě o ochraně uměleckých výkonů v audiovizí.

ČLÁNEK 213

Autoři

Každá strana poskytne autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat:

- a) přímé nebo nepřímé dočasné nebo trvalé rozmnožování jejich děl v celku nebo zčásti jakýmkoli prostředky a v jakékoli podobě;
- b) jakoukoliv formu veřejného šíření originálu jejich děl nebo jejich kopií prodejem či jinak;
- c) jakékoliv sdělování jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově, včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti tak, aby k nim veřejnost měla přístup z jimi vybraného místa a v jimi vybraném čase, a
- d) pronájem a půjčování originálu a kopií jejich děl.

ČLÁNEK 214

Výkonní umělci

Každá strana poskytne výkonným umělcům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat:

- a) záznam¹ jejich výkonů;
- b) přímé nebo nepřímé dočasné nebo trvalé rozmnožování záznamů jejich výkonů v celku nebo zčásti jakýmkoli prostředky a v jakékoli podobě;
- c) šíření záznamů jejich výkonů ve veřejnosti prodejem nebo jinak;
- d) zpřístupnění záznamů jejich výkonů veřejnosti po drátě nebo bezdrátově tak, aby k nim veřejnost měla přístup z jimi vybraného místa a v jimi vybraném čase;
- e) bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu;
- f) pronájem a půjčování záznamů jejich výkonů.

¹ „Záznamem“ se rozumí zaznamenání zvuků či obrazů jejich výkonu nebo jejich vyjádření na hmotný podklad, z něhož mohou být pomocí technického zařízení vnímány, rozmnožovány nebo sdělovány.

ČLÁNEK 215

Výrobci zvukových záznamů

Každá strana poskytne výrobcům zvukových záznamů výlučné právo udělit svolení nebo zakázat:

- a) přímé nebo nepřímé dočasné nebo trvalé rozmnožování jejich zvukových záznamů v celku nebo zčásti jakýmkoli prostředky a v jakékoli podobě;
- b) veřejné šíření prodejem nebo jinak jejich zvukových záznamů včetně jejich kopií;
- c) zpřístupnění jejich zvukových záznamů veřejnosti po drátě nebo bezdrátově tak, aby k nim veřejnost měla přístup z jimi vybraného místa a v jimi vybraném čase, a
- d) pronájem a půjčování jejich zvukových záznamů.

ČLÁNEK 216

Vysílací organizace

Každá strana poskytne vysílacím organizacím výlučné právo povolit nebo zakázat:

- a) záznam jejich vysílání, ať již jde o vysílání po drátě nebo bezdrátové vysílání, včetně kabelového nebo satelitního vysílání,
- b) přímé nebo nepřímé dočasné nebo trvalé rozmnožování záznamů jejich vysílání v celku nebo zčásti jakýmkoli prostředky a v jakékoli podobě, ať již jde o vysílání po drátě nebo bezdrátové vysílání, včetně kabelového nebo satelitního vysílání;
- c) zpřístupnění záznamů jejich vysílání veřejnosti po drátě nebo bezdrátově tak, aby k nim veřejnost měla přístup z jimi vybraného místa a v jimi vybraném čase;
- d) veřejné šíření záznamů jejich vysílání prodejem nebo jinak a
- e) opakované vysílání jejich vysílání bezdrátově, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud je takové sdělování prováděno na místech přístupných veřejnosti po zaplacení vstupného.

ČLÁNEK 217

Vysílání a sdělování veřejnosti

Každá strana stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu výkonným umělcům a výrobcům zvukových záznamů, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového zvukového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti. Každá strana zajistí, že tato odměna bude rozdělena mezi příslušné výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobcí zvukových záznamů k dohodě, může každá strana stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

ČLÁNEK 218

Doba ochrany

1. Majetková práva autora literárního nebo uměleckého díla ve smyslu článku 2 Bernské úmluvy trvají po dobu autorova života a nejméně 70 let po jeho smrti bez ohledu na den, kdy bylo dílo oprávněně zpřístupněno veřejnosti.
2. U díla spoluautorů se doba stanovená v odstavci 1 počítá od smrti posledního žijícího autora.

3. U anonymních děl či pseudonymních děl trvá doba ochrany nejméně 70 let od oprávněného zpřístupnění díla veřejnosti. Pokud však autorem přijatý pseudonym nevzbuzuje žádné pochyby o jeho totožnosti, nebo pokud autor odhalí svou totožnost během doby uvedené v první větě, řídí se doba ochrany podle odstavce 1.
4. Pokud strana přijme zvláštní ustanovení o autorském právu pro díla kolektivní nebo o právnické osobě označené za držitele práv, počítá se doba ochrany podle odstavce 3, s výjimkou případů, kdy fyzické osoby, které vytvořily dílo, jsou označeny jako takové ve verzích díla, které byly zpřístupněny veřejnosti. Tímto odstavcem nejsou dotčena práva identifikovaných autorů, jejichž identifikovatelné příspěvky jsou obsaženy v takových dílech, na jejichž příspěvky se odstavec 1 nebo 2 vztahuje.
5. V případě, že dílo je vydáno ve svazcích, po částech, číslech nebo epizodách a doba ochrany běží od doby, kdy dílo bylo oprávněně zpřístupněno veřejnosti, běží doba ochrany pro každou takovou část samostatně.
6. V případech děl, u kterých se doba ochrany nepočítá od smrti autora nebo autorů a která nebyla oprávněně zpřístupněna veřejnosti v průběhu 70 let od jejich vytvoření, ochrana skončí.
7. Doba ochrany kinematografických nebo audiovizuálních děl končí nejméně 70 let po smrti poslední z těchto žijících osob, bez ohledu na skutečnost, zda jsou tyto osoby označeny za spoluautory: hlavního režiséra, autora scénáře, autora dialogů a skladatele hudby, která byla zvlášť vytvořena pro užití v daném kinematografickém nebo audiovizuálním díle.

8. Každá strana zajistí, že každá osoba, která po uplynutí autorskoprávní ochrany poprvé oprávněně vydá nebo oprávněně sdělí veřejnosti dosud nezveřejněné dílo, požívá ochrany na úrovni majetkových práv autorských. Doba ochrany takových práv trvá 25 let ode dne, kdy bylo dílo poprvé oprávněně vydáno nebo oprávněně sděleno veřejnosti.
9. Majetková práva audiovizuálních výkonných umělců uplynou nejdříve za 50 let ode dne podání výkonu. Pokud je však záznam výkonu oprávněně vydán nebo oprávněně sdělen veřejnosti v průběhu této doby, uplynou práva nejdříve za 50 let ode dne, kdy došlo k prvnímu takovému vydání nebo prvnímu takovému sdělení veřejnosti, a to podle toho, co nastane dříve.
10. Majetková práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů uplynou za 70 let ode dne, kdy došlo k jejich prvnímu vydání nebo prvnímu sdělení veřejnosti, a to podle toho, co nastane dříve. Strana může přijmout účinná opatření k zajištění toho, aby zisky vytvořené v průběhu 20 let ochrany po uplynutí 50 let byly spravedlivě rozděleny mezi výkonné umělce a výrobce.
11. Majetková práva výrobců prvního záznamu filmu uplynou nejdříve za 50 let od pořízení záznamu. Pokud však byl film v průběhu této doby oprávněně vydán nebo oprávněně sdělen veřejnosti, potom práva uplynou nejdříve za 50 let ode dne prvního takového vydání nebo prvního sdělení veřejnosti, a to podle toho, co nastane dříve.

12. Majetková práva vysílacích organizací uplynou nejdříve za 50 let ode dne prvního vysílání, ať již jde o vysílání po drátě nebo bezdrátové vysílání, včetně kabelového nebo satelitního vysílání.

13. Lhůty stanovené v tomto článku se počítají od 1. ledna roku následujícího po události, od které běží.

ČLÁNEK 219

Ochrana technologických prostředků

1. Každá strana poskytuje přiměřenou právní ochranu před obcházením účinných technologických prostředků, které dotyčná osoba provádí s vědomím, že takový cíl sleduje, nebo má dostatečné důvody to vědět.

2. Každá strana poskytuje přiměřenou právní ochranu před výrobou, dovozem, rozšiřováním, prodejem, pronájmem, reklamou týkající se prodeje nebo pronájmu nebo před držbou zařízení, výrobků nebo součástí nebo před poskytováním služeb pro komerční účely, jestliže:

- a) jsou nabízeny, inzerovány nebo uváděny na trh za účelem obcházení účinných technologických prostředků;
- b) mají pouze omezený komerčně významný účel nebo užití jiné, než je obcházení účinných technologických prostředků, nebo

- c) jsou přednostně určeny, vyrobeny, upraveny nebo provozovány za účelem umožnit nebo usnadnit obcházení účinných technologických prostředků.

3. Pro účely této kapitoly se „technologickými prostředky“ rozumí jakákoliv technologie, zařízení nebo součástka, které jsou při své obvyklé funkci určeny k tomu, aby zabraňovaly úkonům nebo omezovaly úkony ve vztahu k dílům nebo jiným předmětům ochrany, ke kterým nebylo uděleno svolení držitele jakýchkoliv autorských práv nebo práv s nimi souvisejících stanovených vnitrostátními právními předpisy. Technologické prostředky se považují za „účinné“, pokud je použití chráněného díla nebo jiného předmětu ochrany kontrolováno držiteli práv uplatněním kontroly přístupu nebo ochranného procesu, jako je šifrování, kódování nebo jiná úprava díla nebo jiného předmětu ochrany nebo mechanismu kontroly rozmnožování, který dosahuje cíle ochrany.

ČLÁNEK 220

Ochrana informací týkajících se správy práv

1. Každá strana poskytuje přiměřenou právní ochranu proti každé osobě, která vědomě bez svolení:
 - a) odstraňuje nebo pozměňuje jakékoli elektronické informace týkající se správy práv;
 - b) rozšiřuje, dovází za účelem rozšiřování, vysílá, sděluje nebo zpřístupňuje veřejnosti díla nebo jiné předměty ochrany chráněné podle této kapitoly, ze kterých byly bez svolení odstraněny nebo na nichž byly bez svolení pozměněny elektronické informace týkající se správy práv,

pokud taková osoba ví nebo má dostatečné důvody vědět, že takovým jednáním způsobuje, umožňuje, usnadňuje nebo zatajuje porušování jakéhokoli autorského práva nebo jakýchkoli práv s ním souvisejících podle vnitrostátních právních předpisů.

2. Pro účely této kapitoly se „informacemi týkajícími se správy práv“ rozumějí jakékoli informace poskytnuté držiteli práv, které identifikují dílo nebo jiný předmět ochrany zmíněný v této kapitole, autora nebo jiného držitele práv, nebo informace o podmínkách použití díla nebo jiného předmětu ochrany a jakákoli čísla nebo kódy, které takovou informaci reprezentují.

3. Odstavec 1 se použije, pokud jakákoli taková informace souvisí s kopií díla nebo jiného předmětu ochrany podle této kapitoly nebo se objeví v souvislosti se sdělením veřejnosti tohoto díla nebo předmětu ochrany podle této kapitoly.

ČLÁNEK 221

Výjimky a omezení

1. Každá strana může stanovit omezení nebo výjimky týkající se práv uvedených v člancích 213 až 218 pouze v určitých zvláštních případech, které nejsou v rozporu s obvyklým používáním předmětu ochrany a nepoškozují nepřiměřeně oprávněné zájmy držitelů práv, a to v souladu s úmluvami a mezinárodními smlouvami, jichž jsou stranami.

2. Každá strana zajistí, aby dočasné úkony rozmnožování uvedené v člancích 213 až 217, které jsou přechodné nebo příležitostné a jsou nedílnou a podstatnou součástí technologického procesu a jejichž jediným účelem je umožnit: a) přenos v rámci sítě mezi třetími stranami uskutečněný zprostředkovatelem nebo b) oprávněné užití díla nebo jiného předmětu ochrany, a které nemají žádný samostatný hospodářský význam, byly vyloučeny z práva na rozmnožování ve smyslu článků 213 až 217.

ČLÁNEK 222

Právo umělců na opětný prodej uměleckého díla

1. Každá strana stanoví ve prospěch autora originálu uměleckého díla právo na opětný prodej, vymezené jako nezcizitelné právo, kterého se nelze do budoucna vzdát, na licenční poplatek založený na prodejní ceně získané z jakéhokoli opětného prodeje díla následujícího po prvním převodu díla autorem.
2. Právo uvedené v odstavci 1 se vztahuje na všechny úkony opětného prodeje, jehož se jakožto prodávající, kupující nebo zprostředkovatel účastní profesionální subjekt trhu s uměleckými díly, například aukční síně, umělecké galerie a obecně jakýkoli obchodník s uměleckými díly.
3. Každá strana může stanovit, že právo uvedené v odstavci 1 se nevztahuje na úkony opětného prodeje, pokud prodávající získal umělecké dílo přímo od autora méně než tři roky před daným opětným prodejem a kdy cena opětného prodeje nepřesahuje určitou minimální částku.

4. Licenční poplatek hradí prodávající. Každá strana může stanovit, že jedna z fyzických nebo právnických osob uvedených v odstavci 2, jiná než prodávající, je sama odpovědná nebo se s prodávajícím podílí na odpovědnosti za zaplacení licenčního poplatku.
5. Postup pro výběr a výši částek licenčního poplatku upraví vnitrostátní právní předpisy.

ČLÁNEK 223

Spolupráce v oblasti kolektivní správy práv

1. Strany podpoří spolupráci mezi svými příslušnými organizacemi kolektivní správy za účelem podpory dostupnosti děl a dalších předmětů ochrany na území stran a převodu licenčních poplatků za užití těchto děl nebo jiných předmětů ochrany.
2. Strany prosazují transparentnost organizací kolektivní správy, především pokud jde o vybírání licenčních poplatků, odpočty použité na vybrané licenční poplatky, použití vybraných licenčních poplatků, distribuční politiku a repertoár těchto organizací.
3. Strany se zavazují, že zajistí, aby organizace kolektivní správy usazená na území jedné strany, která na základě dohody o zastupování zastupuje jinou organizaci kolektivní správy usazenou na území druhé strany, nediskriminovala držitele práv zastupované organizace kolektivní správy.

4. Zastupující organizace kolektivní správy přesně, pravidelně a náležitě platí zastupované organizaci kolektivní správy jí náležící částky a poskytuje této organizaci informace o výši licenčních poplatků vybíraných jejím jménem a o veškerých srážkách uplatňovaných na tyto licenční poplatky.

PODODDÍL II

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ČLÁNEK 224

Mezinárodní dohody

Každá strana:

- a) přistoupí k Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek;
- b) dodržuje Smlouvu o známkovém právu a Niceskou dohodu o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek a
- c) vynaloží veškeré přiměřené úsilí, aby přistoupila k Singapurské smlouvě o známkovém právu.

ČLÁNEK 225

Práva vyplývající z ochranné známky

Ze zapsané ochranné známky vyplývají pro jejího majitele výlučná práva. Majitel je oprávněn zakázat všem třetím stranám užívat bez jeho souhlasu v obchodním styku:

- a) označení totožné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je známka zapsána, a
- b) označení totožné nebo podobné s ochrannou známkou v souvislosti se zbožím nebo službami, které jsou totožné nebo podobné těm, pro něž je ochranná známka zapsána, pokud by takové užívání mělo za následek pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, včetně pravděpodobnosti asociace s ochrannou známkou.

ČLÁNEK 226

Zápisné řízení

1. Každá strana stanoví systém pro zápis ochranných známek, v němž bude každé rozhodnutí o zamítnutí zapsání ochranné známky přijaté příslušnou správou ochranných známek písemně sděleno a řádně zdůvodněno.

2. Každá strana zajistí možnost vznést proti žádostem o zápis ochranné známky námitku a možnost pro žadatele na takovou námitku reagovat.
3. Každá strana zpřístupní veřejnosti elektronické databáze přihlášek ochranných známek a zapsaných ochranných známek. Databáze žádostí o zápis ochranných známek musí být přístupná alespoň během lhůty k podání námitek.

ČLÁNEK 227

Všeobecně známé ochranné známky

Za účelem provedení ochrany všeobecně známých ochranných známek, jak je uvedeno v článku 6bis Pařížské úmluvy z roku 1967 a čl. 16 odst. 2 a 3 Dohody TRIPS, každá strana uplatňuje společná doporučení týkající se ustanovení o ochraně všeobecně známých ochranných známek přijatá shromážděním Pařížské unie na ochranu průmyslového vlastnictví a valným shromážděním Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) v rámci třicáté čtvrté série zasedání shromáždění členských států WIPO ve dnech 20. až 29. září 1999.

ČLÁNEK 228

Výjimky z práv vyplývajících z ochranné známky

Každá strana:

- a) stanoví správné užití popisných výrazů, také správné užití zeměpisných označení, jako omezenou výjimku z práv vyplývajících z ochranné známky a
- b) může stanovit další omezené výjimky z práv vyplývajících z ochranné známky.

Při stanovování těchto výjimek každá strana přihlíží k legitimním zájmům vlastníka ochranné známky a třetích stran.

ČLÁNEK 229

Důvody zrušení

1. Každá strana stanoví, že ochranná známka může být zrušena, jestliže se bez řádného důvodu po nepřetržitou dobu nejméně tří let skutečně na daném území pro výrobky či služby, pro které byla zapsána, neužívala a pokud pro neužívání neexistují řádné důvody.

Nikdo nemůže žádat, aby byl majitel ochranné známky zbaven svých práv, jestliže v době mezi uplynutím minimálně tříletého období a podáním návrhu na zrušení bylo započato se skutečným užíváním ochranné známky nebo se v něm pokračovalo.

K započetí užívání nebo k jeho pokračování, k němuž došlo během období tří měsíců před podáním návrhu na zrušení, přičemž tato lhůta začíná běžet nejdříve po uplynutí období nejméně tří let nepřetržitého neužívání, se však nepřihlíží, pokud byly přípravy k započetí nebo pokračování v užívání podniknuty až poté, co se majitel dozvěděl, že může být podán návrh na zrušení.

2. Ochranná známka může být rovněž zrušena, jestliže po dni, ke kterému byla zapsána:

- a) se v důsledku činnosti nebo nečinnosti majitele stala v oblasti obchodu označením obvyklým pro výrobky nebo služby, pro které byla zapsána, nebo
- b) v důsledku užívání majitelem nebo s jeho souhlasem pro zboží nebo služby, pro které byla zapsána, může vést ke klamání veřejnosti, zejména pokud jde o povahu, jakost nebo zeměpisný původ tohoto zboží nebo těchto služeb.

PODODDÍL III

ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

ČLÁNEK 230

Oblast působnosti

1. Tento pododdíl se použije na ochranu zeměpisných označení pocházejících z území stran.
2. Na zeměpisná označení jedné strany, která mají být druhou stranou chráněna, se tento pododdíl vztahuje pouze tehdy, pokud spadají do oblasti působnosti právních předpisů uvedených v článku 231.

Článek 231

Zavedená zeměpisná označení

1. Na základě přezkumu právních předpisů Arménské republiky uvedených v části A přílohy IX dospěla Evropská unie k závěru, že uvedené právní předpisy splňují požadavky stanovené v části B uvedené přílohy.

2. Na základě přezkumu právních předpisů Evropské unie uvedených v části A přílohy IX dospěla Arménská republika k závěru, že uvedené právní předpisy splňují požadavky stanovené v části B uvedené přílohy.

3. Arménská republika po dokončení řízení o námitce a přezkumu zeměpisných označení Evropské unie uvedených v příloze X, která Evropská unie zapsala podle právních předpisů uvedených v části A přílohy IX, poskytne těmto zeměpisným označením ochranu na takové úrovni, jaká je stanovena v této dohodě.

4. Evropská unie po dokončení řízení o námitce a přezkumu zeměpisných označení Arménské republiky uvedených v příloze X, která Arménská republika zapsala podle právních předpisů uvedených v části A přílohy IX, poskytne těmto zeměpisným označením ochranu na takové úrovni, jaká je stanovena v této dohodě.

ČLÁNEK 232

Doplňování nových zeměpisných označení

1. Strany mohou v souladu s postupem stanoveným v čl. 240 odst. 3 doplňovat do seznamu chráněných zeměpisných označení v příloze X nová zeměpisná označení. Tato nová zeměpisná označení mohou být doplněna do seznamu po dokončení řízení o námitce a po přezkumu nových zeměpisných označení ke spokojenosti obou stran v souladu s čl. 231 odst. 3 a 4.

2. Strany nemají povinnost doplnit do seznamu uvedeného v odstavci 1 nové zeměpisné označení, pokud:

- a) by zeměpisné označení bylo v rozporu s názvem odrůdy rostlin nebo plemene zvířat, a v důsledku toho by spotřebitel byl pravděpodobně uváděn v omyl ohledně skutečného původu produktu;
- b) by z důvodu proslavené nebo obecně známé ochranné známky ochrana pravděpodobně uváděla spotřebitele v omyl ohledně skutečné totožnosti produktu nebo
- c) by se u názvu jednalo o označení druhu.

ČLÁNEK 233

Rozsah ochrany zeměpisných označení

- 1. Zeměpisná označení uvedená v příloze X jsou každou stranou chráněna proti:
 - a) jakémukoli přímému či nepřímému komerčnímu používání chráněných názvů u srovnatelných produktů, které nevyhovují specifikaci produktu chráněného názvu, nebo pokud toto používání umožňuje těžit z dobré pověsti daného zeměpisného označení;
 - b) jakémukoli zneužití, napodobení nebo vyvolání mylné představy, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ výrobku nebo je-li chráněný název přeložen, přepsán nebo transliterován či doprovázen výrazy jako „druh“, „typ“, „způsob“, „jak se vyrábí v“, „napodobenina“, „chut“, „jako“ nebo podobnými výrazy;

- c) jakémukoli jinému nepravdivému nebo zavádějícímu údaji o provenienci, původu, povaze nebo základních vlastnostech produktu uvedenému na vnitřním nebo vnějším obalu, na reklamním materiálu nebo na dokladech týkajících se daného produktu, jakož i na přepravním obalu, který by mohl vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ produktu, a
- d) všem ostatním praktikám, které by mohly spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o skutečný původ produktu.

2. Chráněná zeměpisná označení nesmějí na území stran zdruhovět.

3. Jsou-li zeměpisná označení zcela nebo částečně homonymní, vztahuje se ochrana na každé z těchto zeměpisných označení za předpokladu, že se používá v dobré víře a s náležitým přihlédnutím k místnímu a tradičnímu používání, jakož i ke skutečnému riziku záměny.

Aniž by byl dotčen článek 23 dohody TRIPS, rozhodnou strany společně o praktických podmínkách použití, za kterých budou homonymní zeměpisná označení vzájemně rozlišena, a to se zohledněním nutnosti zajistit, aby se dotčeným producentům dostalo spravedlivého zacházení a spotřebitelé nebyli uváděni v omyl.

Nesmí být zapsán homonymní název, který uvádí spotřebitele v omyl a vzbuzuje domněnku, že se jedná o produkt pocházející z jiného území, a to ani v případě, že název svým zněním danému území, regionu nebo místu původu příslušného produktu odpovídá.

4. Pokud jedna strana v rámci jednání s třetí zemí navrhne ochranu zeměpisného označení této třetí země, které je homonymní se zeměpisným označením druhé strany chráněným v rámci tohoto pododdílu, musí o tom být druhá strana informována a musí dostat možnost podat připomínky před tím, než se název zeměpisného označení třetí země stane chráněným.

5. Žádné ustanovení tohoto pododdílu nezavazuje žádnou stranu chránit zeměpisné označení druhé strany, které není nebo přestane být chráněno ve své zemi původu.

Pokud některé zeměpisné označení přestane být chráněno ve své zemi původu, strany se o tom vzájemně informují. Tato oznámení se provádí v souladu s postupy stanovenými v čl. 240 odst. 3.

6. Žádným ustanovením této dohody nejsou nijak dotčena práva jakékoli osoby na obchodní použití vlastního jména nebo jména jejího předchůdce v obchodu, není-li toto jméno použito způsobem, který by mohl spotřebitele uvést v omyl.

ČLÁNEK 234

Užívací právo zeměpisných označení

1. Zeměpisné označení chráněné podle tohoto pododdílu může použít každý hospodářský subjekt, který uvádí na trh zemědělské produkty, potraviny, vína, aromatizovaná vína nebo lihoviny, jež jsou v souladu s odpovídající specifikací.

2. Je-li zeměpisné označení chráněno podle tohoto pododdílu, použití takového chráněného názvu nesmí být podmíněno registrací uživatelů ani dalšími poplatky.

Článek 235

Vztah k ochranným známkám

1. Strana odmítne nebo prohlásí za neplatný zápis ochranné známky odpovídající některé ze situací popsané v čl. 233 odst. 1 ve vztahu k chráněnému zeměpisnému označení obdobných produktů, pokud je žádost o zápis uvedené ochranné známky podána po dni podání žádosti o ochranu daného zeměpisného označení na dotčeném území.
2. Pro zeměpisná označení uvedená v článku 231 je datem žádosti o ochranu datum vstupu této dohody v platnost.
3. Pro zeměpisná označení uvedená v článku 232 je datem žádosti o ochranu datum, kdy je žádost o ochranu zeměpisného označení předána druhé straně.
4. Aniž je dotčen čl. 232 odst. 2 písm. b), každá strana chrání zeměpisná označení uvedená v příloze X i v případě, že již existuje předchozí ochranná známka. Předchozí ochrannou známkou se rozumí ochranná známka, jejíž použití odpovídá jedné ze situací uvedené v čl. 233 odst. 1, která byla přihlášena, zapsána nebo zavedena používáním, umožňují-li to právní předpisy strany, v dobré víře na území jedné ze stran před dnem, kdy byla žádost o ochranu zeměpisného označení podle této dohody předložena druhé straně. Taková ochranná známka může být nadále používána a obnovena bez ohledu na ochranu zeměpisného označení, pokud na základě právních předpisů stran o ochranných známkách neexistují důvody k prohlášení ochranné známky za neplatnou nebo k jejímu zrušení.

5. Odchylně od odstavce 4 se dřívější ochranné známky Arménské republiky, které sestávají ze zeměpisného označení Evropské unie „Cognac“ nebo „Champagne“ nebo jej obsahují, a to i v přepisu nebo překladu, které jsou zapsané pro obdobné produkty a které neodpovídají příslušné specifikaci, prohlásí za neplatné, zruší nebo změní tak, aby se uvedený název jako prvek celé ochranné známky odstranil v případě „Cognac“ nejpozději do 14 let a v případě „Champagne“ do dvou let od vstupu této dohody v platnost.

ČLÁNEK 236

Vymáhání ochrany

Každá strana vymáhá ochranu zeměpisných označení v souladu s články 233 až 235 vhodnými správními opatřeními svých orgánů veřejné moci. Každá strana vymáhá tuto ochranu rovněž na žádost zúčastněné osoby.

ČLÁNEK 237

Přechodná ustanovení

1. Zboží, které bylo vyrobeno a označeno v souladu s vnitrostátními právními předpisy ještě před vstupem této dohody v platnost, ale které není v souladu s požadavky této dohody, se může uvádět na trh i po vstupu této dohody v platnost až do vyčerpání zásob.

2. Během přechodného období 24 let v případě označení „Cognac“, které začíná jeden rok po vstupu této dohody v platnost, a během přechodného období tří let od vstupu této dohody v platnost v případě označení „Champagne“ ochrana těchto zeměpisných označení Evropské unie podle této dohody nevyklučuje použití těchto názvů u produktů pocházejících z Arménské republiky a vyvážených do třetích zemí, pokud to právní předpisy dané třetí země připouštějí, k označení a obchodní úpravě určitých srovnatelných produktů, které pocházejí z Arménské republiky, za předpokladu, že:

- a) název je označen výlučně jinými znaky než latinkou;
- b) skutečný původ produktu je jasně označen ve stejném zorném poli a
- c) nic v obchodní úpravě pravděpodobně neuvede veřejnost v omyl, pokud jde o skutečný původ produktu.

3. Během přechodného období 13 let v případě označení „Cognac“, které začíná jeden rok po vstupu této dohody v platnost, a během přechodného období dvou let od vstupu této dohody v platnost v případě označení „Champagne“ ochrana těchto zeměpisných označení Evropské unie podle této dohody nevyklučuje použití těchto názvů v Arménské republice za předpokladu, že:

- a) název je označen výlučně jinými znaky než latinkou;
- b) skutečný původ produktu je jasně označen ve stejném zorném poli a
- c) nic v obchodní úpravě pravděpodobně neuvede spotřebitele v omyl ohledně skutečného původu produktu.

4. Za účelem usnadnění plynulého a účinného ukončení používání zeměpisného označení Evropské unie „Cognac“ pro produkty pocházející z Arménské republiky a podpory odvětví Arménské republiky s cílem udržet jeho konkurenceschopnost na vývozních trzích poskytne Evropská unie Arménské republice technickou a finanční pomoc. Tato pomoc, která bude poskytována v souladu s právními předpisy EU, zahrnuje zejména opatření pro vytvoření nového názvu a na podporu, propagaci a uvádění nového názvu na domácím trhu i na tradičních vývozních trzích.
5. Konkrétní částky, typy, mechanismy a harmonogram pomoci EU uvedené v odstavci 4 se stanoví v rámci balíčku finanční a technické pomoci, na kterém se strany s konečnou platností dohodnou do jednoho roku od vstupu této dohody v platnost. Strany společně vypracují mandát tohoto balíčku pomoci na základě důkladného posouzení potřeb, které mají být touto pomocí pokryty. Toto posouzení provede mezinárodní poradenská společnost, kterou strany společně vyberou.
6. Pokud Evropská unie neposkytne finanční a technickou pomoc uvedenou v odstavci 4, může Arménská republika využít mechanismus pro řešení sporů podle kapitoly 13 a v případě úspěchu pozastavit plnění povinností vyplývajících z odstavců 2 a 3.
7. Finanční a technická pomoc Evropské unie je poskytnuta nejpozději osm let ode dne vstupu této dohody v platnost.

ČLÁNEK 238

Obecná pravidla

1. Dovoz, vývoz a uvádění produktů uvedených v člancích 231 a 232 na trh se provádí v souladu s právními předpisy platnými na území strany, v níž se produkty uvádějí na trh.
2. Podvýbor pro zeměpisná označení zřízený podle článku 240 se zabývá veškerými záležitostmi týkajícími se specifikací produktu zapsaného zeměpisného označení, které bylo schváleno orgány strany, z jejíhož území produkt pochází, včetně všech jejich změn.
3. Zeměpisná označení chráněná podle tohoto pododdílu mohou být zrušena pouze stranou, z jejíhož území produkt pochází.

ČLÁNEK 239

Spolupráce a transparentnost

1. Strany přímo nebo prostřednictvím Podvýboru pro zeměpisná označení zřízeného podle článku 240 zůstávají v kontaktu ve všech záležitostech, které se týkají provádění a fungování tohoto pododdílu. Každá strana může zejména požádat druhou stranu o informace týkající se specifikací produktu a jejich změn a rovněž kontaktních míst vnitrostátních kontrolních orgánů.

2. Každá strana zpřístupní veřejnosti specifikace zeměpisných označení chráněných podle tohoto pododdílu nebo jejich přehledy a informace o kontaktních místech vnitrostátních kontrolních orgánů pro zeměpisná označení druhé strany chráněná podle tohoto pododdílu.

ČLÁNEK 240

Podvýbor pro zeměpisná označení

1. Strany zřizují Podvýbor pro zeměpisná označení, který se skládá ze zástupců Evropské unie a Arménské republiky a jehož úkolem je sledovat provádění tohoto pododdílu a posilovat jejich spolupráci a dialog o zeměpisných označeních.

2. Podvýbor pro zeměpisná označení se usnáší jednomyslně. Podvýbor pro zeměpisná označení přijme svůj jednací řád. Podvýbor pro zeměpisná označení zasedá na žádost kterékoli strany nejpozději do 90 dnů od podání této žádosti, a to střídavě v Evropské unii a v Arménské republice, přičemž čas, místo a způsob jednání, včetně videokonferencí, určí strany vzájemnou dohodou.

3. Podvýbor pro zeměpisná označení rovněž dohlíží na řádné fungování tohoto pododdílu a může posuzovat veškeré otázky související s jeho prováděním a fungováním. Zejména je odpovědný za:

- a) změny části A přílohy IX, pokud jde o odkazy na platné právní předpisy na území každé strany;
- b) změny části B přílohy IX, pokud jde o podmínky zápisu a kontroly zeměpisných označení;
- c) změny přílohy X, pokud jde o seznam zeměpisných označení;
- d) výměnu informací o vývoji právních předpisů a politik týkajících se zeměpisných označení a jiných záležitostí společného zájmu v oblasti zeměpisných označení;
- e) výměnu informací o zeměpisných označeních, o jejichž ochraně podle tohoto pododdílu by se mohlo uvažovat.

PODODDÍL IV

(PRŮMYSLOVÉ) VZORY

ČLÁNEK 241

Mezinárodní dohody

Strany budou dodržovat Ženevský akt Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů z roku 1999.

ČLÁNEK 242

Ochrana zapsaných (průmyslových) vzorů

1. Strany zajistí ochranu nezávisle vytvořených (průmyslových) vzorů, které jsou nové a původní. Tato ochrana je zajišťována zápisem a uděluje výlučná práva jejich držitelům v souladu s tímto pododdílem.

Pro účely tohoto pododdílu platí, že kterákoli strana může považovat (průmyslový) vzor, který má individuální povahu, za původní.

2. (Průmyslový) vzor použitý u některého výrobku nebo ztělesněný ve výrobku, který je součástí složeného výrobku, je uznán za nový a původní pouze:

- a) pokud součást začleněná do složeného výrobku zůstává při obvyklém používání složeného výrobku viditelná a
- b) pokud tyto viditelné znaky součásti samy splňují předpoklady novosti a původnosti.

3. „Obvyklým použitím“ ve smyslu odst. 2 písm. a) se rozumí použití konečným uživatelem, s výjimkou údržby, servisu nebo opravy.

4. Majitel zapsaného (průmyslového) vzoru musí mít alespoň právo zabránit třetím stranám, které nemají jeho souhlas, aby vyráběly, nabízely k prodeji, prodávaly, dovážely, vyvážely, skladovaly nebo používaly výrobek, který nese nebo ztělesňuje chráněný (průmyslový) vzor, pokud se takové jednání uskutečňuje pro komerční účely nebo nenáležitě ohrožuje obvyklé užití (průmyslového) vzoru nebo není v souladu s poctivou obchodní praxí.
5. Možná doba ochrany činí 25 let.

ČLÁNEK 243

Ochrana nezapsaných (průmyslových) vzorů

1. Evropská unie a Arménská republika stanoví právní prostředky, jimiž zabrání užití nezapsaného vzhledu výrobku, pouze pokud napadené užití vyplývá z kopírování nezapsaného vzhledu takového výrobku. Takové užití zahrnuje přinejmenším nabízení k prodeji, uvádění na trh, dovoz nebo vývoz výrobku.
2. Možná doba ochrany nezapsaného vzhledu výrobku činí nejméně tři roky ode dne, kdy byl (průmyslový) vzor zpřístupněn veřejnosti na území některé strany.

ČLÁNEK 244

Výjimky

1. Každá strana může stanovit omezené výjimky z ochrany (průmyslových) vzorů za předpokladu, že takové výjimky nejsou nepřiměřeně v rozporu s obvyklým užitím chráněných (průmyslových) vzorů a nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům držitele chráněného (průmyslového) vzoru, s přihlédnutím k oprávněným zájmům třetích stran.
2. Ochrana (průmyslového) vzoru se nevztahuje na vzory v zásadě vynucené technickými nebo funkčními hledisky. Právo k (průmyslovému) vzoru se zejména nevztahuje na vzhledové znaky výrobku, které musí být napodobeny v jejich přesném tvaru a rozměrech, aby výrobek, ve kterém je (průmyslový) vzor začleněn nebo pro který byl použit, mohl být mechanicky připojen k jinému výrobku nebo do něj vestavěn či jím obestavěn tak, aby oba výrobky plnily svou funkci.

ČLÁNEK 245

Vztah k autorskému právu

(Průmyslový) vzor může požívat ochrany také podle právních předpisů o autorském právu platných na území kterékoli strany, a to ode dne, kdy byl (průmyslový) vzor vytvořen nebo v jakékoliv formě zachycen. Míru ochrany a podmínky jejího poskytnutí, včetně úrovně požadované původnosti, stanoví každá strana podle svých vnitrostátních právních předpisů.

PODODDÍL V

PATENTY

ČLÁNEK 246

Mezinárodní dohody

Strany dodržují Smlouvu o patentové spolupráci a vynaloží veškeré přiměřené úsilí k tomu, aby dosáhly souladu se Smlouvou o patentovém právu.

ČLÁNEK 247

Patenty a veřejné zdraví

1. Strany uznávají význam prohlášení z Dohá o Dohodě TRIPS a veřejném zdraví přijatého dne 14. listopadu 2001 na ministerské konferenci WTO. Při výkladu a provádění práv a povinností podle tohoto pododdílu zajistí strany soulad s uvedeným prohlášením.
2. Strany uznávají rozhodnutí Generální rady WTO ze dne 30. srpna 2003 o provádění odstavce 6 prohlášení z Dohá o Dohodě TRIPS a veřejném zdraví a podílejí se na jeho provádění.

ČLÁNEK 248

Dodatkové ochranné osvědčení

1. Strany uznávají, že léčivé přípravky a přípravky na ochranu rostlin chráněné na jejich území patentem mohou podléhat správnímu povolovacímu postupu dříve, než jsou uvedeny na jejich trhy. Strany uznávají, že období, jež uplyne mezi podáním žádosti o patent a prvním povolením uvést přípravek na jejich trh, jak je za tímto účelem definováno v jejich příslušných právních předpisech, může zkrátit dobu účinné patentové ochrany.
2. Každá strana zajistí další dobu ochrany léčivých přípravků nebo přípravků na ochranu rostlin, které jsou patentově chráněny a podléhají správnímu povolovacímu postupu, rovnající se době uvedené v druhé větě odstavce 1 tohoto článku, zkrácené o pět let.
3. Bez ohledu na odstavec 2 nepřesáhne doba trvání dalšího období ochrany pět let.

V Unii je možné další prodloužení o šest měsíců v případě léčivých přípravků, u nichž proběhly pediatrické studie, jejichž výsledky se odrazily v informacích o přípravku.

PODODDÍL VI

NEZVEŘEJŇOVANÉ INFORMACE

ČLÁNEK 249

Rozsah ochrany obchodních tajemství

1. Strany potvrzují své závazky podle čl. 39 odst. 1 a 2 Dohody TRIPS. Každá strana zajistí odpovídající občanskoprávní soudní řízení a opravné prostředky, které každému majiteli obchodního tajemství umožní zabránit získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství způsobem, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, a dosáhnout náhrady škody vzniklé takovýmto jednáním.
2. Pro účely tohoto pododdílu se rozumí:
 - a) „obchodním tajemstvím“ informace, které:
 - i) jsou tajné v tom smyslu, že nejsou jako celek nebo jako přesná sestava a souhrn jejich částí obecně známy nebo běžně přístupné osobám v kruzích, které se běžně dotyčným druhem informací zabývají;
 - ii) mají komerční hodnotu proto, že jsou tajné, a
 - iii) osoba, která je má právoplatně ve své moci, podnikla za daných okolností přiměřené kroky, aby je udržela v tajnosti;

b) „majitelem obchodního tajemství“ fyzická nebo právnická osoba, která má obchodní tajemství právoplatně ve své moci.

3. Pro účely tohoto pododdílu se přinejmenším tyto formy jednání považují za jednání v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku:

- a) získání obchodního tajemství bez souhlasu jeho majitele, pokud k němu dojde neoprávněným přístupem k dokumentům, předmětům, materiálům, látkám nebo elektronickým souborům, které jsou oprávněně v držení majitele obchodního tajemství a které obsahují obchodní tajemství nebo z nichž lze obchodní tajemství odvodit, či jejich přisvojením nebo zkopírováním;
- b) užití nebo zveřejnění obchodního tajemství, pokud k němu dojde bez souhlasu jeho majitele, osobou, u níž bylo shledáno, že:
 - i) získala obchodní tajemství způsobem uvedeným v písmenu a);
 - ii) jedná v rozporu s dohodou o zachování důvěrnosti či jakoukoli jinou povinností nezveřejňovat obchodní tajemství nebo
 - iii) jedná v rozporu se smluvní či jakoukoli jinou povinností týkající se omezení použití obchodního tajemství;
- c) získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství, pokud osoba v době jeho získání, použití nebo zveřejnění věděla nebo měla za daných okolností vědět, že obchodní tajemství bylo přímo či nepřímo získáno od jiné osoby, která obchodní tajemství používala nebo zveřejnila neoprávněně ve smyslu písmene b), a to i tehdy, když bylo jednání osoby uvedené v daném písmenu vyvoláno jinou osobou.

4. Žádné ustanovení tohoto pododdílu nelze vykládat jako povinnost strany považovat některou z těchto forem jednání za neslučitelnou se zásadami poctivého obchodního styku:

- a) nezávislé nalezení nebo vytvoření příslušné informace určitou osobou;
- b) reverzní inženýrství produktu osobou, která je jeho oprávněným majitelem a která není vázána právoplatnou povinností omezit získávání relevantních informací;
- c) získání, použití nebo zveřejnění informací, pokud to vyžaduje nebo povoluje příslušné vnitrostátní právo;
- d) využívání zkušeností a dovedností, které zaměstnanci poctivě získali v rámci své obvyklé pracovní činnosti.

5. Žádné ustanovení tohoto pododdílu nelze vykládat jako omezování svobody projevu a informací, včetně svobody sdělovacích prostředků, chráněné jurisdikci příslušné smluvní strany.

ČLÁNEK 250

Občanskoprávní soudní řízení a opravné prostředky v případě obchodních tajemství

1. Každá strana zajistí, aby jakákoli osoba, jež se účastní občanskoprávního soudního řízení podle článku 249 nebo má přístup k dokumentům, které jsou součástí tohoto soudního řízení, nesměla použít ani zveřejnit jakékoli obchodní tajemství či údajné obchodní tajemství, jež bylo příslušnými justičními orgány na základě řádně odůvodněné žádosti podané zúčastněnou stranou označeno jako důvěrné a o němž se dověděla v důsledku této účasti nebo přístupu.

2. V občanskoprávních soudních řízeních uvedených v článku 249 každá strana zajistí, aby její soudní orgány měly pravomoc alespoň:

- a) nařídit předběžná opatření, aby se zabránilo získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství způsobem, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku;
- b) nařídit žalobu zdržovací, aby se zabránilo získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství způsobem, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku;
- c) nařídit osobě, která věděla nebo měla vědět, že získala, použila nebo zveřejnila obchodní tajemství způsobem, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, aby majiteli obchodního tajemství zaplatila náhradu škody přiměřenou skutečné újmě způsobené v důsledku tohoto získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství;
- d) přijmout zvláštní opatření k zachování důvěrnosti jakéhokoli obchodní tajemství nebo údajného obchodního tajemství předloženého v občanskoprávním řízení ohledně údajného získání, použití nebo zveřejnění obchodního tajemství způsobem, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku; tato zvláštní opatření mohou v souladu s vnitrostátními právními předpisy příslušné strany zahrnovat možnost:
 - i) omezit přístup k některým dokumentům v plném rozsahu nebo částečně;
 - ii) omezit přístup k slyšením a souvisejícím záznamům nebo přepisům a
 - iii) zpřístupnit verzi soudního rozhodnutí bez důvěrných údajů, v níž jsou vynechány nebo jinak upraveny části obsahující obchodní tajemství, a

- e) uložit stranám nebo jiným osobám podléhajícím jurisdikci soudu sankce za porušení nápravných prostředků nebo opatření přijatých soudem podle odstavce 1 nebo písmene d) tohoto odstavce týkajících se ochrany obchodního tajemství nebo údajného obchodního tajemství předloženého v těchto řízeních.

3. Strany nemají povinnost zajistit soudní řízení a opravné prostředky podle článku 249, pokud jednání, které je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, má v souladu s jejich příslušnými vnitrostátními právními předpisy za cíl odhalení pochybení, protiprávního jednání nebo nelegální činnosti nebo ochranu právně uznaných oprávněných zájmů.

ČLÁNEK 251

Ochrana údajů předkládaných k získání registrace léčivého přípravku

1. Každá strana chrání důvěrné obchodní informace předložené k získání registrace léčivého přípravku (dále jen „registrace“) proti zpřístupnění třetím stranám, pokud tomu neodporují převažující zájmy v oblasti zdraví. Veškeré důvěrné obchodní informace jsou chráněny rovněž před nekalými obchodními praktikami.
2. Každá strana zajistí, že po dobu osmi let ode dne první registrace v dotčené straně veřejný subjekt odpovědný za udělování registrací nepřihlédne k důvěrným obchodním informacím nebo výsledkům předklinických zkoušek nebo klinických hodnocení uvedeným v první žádosti o registraci a následně předloženým osobou nebo soukromým či veřejným subjektem na podporu jiné žádosti o registraci léčivého přípravku bez výslovného souhlasu osoby nebo subjektu, který již uvedené údaje předložil, pokud není mezinárodními dohodami uznanými oběma stranami stanoveno jinak.

3. Během desetiletého období počínaje dnem udělení první registrace na území dotčené strany se registrací u jakýchkoli následných žádostí, které se opírají o výsledky předklinických zkoušek nebo klinických hodnocení předložené v souvislosti s první registrací, nepovolí uvedení léčivého přípravku na trh, ledaže následný žadatel předloží vlastní výsledky předklinických zkoušek nebo klinických hodnocení (nebo výsledky předklinických zkoušek nebo klinických hodnocení se souhlasem strany, od níž uvedené informace pocházejí) a splní stejné požadavky jako první žadatel.

Uvádět na trh produkty, které nesplňují požadavky stanovené v tomto odstavci, není povoleno.

4. Kromě toho se desetileté období uvedené v odstavci 3 prodlouží maximálně na jedenáct let, jestliže během prvních osmi let po získání registrace získá její majitel registraci pro jednu nebo více nových léčebných indikací, jež se považují za významný klinický přínos ve srovnání se stávajícími terapiemi.

ČLÁNEK 252

Ochrana údajů o přípravcích na ochranu rostlin

1. Každá strana přizná časově omezené právo držitele protokolu o zkoušce nebo studii, který byl předložen poprvé s cílem získat registraci přípravku na ochranu rostlin. Během této doby se protokol o zkoušce nebo studii nepoužije ve prospěch žádné další osoby usilující o získání registrace přípravku na ochranu rostlin, není-li k tomu dán výslovný souhlas ze strany prvního majitele. Toto časově omezené právo se v tomto pododdílu označuje jako „ochrana údajů“.

2. Protokol o zkoušce či studii uvedený v odstavci 1 splňuje tyto podmínky:

- a) je nezbytný pro registraci či změnu registrace s cílem umožnit použití na jiné plodině a
- b) je ověřeno, že splňuje zásady správné laboratorní praxe nebo správné praxe při provádění pokusů.

3. Doba ochrany údajů trvá alespoň deset let ode dne první registrace vydané příslušným orgánem na území dotyčné strany. V případě nízkorizikových přípravků na ochranu rostlin může být lhůta ochrany prodloužena až na 13 let.

4. Období uvedená v odstavci 3 se prodlouží o tři měsíce při každém rozšíření registrace na méně významná užití, jestliže žádosti o takové registrace podá držitel registrace nejpozději do pěti let ode dne, kdy příslušný orgán vydal první registraci. Celková doba ochrany údajů za žádných okolností nepřesáhne 13 let. V případě nízkorizikových přípravků na ochranu rostlin nepřesáhne celková doba ochrany údajů za žádných okolností 15 let.

Pojmem „méně významné užití“ se rozumí užití přípravku na ochranu rostlin na území strany na takové rostliny nebo rostlinné produkty, které se v dané straně nepěstují ve velkém rozsahu, nebo které se pěstují ve velkém rozsahu v zájmu výjimečné potřeby ochrany rostlin.

5. Na zkoušku nebo studii se rovněž vztahuje ochrana, pokud byla nezbytná pro obnovení či přezkoumání registrace. V těchto případech trvá doba ochrany údajů 30 měsíců.

6. Každá strana stanoví opatření, která zavazují žadatele i držitele předchozích registrací usazené na území příslušných stran sdílet chráněné informace s cílem zamezit opakování zkoušek na obratlovcích.

PODODDÍL VII

ODRŮDY ROSTLIN

ČLÁNEK 253

Odrůdy rostlin

1. Strany chrání práva k odrůdám rostlin v souladu s Mezinárodní úmluvou na ochranu nových odrůd rostlin, včetně výjimek z práva šlechtitele podle článku 15 uvedené úmluvy, a spolupracují při podpoře a vymáhání těchto práv.
2. Pro Arménskou republiku platí tento článek nejpozději tři roky po vstupu této dohody v platnost.

ODDÍL C

VYMÁHÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

PODODDÍL I

OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 254

Obecné povinnosti

1. Strany znovu potvrzují své povinnosti vyplývající z Dohody TRIPS, zejména z části III uvedené dohody. Každá strana stanoví v tomto oddíle doplňková opatření, řízení a nápravná opatření, která jsou potřebná k zajištění vymáhání práv duševního vlastnictví. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být spravedlivá a nestranná a nesmí být nadměrně složitá nebo nákladná, nesmí obsahovat nepřiměřené lhůty ani nesmí mít za následek bezdůvodná zdržení.
2. Tato opatření, řízení a nápravná opatření uvedená v odstavci 1 musí být účinná, přiměřená a odrazující a uplatňovat se způsobem, který vyloučí vytváření překážek zákonnému obchodu a poskytne ochranu proti jejich zneužití.

3. Pro účely tohoto pododdílu II pojem „práva duševního vlastnictví“ zahrnuje přinejmenším tato práva:

- a) autorské právo;
- b) práva příbuzná právu autorskému;
- c) zvláštní právo pořizovatele databází;
- d) práva tvůrce topografií polovodičových výrobků;
- e) práva k ochranným známkám;
- f) práva k (průmyslovým) vzorům;
- g) patentová práva včetně práv odvozených z dodatkových ochranných osvědčení;
- h) zeměpisná označení;
- i) práva k užitným vzorům;
- j) práva k odrůdám rostlin a
- k) obchodní jména, jsou-li chráněna jako výlučná práva v příslušném vnitrostátním právu.

Z oblasti působnosti tohoto oddílu jsou vyloučena obchodní tajemství. Prosazováním obchodních tajemství se zabývá článek 250.

ČLÁNEK 255

Způsobilí žadatelé

Každá strana uznává jako osoby způsobilé žádat o použití opatření, řízení a nápravných opatření uvedených v tomto oddíle a v části III Dohody TRIPS:

- a) držitele práv duševního vlastnictví v souladu s použitelnými právními předpisy;
- b) všechny ostatní osoby oprávněné užívat tato práva, zejména držitele licencí, pokud je to povoleno platným právem a v souladu s ním;
- c) kolektivní správce práv duševního vlastnictví, kteří jsou řádně uznáváni jako subjekty oprávněné zastupovat držitele práv duševního vlastnictví, pokud je to povoleno platným právem a v souladu s ním;
- d) profesní subjekty ochrany práv, které jsou řádně uznávány jako oprávněné zastupovat držitele práv duševního vlastnictví, pokud je to povoleno platným právem a v souladu s ním.

PODODDÍL II

PROSAZOVÁNÍ PRÁV V OBČANSKOPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

ČLÁNEK 256

Opatření k zajištění důkazů

1. Každá strana zajistí, aby příslušné soudní orgány mohly i před zahájením řízení ve věci, na žádost strany, která předložila přiměřeně dostupné důkazy podporující její tvrzení, že bylo porušeno její právo duševního vlastnictví nebo že toto porušení hrozí, nařídit okamžitá a účinná předběžná opatření k zajištění relevantních důkazů údajného porušování, s výhradou ochrany důvěrných informací.
2. Předběžná opatření uvedená v odstavci 1 mohou zahrnovat podrobný popis, včetně odebrání vzorků nebo bez něj, či fyzické zabavení zboží údajně porušujícího právo, a ve vhodných případech i materiálů a nástrojů použitých k výrobě nebo distribuci tohoto zboží a dokumentů vztahujících se k tomuto zboží. Tato opatření se přijmou i bez vyslechnutí druhé strany, je-li to nezbytné, zvláště když by jakýkoli odklad pravděpodobně způsobil nenapravitelnou újmu držiteli práv nebo když hrozí prokazatelné nebezpečí, že důkazní prostředek bude zničen. Druhá strana má právo být v přiměřené lhůtě vyslyšena.

ČLÁNEK 257

Právo na informace

1. Každá strana zajistí, aby v občanskoprávních řízeních týkajících se porušení práva duševního vlastnictví mohly příslušné soudní orgány na základě odůvodněného a přiměřeného návrhu žalobce nařídit, že porušitel práva nebo jakákoli jiná osoba, jež je stranou sporu nebo svědkem, musí poskytnout informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo duševního vlastnictví.

Pro účely tohoto odstavce se „jakoukoli jinou osobou“ rozumí osoba, která:

- a) prokazatelně v obchodním měřítku měla v držení zboží porušující právo;
- b) prokazatelně v obchodním měřítku vyžívala služby porušující právo;
- c) prokazatelně v obchodním měřítku poskytovala služby využívané při činnostech porušujících právo nebo
- d) byla označena osobou uvedenou v tomto odstavci jako účastník na výrobě, zpracování nebo distribuci zboží či poskytování služeb.

Informace uvedené v tomto odstavci podle okolností obsahují:

- a) jména a adresy výrobců, zpracovatelů, distributorů, dodavatelů a jiných předchozích držitelů zboží nebo služeb, stejně jako velkoobchodníků a maloobchodníků, kterým byly určeny, a

- b) informace o vyrobeném, zpracovaném, dodaném, přijatém nebo objednaném množství a o ceně za dané zboží nebo služby.

2. Tímto článkem nejsou dotčeny jiné právní předpisy, které:

- a) přiznávají držiteli práv právo na získání úplnějších informací;
- b) upravují použití informací poskytnutých na základě tohoto článku v občanskoprávním či trestním řízení;
- c) upravují odpovědnost za zneužití práva na informace;
- d) povolují odepřít poskytnutí informací, které by nutily osobu uvedenou v odstavci 1 přiznat svou účast nebo účast blízkých příbuzných na porušení práva duševního vlastnictví, nebo
- e) upravují ochranu důvěrnosti informačních zdrojů nebo zpracování osobních údajů.

Předběžná a zajišťovací opatření

1. Každá strana zajistí, aby soudní orgány na žádost žadatele mohly vydat proti údajnému porušiteli prozatímní soudní zákaz s cílem zamezit hrozícímu porušení práva duševního vlastnictví. Soudní orgány mohou rovněž prozatímně zakázat, případně pod pokutou, pokud to vnitrostátní právní předpisy umožňují, pokračování v údajném porušování tohoto práva, nebo podmínit takové pokračování složením záruky k zajištění odškodnění držitele práva. Prozatímní soudní zákaz lze vydat za stejných podmínek i vůči zprostředkovateli, jehož služeb využívá třetí osoba k porušování práva duševního vlastnictví.
2. Prozatímní soudní zákaz lze rovněž vydat za účelem nařízení zabavení nebo vydání zboží, u kterého je podezření, že je jím porušováno právo duševního vlastnictví, aby se zabránilo jeho vstupu do obchodních kanálů nebo oběhu v nich.
3. V případě údajného porušení, ke kterému došlo v obchodním měřítku, a prokáže-li poškozený okolnosti, které by mohly ohrozit náhradu škody, každá strana zajistí, aby soudní orgány mohly nařídit předběžné zabavení movitého a nemovitého majetku údajného porušovatele práv, včetně zmrazení jeho bankovních účtů nebo jiného majetku. K tomuto účelu mohou příslušné orgány nařídit předání bankovních, finančních nebo obchodních dokladů nebo přiměřený přístup k souvisejícím informacím.

ČLÁNEK 259

Nápravná opatření

1. Každá strana zajistí, aby příslušné soudní orgány mohly na žádost žadatele, a aniž je dotčena náhrada škody, která vznikla držiteli práv porušením práv, a aniž je dotčeno odškodnění jiného druhu, nařídít alespoň konečné odstranění z obchodních kanálů nebo zničení zboží, u něhož bylo prokázáno, že porušuje právo duševního vlastnictví. Příslušné soudní orgány mohou rovněž, je-li to vhodné, nařídít zničení materiálu a hlavních nástrojů použitých při vytváření nebo výrobě tohoto zboží.
2. Soudní orgány stran mají pravomoc nařídít, aby opatření uvedená v odstavci 1 byla provedena na náklady porušovatele práv, ledaže tomu odporují zvláštní důvody.

ČLÁNEK 260

Soudní zákazy

Každá strana zajistí, aby v případě vydání soudního rozhodnutí, jímž bylo shledáno porušení práva duševního vlastnictví, mohly soudní orgány vydat proti porušiteli i proti kterémukoliv prostředníkovi, jehož služby využívá třetí strana k porušování práva duševního vlastnictví, soudní zákaz dalšího porušování.

ČLÁNEK 261

Alternativní opatření

Strana může stanovit, že ve vhodných případech a na žádost osoby, na kterou se vztahují opatření uvedená v článku 259 nebo 260, mohou příslušné soudní orgány nařídit zaplacení peněžité náhrady poškozené straně namísto použití opatření stanovených v uvedených člancích. Peněžítá náhrada se platí v případě, že osoba, na niž se mají vztahovat tato opatření, nejednala úmyslně ani z nedbalosti, a pokud by provedení opatření stanovených v člancích 259 a 260 způsobilo této osobě nepřiměřenou újmu a zaplacení peněžité náhrady poškozené straně se jeví přiměřeně uspokojivé.

ČLÁNEK 262

Náhrada škody

1. Každá strana zajistí, aby soudní orgány na žádost poškozeného nařídily porušovateli práv vykonávajícímu činnost, o níž věděl nebo rozumně vědět měl, že porušuje práva, zaplatit držiteli práv náhradu škody odpovídající skutečné újmě, kterou utrpěl v důsledku porušení práva. Při stanovení náhrady škody soudní orgány:

- a) přihlédnou ke všem vhodným aspektům, jako jsou nežádoucí hospodářské důsledky, včetně ztráty zisku, kterou poškozená strana utrpěla, k neoprávněným ziskům porušovatele práv a případně i k jiným než hospodářským hlediskům, jako je morální újma způsobená držiteli práv porušením práv, nebo

- b) jako alternativu k písmenu a) mohou ve vhodných případech stanovit náhradu škody jako paušální částku na základě takových hledisek, jako je alespoň výše licenčních poplatků nebo poplatků, které by musely být zaplacený, kdyby porušitel práv požádal o udělení oprávnění k užívání příslušných práv duševního vlastnictví.

2. Jestliže porušovatel při výkonu činností nevěděl, ani důvodně nemohl vědět, že dochází k porušení práv, může strana stanovit, že soudní orgány mohou ve prospěch poškozené strany nařídít náhradu zisků nebo škod, které mohou být předem stanoveny.

ČLÁNEK 263

Náklady řízení

Každá strana zajistí, aby odpovídající a přiměřené náklady na řízení a jiné výdaje, jež vznikly straně, jež ve sporu uspěla, byly v zásadě uhrazeny neúspěšnou stranou, je-li to spravedlivé.

ČLÁNEK 264

Zveřejňování soudních rozhodnutí

Každá strana zajistí, aby v případě soudního řízení zahájeného pro porušení práva duševního vlastnictví byly soudní orgány oprávněny nařídít na žádost navrhovatele a na náklady porušovatele práv vhodná opatření k šíření informací týkajících se rozhodnutí, včetně zveřejnění celého rozhodnutí nebo jeho části.

ČLÁNEK 265

Domněnka autorství nebo vlastnictví

Strany uznávají, že pro účely použití opatření, řízení a opravných prostředků uvedených v tomto oddíle stačí, aby bylo jméno autora literárního nebo uměleckého díla uvedeno na díle obvyklým způsobem k tomu, aby byl někdo za autora považován, a v důsledku toho byl oprávněn zahájit řízení o porušení práv, neexistuje-li důkaz o opaku.

PODODDÍL III

PŘESHraniční VYMÁHÁNÍ PRÁV

ČLÁNEK 266

Přeshraniční vymáhání práv

1. Při provádění opatření na hranicích za účelem vymáhání práv duševního vlastnictví zajistí každá strana plnění svých povinností podle GATT 1994 a Dohody TRIPS.

2. V zájmu zajištění účinné ochrany práv duševního vlastnictví na celním území stran přijmou jejich příslušné celní orgány rozmanité přístupy k identifikaci zásilek obsahujících zboží, u něhož je podezření z porušení práv duševního vlastnictví uvedených v odstavcích 3 a 4. Mezi tyto přístupy patří způsoby analýzy rizika mimo jiné na základě informací od držitelů práv, získané zpravodajské informace a prohlídky nákladu.
3. Celní orgány každé strany na žádost držitele práva přijmou opatření za účelem zadržení či pozastavení propuštění zboží pod celním dohledem, u něhož je podezření z porušení ochranné známky, autorských práv a práv s nimi souvisejících, zeměpisných označení, patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií integrovaných obvodů nebo odrůdových práv.
4. Nejpozději tři roky po vstupu této dohody v platnost strany zahájí diskuse ohledně práv jejich příslušných celních orgánů přijímat z vlastní iniciativy opatření za účelem zadržení či pozastavení zboží pod celním dohledem, u něhož je podezření z porušení ochranné známky, autorských práv a práv s nimi souvisejících, zeměpisných označení, patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií integrovaných obvodů nebo odrůdových práv.
5. Bez ohledu na odstavec 3 strana nemá povinnost, avšak může rozhodnout o použití takových opatření na dovoz zboží uváděného na trh v jiné zemi držitelem práv nebo s jeho souhlasem.

6. Strany se dohodly na spolupráci, pokud jde o mezinárodní obchod se zbožím podezřelým z porušení práv duševního vlastnictví. Každá strana za tímto účelem zřídí ve svých celních správách kontaktní místo a informuje o něm druhou stranu. Tato spolupráce zahrnuje výměnu informací o mechanismech pro přijímání informací od držitelů práv, osvědčených postupech a zkušenostech se strategiemi řízení rizik, jakož i informací, které mohou napomoci rozpoznávat zásilky, u nichž je podezření, že obsahují zboží porušující práva. Veškeré informace musí být poskytovány způsobem, který je plně v souladu s ustanoveními o ochraně osobních údajů platnými na území každé strany.

7. Aniž jsou dotčeny další formy spolupráce, platí pro účely vymáhání práv duševního vlastnictví na hranicích Protokol o vzájemné správní spolupráci v celních záležitostech.

8. Aniž je dotčena obecná pravomoc Výboru pro partnerství, je za zajištění řádného fungování a provádění tohoto oddílu odpovědný Podvýbor pro celní otázky uvedený v článku 126, který stanoví priority a vhodné postupy pro spolupráci mezi příslušnými orgány obou stran.

PODODDÍL IV

DALŠÍ USTANOVENÍ K VYMÁHÁNÍ PRÁV

ČLÁNEK 267

Kodexy chování

1. Každá strana podpoří:
 - a) vypracování kodexů chování obchodními nebo profesními sdruženími nebo organizacemi s cílem přispět k vymáhání práv duševního vlastnictví a
 - b) předání předloh kodexů chování a veškerých hodnocení jejich používání příslušným orgánům každé strany.

ČLÁNEK 268

Spolupráce

1. Strany spolupracují, aby podpořily provádění závazků a povinností podle této kapitoly.
2. Mezi oblasti spolupráce mezi stranami patří mimo jiné tyto činnosti:

- a) výměna informací o právním rámci týkajícím se práv duševního vlastnictví a příslušných pravidlech jejich ochrany a prosazování, jakož i výměna zkušeností ohledně legislativního vývoje v těchto oblastech v Evropské unii a Arménské republice;
- b) výměna zkušeností a informací o vymáhání práv duševního vlastnictví;
- c) výměna zkušeností s prosazováním práv duševního vlastnictví na ústřední a nižší úrovni celními orgány, policií, správními a soudními orgány;
- d) koordinace činností v zájmu předcházení vývozu padělaného zboží, a to i s třetími zeměmi;
- e) budování kapacit a výměna a odborná příprava personálu;
- f) podpora a šíření informací o právech duševního vlastnictví mimo jiné v podnikatelských kruzích a v občanské společnosti, zvyšování povědomí o záležitostech práv duševního vlastnictví mezi spotřebiteli a držiteli práv;
- g) posilování institucionální spolupráce například mezi úřady pro duševní vlastnictví v obou stranách;
- h) aktivní podpora zvyšování informovanosti a vzdělávacích iniciativ zaměřených na širokou veřejnost, které se týkají politik v oblasti práv duševního vlastnictví, včetně formulace účinných strategií, jejichž cílem je určit klíčovou skupinu a vytvořit komunikační programy, které zvýší povědomí spotřebitelů a médií o dopadu porušování práv duševního vlastnictví, jako je riziko pro zdraví a bezpečnost a spojitost s organizovanou trestnou činností.

3. Jako doplnění odstavců 1 a 2, aniž by byly uvedené odstavce dotčeny, povedou strany podle potřeby účinný dialog o záležitostech duševního vlastnictví k řešení témat týkajících se ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví, jež jsou předmětem této kapitoly, a o jakýchkoli jiných relevantních záležitostech.

KAPITOLA 8

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

ČLÁNEK 269

Vztah k Dohodě WTO o vládních zakázkách

Strany potvrzují svá vzájemná práva a povinnosti vyplývající z revidované Dohody o vládních zakázkách z roku 2012¹ (dále jen „Dohoda WTO o vládních zakázkách“). Tato práva a povinnosti stanovené v Dohodě WTO o vládních zakázkách, včetně specifikací každé strany uvedených v jejich příslušných přílohách dodatku I, jsou součástí této dohody a podléhají dvoustrannému mechanismu řešení sporů podle kapitoly 13.

¹ Příloha Protokolu o změně Dohody o vládních zakázkách (GPA/113).

ČLÁNEK 270

Další oblast působnosti

1. Strany uplatňují obdobným způsobem ustanovení článků I až IV, VI až XV, čl. XVI odst. 1 až čl. XVI odst. 3, XVII a XVIII Dohody WTO o vládních zakázkách na zadávání zakázek, na které se vztahuje příloha XI této dohody.
2. Výbor pro partnerství může rozhodnout o změně přílohy XI této dohody. Pokud jde o postup, jakým může strana změnit nebo opravit tuto přílohu, strany obdobně uplatní ustanovení článku XIX Dohody WTO o vládních zakázkách, přičemž druhá strana je přímo informována a odkaz na řešení sporů je chápán jako odkaz na kapitolu 13.

ČLÁNEK 271

Dodatečná pravidla

Strany uplatňují na zadávání zakázek, na které se vztahují jejich příslušné přílohy dodatku I k Dohodě WTO o vládních zakázkách, i na zadávání zakázek podle přílohy XI této dohody následující dodatečná pravidla:

Elektronické zveřejňování oznámení o zakázkách

1. Každá strana zajistí, aby všechna oznámení zamýšlených zakázek byla přímo přístupná bezplatně v elektronické podobě na jednotném přístupovém místě na internetu. Kromě toho lze oznámení zveřejňovat také ve vhodném tištěném médiu. Toto médium musí být široce distribuováno a oznámení musí být veřejnosti snadno dostupná nejméně do uplynutí lhůty uvedené v oznámení.

Náležitosti přezkumného řízení

2. Každá strana zajistí, aby opatření přijímaná v souvislosti s přezkumným řízením uvedeným v článku XVIII Dohody WTO o vládních zakázkách stanovila nezbytné pravomoci:

- a) přijímat co nejrychleji prostřednictvím předběžných postupů předběžná opatření směřující k nápravě domnělého protiprávního jednání nebo k zabránění dalšímu poškození dotčených zájmů, včetně opatření vedoucích k pozastavení nebo zajištění pozastavení postupu při zadávání veřejné zakázky nebo výkonu rozhodnutí učiněného veřejným zadavatelem;
- b) zrušit protiprávní rozhodnutí nebo zajistit jeho zrušení, včetně odstranění diskriminačních technických, hospodářských nebo finančních specifikací ve zveřejnění zamýšleného nebo plánovaného zadání zakázky, v zadávací dokumentaci nebo v jakýchkoliv dalších dokumentech souvisejících se zadávacím řízením a

c) přiznat náhradu škody osobám poškozeným protiprávním jednáním.

3. V případě přezkumu rozhodnutí o zadání veřejné zakázky každá strana zajistí, aby zadavatel nemohl uzavřít smlouvu dříve, než orgán příslušný k přezkumu rozhodne o návrhu na předběžné opatření nebo na přezkum. Pozastavení končí nejdříve uplynutím odkladné lhůty uvedené v odstavci 6.

4. Každá strana zajistí, aby rozhodnutí učiněná orgány příslušnými k přezkumnému řízení byla účinně vymáhána.

5. Členy nezávislých orgánů příslušných k přezkumu nesmí být zástupci veřejných zadavatelů.

Pokud jde o orgány příslušné k přezkumnému řízení, které nejsou soudy, musí každá strana zajistit, aby:

a) tyto orgány své rozhodnutí vždy písemně odůvodnily;

b) domnělé protiprávní opatření orgánu příslušného k přezkumu nebo domnělé vady při výkonu svěřených pravomocí mohly podléhat soudnímu přezkumu nebo přezkumu jiným nezávislým orgánem, který je soudem a který je nezávislý jak na veřejném zadavateli, tak na orgánu příslušném k přezkumu;

c) členové tohoto nezávislého orgánu byli jmenováni a jejich funkční období končilo za stejných podmínek, které platí pro soudce, pokud jde o orgán, který je jmenuje, délku funkčního období a odvolání;

- d) alespoň předseda tohoto nezávislého orgánu měl stejnou právní a odbornou kvalifikaci jako soudce a
- e) nezávislý orgán přijímal rozhodnutí po vyslechnutí obou stran a tato rozhodnutí byla právně závazná způsobem stanoveným jednotlivými stranami.

Odkladná lhůta

6. Zadavatel nesmí uzavřít smlouvu v návaznosti na rozhodnutí o zadání zakázky spadající do oblasti působnosti této kapitoly před:

- a) uplynutím odkladné lhůty alespoň deseti kalendářních dnů ode dne následujícího po dni, kdy bylo rozhodnutí o zadání zakázky zasláno dotčeným uchazečům a zájemcům, v případě použití faxu nebo elektronických prostředků, nebo
- b) uplynutím odkladné lhůty alespoň patnácti kalendářních dnů ode dne následujícího po dni, kdy bylo rozhodnutí o zadání zakázky zasláno dotčeným uchazečům a zájemcům, nebo alespoň deseti kalendářních dnů ode dne následujícího po dni doručení rozhodnutí o zadání zakázky v případě použití jiných komunikačních prostředků.

Alternativně může strana stanovit, že odkladná lhůta začíná zveřejněním rozhodnutí o udělení zakázky v bezplatně dostupných elektronických médiích podle čl. XVI odst. 2 Dohody WTO o vládních zakázkách.

Dotčenými uchazeči se rozumějí uchazeči, kteří nebyli s konečnou platností vyloučeni. Vyloučení se považuje za konečné, pokud bylo dotčeným uchazečům oznámeno a nezávislý orgán příslušný k přezkumu je považoval za oprávněné, nebo pokud již nemůže být předmětem přezkumného řízení. Dotčenými zájemci se rozumějí zájemci, kterým veřejný zadavatel neposkytl informace o zamítnutí jejich žádosti před oznámením o rozhodnutí o zadání zakázky dotčeným uchazečům.

7. Strana může stanovit, že odkladné lhůty uvedené v odst. 6 prvním pododstavci písm. a) a b) se nepoužijí v těchto případech:

- a) je-li jediným dotčeným uchazečem ve smyslu odst. 6 třetího pododstavce ten, komu byla zakázka zadána, a nejsou žádní jiní dotčení zájemci;
- b) v případě zakázky založené na rámcové dohodě a
- c) v případě jednotlivé zakázky na základě dynamického nákupního systému.

Neúčinnost

8. Každá strana zajistí, aby orgán příslušný k přezkumu, který je nezávislý na veřejném zadavateli, nebo soud považoval smlouvu za neúčinnou nebo rozhodl o její neúčinnosti, pokud veřejný zadavatel neoprávněně zadal zakázku bez předchozího zveřejnění.

Důsledky smlouvy považované za neúčinnou jsou určeny právem každé strany, které může stanovit zpětné zrušení všech smluvních závazků anebo zrušit ty závazky, které dosud nebyly splněny. V druhém případě každá strana stanoví použití jiných sankcí.

9. Strana může stanovit, že orgán příslušný k přezkumu nebo soud nemůže považovat smlouvu, i když byla zadána protiprávně, za neúčinnou, pokud uvedený orgán nebo soud po přezkoumání všech příslušných aspektů zjistí, že převažující důvody související s obecným zájmem vyžadují zachování účinků smlouvy. V takovém případě každá strana stanoví alternativní sankce.

Nediskriminace usazených společností

10. Každá strana zajistí, aby dodavatelům druhé strany, kteří si na jejím území zřídili obchodní přítomnost zřízením, nabytím nebo udržováním právnické osoby, bylo s ohledem na veškeré veřejné zakázky této strany na jejím území přiznáno národní zacházení. Tato povinnost platí bez ohledu na to, zda se na zakázku vztahují přílohy jednotlivých stran v dodatku I Dohody WTO o vládních zakázkách, nebo příloha XI této dohody.

Platí obecné výjimky stanovené v článku III Dohody WTO o vládních zakázkách.

KAPITOLA 9

OBCHOD A UDRŽITELNÝ ROZVOJ

ČLÁNEK 272

Cíle a oblast působnosti

1. Strany se odvolávají na Agendu 21 Konference OSN o životním prostředí a rozvoji z roku 1992, Deklaraci MOP o základních principech a právech v práci z roku 1998, Johannesburgský prováděcí plán o udržitelném rozvoji z roku 2002, ministerské prohlášení Hospodářské a sociální rady OSN s názvem „Vytvoření prostředí příznivého pro dosažení plné a produktivní zaměstnanosti a důstojné práce pro všechny na vnitrostátní a mezinárodní úrovni a jeho vliv na udržitelný rozvoj“ z roku 2006, Deklaraci MOP o sociální spravedlnosti pro spravedlivou globalizaci z roku 2008, výsledný dokument konference OSN o udržitelném rozvoji z roku 2012 s názvem „Budoucnost, jakou chceme“ a Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 s názvem „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ přijatou v roce 2015. Strany znovu potvrzují svůj závazek podporovat rozvoj mezinárodního obchodu tak, aby přispíval k cíli udržitelného rozvoje pro blaho současných a budoucích pokolení, a zajistit, aby byl uvedený cíl začleněn a promítal se do všech úrovní jejich obchodního vztahu.

2. Strany znovu potvrzují svůj závazek dosáhnout udržitelného rozvoje, jehož pilíře – hospodářský rozvoj, sociální rozvoj a ochrana životního prostředí – spolu vzájemně souvisí a vzájemně se posilují. Zdůrazňují prospěch, který přináší zohledňování pracovních a environmentálních otázek souvisejících s obchodem v rámci globálního přístupu k obchodu a udržitelnému rozvoji.

3. Odkazuje-li tato kapitola na „práci“, patří k ní záležitosti spadající do strategických cílů MOP, do nichž se promítá Agenda důstojné práce schválená v Deklaraci MOP o sociální spravedlnosti pro spravedlivou globalizaci z roku 2008.

ČLÁNEK 273

Právo regulovat a úroveň ochrany

Každá strana uznává právo druhé strany na určování svých politik a priorit pro udržitelný rozvoj, na stanovení vlastní úrovně ochrany životního prostředí a práce na svém území a na přijímání či náležitou úpravu příslušných právních předpisů a politik v souladu se závazkem k plnění mezinárodně uznávaných norem a dohod uvedených v člancích 274 a 275, a snaží se zajistit, aby její právní předpisy a politiky umožňovaly a podporovaly vysokou úroveň ochrany životního prostředí a práce, a usilují o průběžné zdokonalování těchto právních předpisů a politik a s tím související úrovně ochrany.

Mezinárodní pracovní normy a dohody

1. Strany uznávají plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny jako klíčové prvky pro zvládání následků globalizace a znovu potvrzují svůj závazek podporovat rozvoj mezinárodního obchodu způsobem, který vede k plné a produktivní zaměstnanosti a důstojné práci pro všechny. V této souvislosti se strany zavazují k případným vzájemným konzultacím a spolupráci ohledně otázek týkajících se práce a současně obchodu, na nichž mají zájem obě strany.
2. V souladu se svými povinnostmi, které jim vyplývají z členství v MOP a z Deklarace MOP o základních principech a právech v práci a z navazujících opatření z roku 1998, se strany zavazují ve svých právních předpisech a postupech na celém svém území dodržovat, prosazovat a realizovat mezinárodně uznávané základní pracovní normy zakotvené v základních úmluvách MOP a protokolech k uvedeným úmluvám; to se týká zejména:
 - a) svobody sdružování a účinného uznání práva na kolektivní vyjednávání;
 - b) odstranění všech forem nucené práce;
 - c) faktického zrušení dětské práce a
 - d) odstranění diskriminace, pokud jde o zaměstnání a povolání.

3. Strany znovu potvrzují svůj závazek účinně provádět ve svých právních předpisech a postupech základní, prioritní a další úmluvy MOP, jakož i protokoly k těmto úmluvám, které ratifikovaly členské státy a Arménská republika.
4. Strany rovněž zváží ratifikaci dalších prioritních a jiných úmluv, které MOP klasifikovala jako aktuální. V této souvislosti si strany pravidelně vyměňují informace o své situaci a o pokroku v procesu ratifikace.
5. Strany uznávají, že na porušování základních zásad a práv v práci se nelze odvolávat či jinak je využívat coby legitimní komparativní výhodu a že pracovní normy by se neměly využívat k protekcionistickým účelům v oblasti obchodu.

ČLÁNEK 275

Mezinárodní správa záležitostí týkajících se životního prostředí a mezinárodní dohody v oblasti životního prostředí

1. Strany uznávají hodnotu mezinárodní správy a dohod v oblasti životního prostředí jakožto reakce mezinárodního společenství na globální nebo regionální problémy životního prostředí a zdůrazňují potřebu dále zlepšovat vzájemnou podporu mezi obchodem a životním prostředím. V této souvislosti se strany zavazují k případným konzultacím a spolupráci v jednáních o otázkách životního prostředí souvisejících s obchodem a o dalších záležitostech životního prostředí, které souvisejí s obchodem a jsou předmětem zájmu obou stran.
2. Strany znovu potvrzují svůj závazek účinně provádět ve svých právních předpisech a postupech mnohostranné dohody v oblasti životního prostředí, jichž jsou smluvními stranami.

3. Strany si pravidelně vyměňují informace o své situaci a o tom, jak pokračuje ratifikace mnohostranných dohod v oblasti životního prostředí či jejich změn.
4. Strany opětovně potvrzují svůj závazek dosáhnout cílů Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu z roku 1992 (UNFCCC) a Kjótského protokolu k této úmluvě z roku 1998 a Pařížské dohody z roku 2015 a provádět tyto dohody. Zavazují se ke spolupráci na posilování mnohostranného režimu založeného na pravidlech v rámci UNFCCC a na dalším rozvoji a provádění mezinárodního rámce pro změnu klimatu na základě UNFCCC a s ní souvisejících dohod a rozhodnutí.
5. Žádné ustanovení této dohody nebrání stranám, aby přijaly nebo zachovaly opatření na provedení mnohostranných dohod v oblasti životního prostředí, jichž jsou stranami, za předpokladu, že tato opatření nejsou uplatňována způsobem, který by představoval prostředek svévolné nebo neoprávněné diskriminace mezi stranami nebo zastřené omezování obchodu.

ČLÁNEK 276

Obchod a investice podporující udržitelný rozvoj

Strany potvrzují svůj závazek zvyšovat příspěvek obchodu k plnění cíle udržitelného rozvoje v jeho hospodářském, sociálním a environmentálním rozměru. Za tímto účelem strany:

- a) uznávají příznivý vliv, který mohou mít základní pracovní normy a důstojná práce na hospodářskou efektivitu, inovace a produktivitu, a usilují o větší soudržnost obchodní politiky a politiky práce;

- b) se snaží usnadnit a podporovat obchod s ekologickými produkty a službami a investice do nich, a to rovněž prostřednictvím řešení souvisejících necelních překážek;
- c) usilují o snadnější odstraňování překážek obchodu nebo investicím týkajících se zboží a služeb, jež mají zvláštní význam pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jako jsou udržitelné obnovitelné energie a energeticky účinné výrobky a služby, mimo jiné prostřednictvím:
 - i) přijetí politických rámců, jež povedou k využívání nejlepších dostupných technologií;
 - ii) prosazování norem reagujících na environmentální a hospodářské potřeby a
 - iii) minimalizace technických překážek obchodu;
- d) se dohodly na podpoře obchodu se zbožím, které přispívá ke zlepšení sociálních podmínek a používání postupů příznivých pro životní prostředí, včetně zboží, na něž se vztahují dobrovolné koncepce záruk udržitelnosti, jako jsou spravedlivý a etický obchod a ekoznačky, a
- e) se dohodly, že budou podporovat sociální odpovědnost podniků, mimo jiné formou výměny informací a osvědčených postupů. V tomto ohledu strany odkazují na příslušné mezinárodně uznávané zásady a pokyny, zejména pokyny OECD pro nadnárodní společnosti, iniciativu OSN Global Compact a Tripartitní deklaraci MOP o principech týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky z roku 1977.

ČLÁNEK 277

Biologická rozmanitost

1. Strany uznávají význam zachování a udržitelného využívání biologické rozmanitosti jako hlavního prvku pro dosažení udržitelného rozvoje a opětovně potvrzují svůj závazek zachovat a udržitelným způsobem využívat biologickou rozmanitost v souladu s Úmluvou o biologické rozmanitosti z roku 1992 a ratifikovanými protokoly k uvedené úmluvě, strategickým plánem pro biologickou rozmanitost, Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin z roku 1973 (CITES) a dalšími příslušnými mezinárodními nástroji, jichž jsou smluvními stranami.
2. Za tímto účelem strany:
 - a) při provádění obchodních činností podporují udržitelné využívání přírodních zdrojů a přispívají k zachování biologické rozmanitosti;
 - b) vyměňují si informace o opatřeních vůči obchodu s produkty vyrobenými z přírodních zdrojů, jejichž cílem je zastavit ztrátu biologické rozmanitosti a oslabit tlaky na biologickou rozmanitost, a případně spolupracují na maximalizaci dopadu svých příslušných politik a zajistí jejich vzájemnou podporu;
 - c) podporují začleňování těch druhů, které splňují dohodnutá kritéria úmluvy CITES pro toto začlenění, do příloh uvedené úmluvy;
 - d) přijmou a provedou účinná opatření proti nezákonnému obchodu s produkty získanými z volně žijících druhů, včetně druhů chráněných podle úmluvy CITES, a spolupracují v boji proti tomuto nezákonnému obchodu;

- e) spolupracují na regionální a celosvětové úrovni s cílem podpořit:
- i) zachování a udržitelné využívání biologické rozmanitosti přírodních nebo zemědělských ekosystémů, včetně ohrožených druhů, jejich přírodních stanovišť, zvláště chráněných přírodních území a genetické rozmanitosti;
 - ii) obnovu ekosystémů a odstranění či snížení negativních dopadů na životní prostředí, které jsou důsledkem využívání živých i neživých přírodních zdrojů či ekosystémů, a
 - iii) přístup ke genetickým zdrojům a spravedlivé a rovnocenné sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání.

ČLÁNEK 278

Udržitelné obhospodařování lesů a obchod s lesními produkty

1. Strany uznávají význam zachování lesů a udržitelného obhospodařování lesů i přínos lesů pro hospodářské, environmentální a sociální cíle stran.
2. Strany za tímto účelem:
 - a) podporují obchod s lesními produkty získanými z udržitelně obhospodařovaných lesů, vytěženými v souladu s vnitrostátními právními předpisy země, kde probíhá těžba;

- b) sdílejí informace o opatřeních na podporu spotřeby dřeva a dřevařských výrobků z udržitelně obhospodařovaných lesů a případně spolupracují při vypracování takových opatření;
- c) přijmou opatření na podporu ochrany lesního porostu a bojují proti nezákonné těžbě dřeva a souvisejícímu obchodu, včetně vhodných opatření ve vztahu k třetím zemím;
- d) sdílejí informace o opatřeních na zlepšení lesní správy, případně spolupracují při maximalizaci dopadu a zajišťování vzájemné podpory svých politik zaměřených na vyloučení nezákonně vytěženého dřeva a dřevařských výrobků z obchodních toků;
- e) podporují začleňování těch druhů dřeva, které splňují dohodnutá kritéria úmluvy CITES pro toto začlenění, do příloh uvedené úmluvy a
- f) spolupracují na regionální a celosvětové úrovni s cílem podpořit ochranu lesního porostu a udržitelné obhospodařování všech druhů lesů, a to s využitím certifikačních systémů podporujících odpovědné obhospodařování lesů.

ČLÁNEK 279

Obchod a udržitelné řízení živých mořských zdrojů

Vzhledem k tomu, jak důležité je zajistit udržitelným způsobem odpovědné řízení rybích populací a podpořit řádnou správu v oblasti obchodu, strany:

- a) prosazují osvědčené postupy při řízení rybolovu s cílem zajistit ochranu a udržitelné řízení rybích populací založené na ekosystémovém přístupu;

- b) přijímají účinná opatření na sledování a kontrolu rybolovných činností;
- c) podporují systémy koordinovaného sběru údajů a dvoustrannou vědeckou spolupráci s cílem zlepšit aktuální vědecké poradenství pro řízení rybolovu;
- d) spolupracují v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu a s ním spojeným aktivitám pomocí komplexních, účinných a transparentních nástrojů a
- e) provádějí politiky a opatření na vyloučení produktů nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu z obchodních toků a ze svých trhů v souladu s Mezinárodním akčním plánem Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu.

ČLÁNEK 280

Zachování úrovně ochrany

1. Strany uznávají, že je nevhodné podporovat obchod nebo investice snížením úrovně ochrany, které poskytují jejich předpisy v oblasti ochrany životního prostředí nebo pracovněprávní předpisy.
2. Strana nepovzbudí obchod ani usazení, nabývání, rozšiřování či udržení investice nebo investora na svém území upuštěním či odchýlením se od svých předpisů v oblasti ochrany životního prostředí nebo pracovněprávních předpisů, ani takové upuštění nebo odchýlení nenabídne.

3. Strana nebude pobízet obchod či investice svou setrvalou nebo opakující se činností či nečinností na úkor účinného prosazování svých předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních předpisů.

ČLÁNEK 281

Vědecké informace

Při přípravě a provádění opatření zaměřených na ochranu životního prostředí nebo pracovních podmínek, které mohou mít vliv na vzájemný obchod nebo investice, každá strana zohlední dostupné vědecké a technické informace, jakož i příslušné mezinárodní normy, pokyny či doporučení, pokud existují, včetně zásady předběžné opatrnosti.

ČLÁNEK 282

Transparentnost

Každá strana v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy a kapitolou 12 zajistí, aby opatření zaměřená na ochranu životního prostředí a pracovních podmínek, která mohou mít vliv na obchod nebo investice, byla vypracována, zavedena a provedena transparentním způsobem s náležitým oznámením a po veřejné konzultaci a po vhodném a včasném vyrozumění nestátních subjektů a po konzultaci s nimi.

ČLÁNEK 283

Přezkum dopadů na udržitelnost

Strany se zavazují k přezkumu, monitorování a posuzování dopadu provádění této dohody na udržitelný rozvoj prostřednictvím svých příslušných participačních procesů a institucí a rovněž procesů, které jsou vymezeny v této dohodě, například prostřednictvím posouzení dopadů na udržitelnost v souvislosti s obchodem.

ČLÁNEK 284

Spolupráce v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje

1. Strany uznávají důležitost spolupráce v obchodních aspektech politik týkajících se životního prostředí a pracovního práva za účelem dosažení cílů této dohody. Spolupráce se může týkat mimo jiné těchto oblastí:
 - a) aspekty obchodu a udržitelného rozvoje související s pracovními podmínkami a životním prostředím na mezinárodních fórech, zejména v rámci WTO, MOP, Programu OSN pro životní prostředí (UNEP), Rozvojového programu OSN a mnohostranných dohod v oblasti životního prostředí;
 - b) metodika a ukazatele hodnocení dopadu na udržitelnost v souvislosti s obchodem;

- c) dopad předpisů, norem a standardů v pracovněprávní oblasti a v oblasti životního prostředí na obchod, jakož i pracovní a ekologický dopad obchodních a investičních pravidel, včetně vypracování předpisů a politiky v těchto oblastech;
- d) pozitivní a negativní dopady této dohody na udržitelný rozvoj a způsoby, jak je zlepšovat nebo zmírňovat nebo jim předcházet, rovněž se zohledněním posouzení dopadu na udržitelnost vypracovaných některou ze stran nebo oběma stranami;
- e) podpora ratifikace a účinného provádění základních, prioritních a dalších aktuálních úmluv MOP a protokolů k uvedeným úmluvám, jakož i mnohostranných dohod v oblasti životního prostředí, které se týkají obchodu;
- f) podpora soukromých a veřejných systémů osvědčování, sledovatelnosti a označování, včetně ekoznaček;
- (g) podpora sociální odpovědnosti podniků, například prostřednictvím akcí zaměřených na zvyšování povědomí o mezinárodně uznávaných pokynech a zásadách, jejich dodržování, provádění a o jejich navazujících opatřeních;
- h) s obchodem související aspekty agendy důstojné práce MOP, včetně provázanosti mezi obchodem a plnou a produktivní zaměstnaností, změnami na trhu práce, základními pracovními normami, účinnými systémy opravných prostředků (včetně inspektorátů práce) v zájmu dodržování pracovních práv, statistikou pracovních sil, rozvojem lidských zdrojů a celoživotním učením, sociální ochranou a sociálním začleňováním, sociálním dialogem a rovností žen a mužů;

- i) s obchodem související aspekty mnohostranných dohod v oblasti životního prostředí, včetně spolupráce v celní oblasti;
- j) s obchodem související aspekty současného a budoucího mezinárodního režimu v oblasti změny klimatu, včetně prostředků na podporu nízkouhlíkových technologií a energetické účinnosti;
- k) s obchodem související opatření na podporu ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti, včetně boje proti nezákonnému obchodu s produkty získanými z volně žijících druhů;
- l) s obchodem související opatření na podporu ochrany a udržitelného obhospodařování lesů, čímž se omezí odlesňování včetně nezákonné těžby dřeva, a
- m) s obchodem související opatření na podporu udržitelných rybolovných postupů a obchodu s udržitelně řízenými rybími produkty.

2. Strany si vyměňují informace a sdílejí zkušenosti ohledně svých kroků na podporu soudržnosti a vzájemné podpory mezi obchodem, sociálními a environmentálními cíli. Kromě toho strany posílí svou spolupráci a dialog, pokud jde o otázky udržitelného rozvoje, které vyvstanou v rámci jejich obchodních vztahů.

3. Do této spolupráce a dialogu se zapojí příslušné zúčastněné strany, zejména sociální partneři, jakož i další organizace občanské společnosti, zejména prostřednictvím platformy občanské společnosti zřízené podle článku 366.

4. Výbor pro partnerství může přijmout pravidla pro takovou spolupráci a dialog.

ČLÁNEK 285

Řešení sporů

Pododdíl II oddílu 3 kapitoly 13 této hlavy se na spory podle této kapitoly nevztahuje. V případě takového sporu, poté, co rozhodčí tribunál vydá svou závěrečnou zprávu podle článků 325 a 326, strany vezmou tuto zprávu v úvahu a projednají vhodná opatření, která by se měla provést. Výbor pro partnerství sleduje provádění těchto opatření a bude tuto záležitost nadále sledovat, mimo jiné prostřednictvím mechanismu uvedeného v čl. 284 odst. 3.

KAPITOLA 10

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

ODDÍL A

ČLÁNEK 286

Zásady

Strany uznávají význam volné a nenarušené hospodářské soutěže ve svých obchodních a investičních vztazích. Strany uznávají, že obchodní postupy a státní zásahy narušující hospodářskou soutěž mohou narušit řádné fungování trhů a ohrozit přínosy liberalizace obchodu.

ODDÍL B

ANTITRUSTOVÁ OPATŘENÍ A SPOJOVÁNÍ

ČLÁNEK 287

Právní rámec

1. Každá strana přijme nebo zachová své právní předpisy, které se vztahují na všechna hospodářská odvětví¹ a účinným způsobem se zabývají všemi těmito postupy:
 - a) horizontální a vertikální dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání podniků ve vzájemné shodě, jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže;
 - b) zneužívání dominantního postavení jedním nebo více podniky;
 - c) jednání podniků ve vzájemné shodě, jež významně brání účinné hospodářské soutěži a jež je zejména výsledkem vytváření nebo posilování dominantního postavení.

¹ V Evropské unii se pravidla hospodářské soutěže vztahují na odvětví zemědělství v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, a jeho následnými změnami nebo nahrazeními, pokud existují (Úř. věst. EU L 347, 20.12.2013, s. 671).

Pro účely této kapitoly se tyto právní předpisy budou dále označovat jako „právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže“¹.

2. Na všechny podniky, soukromé nebo veřejné, se vztahují právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže uvedené v odstavci 1. Použití právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže právně ani fakticky nebrání plnění konkrétních úkolů ve veřejném zájmu, jež byly dotčeným podnikům svěřeny. Výjimky z právních předpisů strany v oblasti hospodářské soutěže se omezují na úkoly ve veřejném zájmu, které jsou přiměřené požadovanému cíli veřejné politiky a jsou transparentní.

ČLÁNEK 288

Provádění

1. Každá strana udržuje v chodu funkčně nezávislé orgány, které odpovídají za úplné uplatňování a účinné vymáhání právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže uvedených v článku 287 a které mají příslušné pravomoci a zdroje potřebné pro tento účel.

2. Strany uplatňují své právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže transparentním a nediskriminačním způsobem, přičemž dodržují zásady spravedlivých postupů a respektují práva dotčených podniků na obhajobu bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo vlastnickou strukturu.

¹ Pro účely tohoto oddílu považuje Arménie odkaz na právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže za odkaz na celý svůj systém pravidel hospodářské soutěže v oblasti antitrustových opatření, kartelů a spojování.

ČLÁNEK 289

Spolupráce

1. S cílem splnit cíle této dohody a posílit účinné prosazování pravidel hospodářské soutěže strany uznávají, že je v jejich společném zájmu posílit spolupráci v oblasti rozvoje politiky hospodářské soutěže a vyšetřování případů porušení antitrustových předpisů a spojování.
2. Za tímto účelem orgány stran na ochranu hospodářské soutěže usilují, je-li to možné a vhodné, o koordinaci svých činností v oblasti vymáhání, pokud jde o stejné nebo související případy.
3. Pro usnadnění spolupráce podle odstavce 1 si orgány stran na ochranu hospodářské soutěže mohou vyměňovat informace.

ODDÍL C

SUBVENCE

ČLÁNEK 290

Zásady

Strany se dohodly, že strana může udělit subvence, jsou-li nezbytné k dosažení cíle veřejné politiky. Strany však uznávají, že některé subvence mohou narušit řádné fungování trhů a oslabit přínosy liberalizace obchodu. Strana v zásadě neudělí subvence podnikům poskytujícím zboží nebo služby, pokud takové subvence mají negativní vliv na hospodářskou soutěž nebo obchod, nebo je pravděpodobné, že by mohly mít takový vliv.

ČLÁNEK 291

Definice a oblast působnosti

1. Pro účely této kapitoly se subvencí rozumí opatření, jež splňuje podmínky stanovené v článku 1.1 Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních obsažené v příloze 1A Dohody o WTO, bez ohledu na to, zda je poskytnuta podniku vyrábějícímu zboží nebo poskytujícímu služby.

Pododstavcem 1 není dotčen výsledek budoucích jednání v rámci WTO o vymezení subvencí v oblasti služeb. V závislosti na pokroku těchto jednání na úrovni WTO mohou strany ve Výboru pro partnerství rozhodnout o odpovídající aktualizaci této dohody.

2. Na subvenci se vztahuje tato kapitola pouze v případě, že je tato subvence označena za specifickou v souladu s článkem 2 Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních. Každá subvence, na kterou se vztahuje článek 295 této dohody, se považuje za specifickou.

3. Tato kapitola se vztahuje na subvence poskytnuté všem podnikům, včetně veřejných a soukromých podniků. Použití pravidel stanovených v tomto oddíle právně ani fakticky nebrání plnění konkrétních služeb veřejného zájmu, jež byly dotčeným podnikům svěřeny. Výjimky z uplatňování pravidel v tomto oddíle se omezují na úkoly ve veřejném zájmu, které jsou přiměřené cílům veřejné politiky jim svěřeným a jsou transparentní.

4. Článek 294 této dohody se neuplatňuje na subvence týkající se obchodu se zbožím, na které se vztahuje Dohoda o zemědělství obsažená v příloze 1A Dohody o WTO (dále jen „Dohoda o zemědělství“).

5. Články 294 a 295 se nevztahují na audiovizuální odvětví.

ČLÁNEK 292

Vztah k WTO

Ustanoveními této kapitoly nejsou dotčena práva a povinnosti kterékoli strany podle článku XV GATS, článku XVI GATT 1994, Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních a Dohody o zemědělství.

ČLÁNEK 293

Transparentnost

1. Každá strana oznámí druhé straně každé dva roky právní základ, formu, částku nebo rozpočet, a pokud je to možné, příjemce subvencí, které byly poskytnuty ve vykazovaném období.
2. Toto oznámení se považuje za splněné, jsou-li příslušné informace stranou nebo jejím jménem zpřístupněny na veřejně přístupné internetové stránce do 31. prosince následujícího kalendářního roku. První oznámení se zpřístupní nejpozději dva roky po vstupu této dohody v platnost.
3. Pokud jde o subvence oznámené podle Dohody o subvencích a vyrovnávacích opatřeních, považuje se takové oznámení za splněné, jakmile strana splní své oznamovací povinnosti podle článku 25 uvedené dohody, a to za předpokladu, že oznámení obsahuje všechny informace požadované podle odstavce 1 tohoto článku.

ČLÁNEK 294

Konzultace

1. Pokud se strana domnívá, že by subvence poskytnutá druhou stranou, na kterou se nevztahuje článek 295, mohla negativně ovlivnit její zájmy, může tato strana sdělit své obavy straně, která subvenci poskytla, a požádat v této záležitosti o konzultace. Dožádaná strana tuto žádost pečlivě a s porozuměním posoudí.

2. Aniž by byly dotčeny požadavky na transparentnost stanovené v článku 293 a s cílem tuto záležitost vyřešit se konzultace zejména zaměřují na stanovení cíle politiky nebo účelu, pro který byly subvence poskytnuty, výše dané subvence a údaje, které umožňují posouzení negativních účinků subvence na obchod a investice.
3. Za účelem usnadnění konzultací poskytne dožádaná strana informace o dané subvenci do 60 dnů ode dne přijetí žádosti.
4. Pokud žádající strana poté, co obdrží informace o dané subvenci, má za to, že tato subvence negativně ovlivňuje nebo může negativně a nepřiměřeným způsobem ovlivnit její obchodní nebo investiční zájmy, vynaloží dožádaná strana veškeré úsilí, aby odstranila nebo snížila negativní účinky na obchodní nebo investiční zájmy žádající strany způsobené danou subvencí.

ČLÁNEK 295

Subvence podléhající podmínkám

Každá strana uplatňuje podmínky v souvislosti s těmito subvencemi, pokud tyto subvence negativně ovlivňují nebo mohou negativně ovlivnit obchod nebo investice druhé strany:

- a) právní úprava, podle které je vláda přímo nebo nepřímo odpovědná za pokrytí dluhů nebo závazků určitých podniků, je povolena za předpokladu, že je pokrytí těchto dluhů a závazků omezené, pokud jde o výši těchto dluhů a závazků nebo o trvání této odpovědnosti;

- b) subvence insolventním nebo nezdravým podnikům v různých formách (včetně půjček a záruk, příspěvků vyplacených v hotovosti, kapitálových vkladů, poskytnutí majetku pod tržní cenou a osvobození od daní) s trváním delším než jeden rok jsou povoleny za předpokladu, že byl vypracován důvěryhodný restrukturalizační plán založený na realistických předpokladech s cílem zajistit v rozumné lhůtě návrat insolventního nebo nezdravého podniku k dlouhodobé životaschopnosti, přičemž podnik přispívá na náklady spojené s restrukturalizací.^{1 2}

ČLÁNEK 296

Využití subvencí

Každá strana zajistí, aby podniky využívaly subvence poskytnuté stranou pouze pro plnění cíle veřejné politiky, pro který byly subvence poskytnuty.

¹ To straně nebrání v poskytování dočasné podpory likvidity ve formě úvěrových záruk nebo půjček omezených na částku potřebnou k udržení nezdravého podniku v chodu po dobu nezbytnou k přijetí plánu restrukturalizace nebo likvidace.

² Malé a střední podniky nejsou povinny přispívat na náklady na restrukturalizaci.

ODDÍL D

OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 297

Řešení sporů

V otázkách spadajících do působnosti oddílu B této kapitoly nebo čl. 294 odst. 4 strany nepoužijí postup řešení sporů stanovený v kapitole 13 této dohody.

ČLÁNEK 298

Ochrana důvěrných informací

1. Při výměně informací podle této kapitoly vezmou strany v úvahu omezení vyplývající z jejich příslušných právních předpisů týkajících se služebního a obchodního tajemství a zajistí ochranu obchodního tajemství a jiných důvěrných informací.
2. Přijímající strana nakládá s veškerými informacemi sdělenými podle této kapitoly jako s důvěrnými, pokud druhá strana v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy nepovolila zpřístupnění těchto informací nebo je nezpřístupnila široké veřejnosti.

ČLÁNEK 299

Ustanovení o přezkumu

Strany neustále přezkoumávají záležitosti, kterými se zabývá tato kapitola. Každá strana může tyto záležitosti předložit Výboru pro partnerství. Strany každých pět let po vstupu této dohody v platnost přezkoumají, jakého pokroku bylo při provádění této kapitoly dosaženo, pokud se obě strany nedohodnou jinak.

KAPITOLA 11

STÁTNÍ PODNIKY

ČLÁNEK 300

Pověřený orgán

Není-li stanoveno jinak, každá strana zajistí, aby každý podnik, včetně státního podniku, podniku, kterému byla přiznána zvláštní práva či výsady, nebo určeného monopolu, kterému strana svěřila regulační, správní nebo jinou vládní pravomoc na kterékoli úrovni veřejné správy, jednal při výkonu dané pravomoci v souladu se závazky strany stanovenými v této dohodě.

ČLÁNEK 301

Definice

Pro účely této kapitoly se použijí tyto definice:

- a) „státním podnikem“ se rozumí podnik, včetně všech dceřiných společností, v němž strana přímo nebo nepřímo:
 - i) vlastní více než 50 % upsaného kapitálu podniku nebo kontroluje více než 50 % hlasů vázaných k akciím vydaným podnikem;
 - ii) může jmenovat více než polovinu členů správní rady podniku nebo rovnocenného orgánu nebo
 - iii) může vykonávat kontrolu nad podnikem;
- b) „podnikem, kterému byla přiznána zvláštní práva či výsady“ se rozumí každý podnik, včetně všech dceřiných společností, veřejný nebo soukromý, kterému strana právně nebo fakticky přiznala zvláštní práva nebo výsady. Strana přiznává zvláštní práva či výsady, pokud stanoví nebo omezí počet podniků oprávněných dodávat zboží nebo poskytovat služby na dva nebo více jinak než na základě objektivních, přiměřených a nediskriminačních kritérií, čímž podstatným způsobem ovlivní schopnost jiného podniku dodávat totéž zboží nebo poskytovat tutéž službu ve stejné zeměpisné oblasti za v zásadě stejných podmínek;

- c) „určeným monopolem“ se rozumí subjekt, který se zabývá obchodní činností, včetně skupiny subjektů nebo vládní agentury, a včetně všech jeho dceřiných společností, který je na relevantním trhu na území strany určen za jediného dodavatele nebo obstaravatele zboží nebo služeb; nezahrnuje však subjekt, jemuž bylo přiznáno výlučné právo duševního vlastnictví pouze na základě tohoto přiznání;
- d) „obchodními činnostmi“ se rozumí činnosti, jejichž konečným výsledkem je výroba zboží nebo poskytování služeb, které budou prodávány na relevantním trhu v množství a za ceny stanovené podnikem a které jsou prováděny za účelem vytváření zisku, avšak nezahrnují činnosti prováděné podnikem, jenž:
- i) provádí svou činnost na neziskovém základě;
 - ii) provádí svou činnost na základě úhrady nákladů nebo
 - iii) poskytuje veřejné služby;
- e) „obchodními úvahami“ se rozumí cena, kvalita, dostupnost, prodejnost, doprava a jiné podmínky nákupu či prodeje, nebo jiné faktory, které by se obvykle braly v úvahu při obchodních rozhodnutích podniku fungujícího podle zásad tržního hospodářství v příslušném obchodním nebo průmyslovém odvětví;
- f) „určit“ znamená zřídit nebo povolit monopol nebo rozšířit oblast působnosti monopolu na další zboží či službu.

ČLÁNEK 302

Oblast působnosti

1. Strany potvrzují svá práva a povinnosti vyplývající z čl. XVII odst. 1 až 3 GATT 1994, Ujednání o výkladu článku XVII GATT 1994, jakož i z čl. VIII odst. 1, 2 a 5 GATS.
2. Tato kapitola se vztahuje na všechny podniky uvedené v článku 300, které vykonávají obchodní činnosti. Pokud podnik kombinuje obchodní a neobchodní činnosti¹, tato kapitola se vztahuje pouze na obchodní činnosti uvedeného podniku.
3. Tato kapitola se vztahuje na všechny podniky uvedené v článku 300 na ústřední a nižší než ústřední úrovni státní správy.
4. Tato kapitola se nevztahuje na zadávání veřejných zakázek stranou nebo jejími zadavateli ve smyslu zadávání zakázek podle článků 278 a 279.
5. Tato kapitola se nevztahuje na služby poskytované při výkonu veřejné moci ve smyslu GATS.
6. Článek 304:
 - a) se nevztahuje na odvětví uvedená v člancích 143 a 148;

¹ Pro upřesnění a pro účely této kapitoly se poskytování veřejných služeb nepovažuje za obchodní činnost ve smyslu čl. 301 písm. d).

- b) se nevztahuje na žádné opatření státního podniku, podniku, kterému byla přiznána zvláštní práva či výsady, nebo určeného monopolu, jestliže by se použila výhrada strany vůči povinnosti národního zacházení nebo zacházení podle nejvyšších výhod v souladu s článkem 144, jak je uvedeno v listině dané strany připojené k příloze VIII-A pro Evropskou unii nebo příloze VIII-E pro Arménskou republiku, pokud by daná strana přijala nebo zachovala stejné opatření, a
- c) vztahuje se na obchodní činnosti státního podniku, podniku, kterému byla přiznána zvláštní práva či výsady, nebo určeného monopolu, pokud by taková činnost mohla ovlivnit obchod se službami, v jejichž souvislosti strana přijala závazek podle článků 149 a 150, s výhradou podmínek nebo omezení stanovených v listině dané strany v příloze VIII-B pro Evropskou unii a příloze VIII-F pro Arménskou republiku.

ČLÁNEK 303

Obecná ustanovení

1. Aniž jsou dotčena práva a povinnosti stran podle této kapitoly, ustanovení této kapitoly nebrání stranám, aby zřídily či zachovaly státní podniky, určily či zachovaly monopoly nebo přiznávaly podnikům zvláštní práva či výsady.
2. Žádná strana nebude vyžadovat od podniků, které spadají do oblasti působnosti této kapitoly, aby jednaly způsobem, jenž je v rozporu s touto dohodou, ani je nebude k takovému jednání nabádat.

ČLÁNEK 304

Zákaz diskriminace a obchodní úvahy

1. Každá strana zajistí, aby její státní podniky, určené monopoly a podniky, kterým byla přiznána zvláštní práva nebo výsady, při výkonu obchodních činností:
 - a) při nákupu nebo prodeji zboží nebo služeb jednaly v souladu s obchodními úvahami, s výjimkou plnění podmínek jejich posláních veřejných služeb, které nejsou v rozporu s písmenem b);
 - b) při nákupu zboží nebo služeb:
 - i) poskytly zboží nebo službám dodávaným podnikem druhé strany zacházení neméně příznivé než zacházení, jaké poskytují obdobnému zboží nebo obdobným službám dodávaným podniky strany, a
 - ii) poskytly zboží nebo službám dodávaným podniky druhé strany se sídlem na jejím území zacházení neméně příznivé než zacházení, jaké poskytují obdobnému zboží nebo obdobným službám, které na příslušném trhu na jejím území dodávají podniky se sídlem na území dané strany, a

- c) při prodeji zboží nebo služeb:
 - i) poskytly podnikům druhé strany zacházení neméně příznivé než zacházení, jaké poskytují podnikům této strany, a
 - ii) poskytly podnikům druhé strany se sídlem na jejím území zacházení neméně příznivé než zacházení, jaké poskytují podnikům usazeným v dané straně na příslušném trhu na jejím území,
- 2. Odstavec 1 nebrání státním podnikům, podnikům, kterým byla přiznána zvláštní práva či výsady, nebo určeným monopolům v tom, aby:
 - a) nakupovaly nebo dodávaly zboží nebo služby za odlišných podmínek, včetně podmínek v souvislosti s cenou, a to za předpokladu, že tyto odlišné podmínky jsou v souladu s obchodními úvahami, a
 - b) odmítly nákup nebo dodávání zboží nebo služeb, a to za předpokladu, že toto odmítnutí proběhne v souladu s obchodními úvahami.

ČLÁNEK 305

Regulační zásady

1. Každá strana se snaží zajistit, aby podniky uvedené v článku 300 dodržovaly mezinárodně uznávané standardy správy a řízení společnosti.

2. Každá strana s ohledem na účinné a nestranné plnění regulačních funkcí za obdobných podmínek ve vztahu ke všem regulovaným podnikům, včetně státních podniků, podniků, kterým byla přiznána zvláštní práva či výsady, a určených monopolů, zajistí, aby žádný regulační orgán, který strana zřídí nebo zachová, nebyl odpovědný žádnému z podniků, které reguluje¹.

Nestrannost, se kterou regulační orgán vykonává své regulační funkce, se posuzuje na základě obecného vzorce nebo praxe tohoto regulačního orgánu.

V případě odvětví, u nichž se strany v dalších kapitolách dohodly na zvláštních povinnostech týkajících se regulačního orgánu, mají přednost příslušná ustanovení těchto dalších kapitol.

3. Každá strana zajistí jednotné a nediskriminační prosazování právních předpisů, včetně svých právních předpisů týkajících se podniků stanovených v článku 300.

ČLÁNEK 306

Transparentnost

1. Pokud má strana důvod se domnívat, že její zájmy podle této kapitoly jsou negativně ovlivňovány obchodními činnostmi podniku druhé strany uvedeného v článku 300 a spadajícího do působnosti této kapitoly, může písemně požádat druhou stranu, aby poskytla informace o operacích uvedeného podniku týkajících se činností, na které se vztahuje tato kapitola.

¹ Pro upřesnění je třeba uvést, že v případě odvětví, u nichž se strany v dalších kapitolách dohodly na zvláštních povinnostech týkajících se regulačního orgánu, mají přednost příslušná ustanovení dalších kapitol této dohody.

V žádostech o takové informace musí být uveden dotčený podnik, výrobky či služby a trhy a žádost musí obsahovat údaje o tom, že daný podnik se účastní praktik, které brání vzájemnému obchodu nebo investicím.

2. Podle odstavce 1 se poskytují tyto informace:

- a) struktura vlastnictví a hlasování podniku s uvedením procentuálního podílu akcií a procenta hlasovacích práv, které strana nebo podnik podle článku 300 kumulativně vlastní;
- b) popis jakýchkoli zvláštních akcií nebo zvláštních hlasovacích nebo jiných práv, které má strana nebo podnik podle článku 300, pokud se tato práva liší od práv spojených s kmenovými akciemi takového subjektu;
- c) organizační struktura podniku; složení jeho správní rady nebo rovnocenného orgánu, který přímo nebo nepřímo kontroluje tento podnik, a vzájemné vlastnictví a jiné propojení s různými podniky nebo skupinami podniků podle článku 300;
- d) uvedení vládních úřadů nebo veřejných subjektů, které podnik regulují nebo monitorují, popis požadavků na podávání zpráv¹ a práv a postupů vládních nebo veřejných subjektů při jmenování, odvolávání nebo odměňování vedoucích pracovníků;

¹ Pro upřesnění je třeba uvést, že strana není povinna zpřístupnit zprávy nebo obsah zpráv.

- e) roční příjmy nebo celková aktiva, nebo obojí, a
- f) výjimky, opatření, která nejsou v souladu, imunity a jakákoli další opatření, včetně příznivějšího zacházení, použitelné na území dožádané strany pro podniky uvedené v článku 300.

3. Ustanovení odst. 2 písm. a) až e) se netýkají malých a středních podniků podle definice stanovené v právních předpisech strany.

4. Žádné ustanovení odstavce 1 a 2 nevyžaduje od žádné strany, aby zveřejnila důvěrné informace, které by nebyly v souladu s jejími právními předpisy, bránily vymáhání právních předpisů nebo byly jinak v rozporu s veřejným zájmem nebo poškozovaly oprávněné obchodní zájmy určitých podniků.

KAPITOLA 12

TRANSPARENTNOST

ČLÁNEK 307

Definice

Pro účely této kapitoly se rozumí:

- a) „obecně použitelnými opatřeními“ právní předpisy, rozhodnutí, postupy a obecně použitelná správní rozhodnutí, které mohou mít vliv na kteroukoli záležitost, na kterou se vztahuje tato dohoda;
- b) „zainteresovanou osobou“ fyzická nebo právnická osoba, jež může být dotčena obecně použitelným opatřením.

ČLÁNEK 308

Cíl a oblast působnosti

Strany uznávají dopad, který může mít jejich právní prostředí na vzájemný obchod a investice, a vytvoří pro hospodářské subjekty, zejména pro malé a střední podniky, předvídatelné právní prostředí a účinné postupy.

ČLÁNEK 309

Zveřejňování

1. Každá strana zajistí, aby obecně použitelná opatření přijatá po vstupu této dohody v platnost:

- a) byla neprodleně a snadno dostupná prostřednictvím úředně stanoveného média, včetně elektronických prostředků, aby se s nimi mohla seznámit kterákoli osoba;
- b) v možném rozsahu jasně uváděla cíle a důvody takových opatření a
- c) poskytovala dostatečnou lhůtu mezi svým zveřejněním a vstupem v platnost, s výjimkou řádně odůvodněných případů.

2. Každá strana:

- a) se pokusí zveřejnit již ve vhodné rané fázi návrh na přijetí či změnu kteréhokoli obecně použitelného opatření, včetně vysvětlení cíle a odůvodnění návrhu;
- b) poskytne zainteresovaným osobám přiměřené příležitosti k připomínkování takových návrhů na přijetí či změnu kteréhokoli obecně použitelného opatření, a zejména k těmto příležitostem poskytne dostatek času, a

- c) se vynasnaží zohlednit připomínky zainteresovaných osob v souvislosti s jakýmkoli takovým návrhem.

ČLÁNEK 310

Dotazy a kontaktní místa

1. Každá strana po vstupu této dohody v platnost určí kontaktní místo, aby zajistila účinné provádění této dohody a usnadnila komunikaci mezi stranami o všech záležitostech, jichž se dohoda týká.
2. Na žádost strany určí kontaktní místo druhé strany subjekt nebo úředníka, který je odpovědný za danou záležitost, a v případě potřeby poskytne podporu, aby se usnadnila komunikace s žádající stranou.
3. Každá strana zavede nebo zachová vhodné mechanismy pro odpovědi na dotazy od jakékoli osoby týkající se navrhovaných nebo platných obecně použitelných opatření, včetně jejich uplatňování. Dotazy mohou být adresovány prostřednictvím kontaktních míst zřízených podle odstavce 1, případně prostřednictvím jiného mechanismu, není-li vytvořen zvláštní mechanismus podle této dohody.

4. Každá strana stanoví postupy, které budou k dispozici osobám, jež se snaží řešit problémy vyplývající z uplatňování obecně použitelných opatření podle této dohody. Těmito postupy nejsou dotčeny žádné postupy pro odvolání nebo přezkum, které strany zavedou nebo zachovají podle této dohody. Nejsou jimi dotčena ani práva a povinnosti stran podle kapitoly 13.

5. Strany uznávají, že odpověď poskytnutá podle tohoto článku nemusí být definitivní ani právně závazná, nýbrž pouze pro informaci, nestanoví-li jejich právní předpisy jinak.

6. Na žádost jedné strany poskytne druhá strana bez zbytečného odkladu informace a odpoví na otázky, jež vyvstanou ohledně jakéhokoli obecně použitelného opatření nebo návrhu na přijetí či změnu obecně použitelného opatření, o němž se žádající strana domnívá, že by mohlo mít vliv na fungování této dohody, bez ohledu na to, zda bylo dotčené opatření žádající straně již oznámeno.

ČLÁNEK 311

Správa obecně použitelných opatření

Každá strana spravuje veškerá obecně použitelná opatření jednotným, objektivním, nestranným a přiměřeným způsobem. Týkají-li se ve zvláštních případech taková opatření určitých osob, zboží nebo služeb druhé strany, každá strana za tímto účelem:

- a) se pokusí zainteresované osoby, jichž se řízení přímo týká, v souladu se svými vnitrostátními postupy vhodným způsobem informovat, když je řízení zahájeno, přičemž uvede povahu řízení, prohlášení soudního orgánu, kterým je řízení zahájeno, a obecný popis veškerých sporných otázek;
- b) poskytne těmto zainteresovaným osobám vhodnou příležitost k předložení skutečností a argumentace na podporu jejich stanoviska dříve, než se přistoupí ke konečnému správnímu kroku, umožní-li to čas, povaha řízení a veřejný zájem, a
- c) zajistí, aby se její řízení zakládala na jejích vnitrostátních právních předpisech a byla s nimi v souladu.

ČLÁNEK 312

Přezkum a odvolání

1. Každá strana v souladu se svým vnitrostátním právem zřídí nebo zachová soudní, rozhodčí nebo správní instance nebo řízení pro účely rychlého přezkumu a v odůvodněných případech nápravy správního aktu týkajícího se záležitostí, na které se vztahuje tato dohoda. Tyto instance nebo řízení musí být nestranné a nezávislé na úřadu nebo orgánu pověřeném vymáháním správních předpisů a osoby odpovědné za tyto instance nebo postupy nesmějí mít žádný podstatný zájem na výsledku řízení.

2. Každá strana zajistí, aby strany řízení měly před takovými instancemi nebo v takových řízeních právo:

- a) na vhodnou příležitost k podpoře nebo obhajobě svých stanovisek a
- b) na rozhodnutí založené na důkazech a předaných záznamech nebo, vyžaduje-li to její vnitrostátní právo, záznamech sestavených správním orgánem.

3. Každá strana zajistí, s výhradou odvolání nebo dalšího přezkumu podle svého vnitrostátního práva, aby toto rozhodnutí vykonal úřad nebo orgán, o jehož správní akt se jednalo, a aby se těmito rozhodnutími v praxi řídil.

ČLÁNEK 313

Správné regulační postupy a řádná správní praxe

1. Strany spolupracují při podpoře regulační kvality a výkonnosti, a to rovněž prostřednictvím výměny informací a osvědčených postupů týkajících se reforem jejich právních předpisů a hodnocení dopadu jejich právních předpisů.

2. Strany podporují zásady řádné správní praxe a dohodly se, že budou spolupracovat při prosazování těchto zásad, a to i prostřednictvím výměny informací a osvědčených postupů.

ČLÁNEK 314

Ochrana důvěrných informací

Ustanovení této kapitoly nevyžadují od žádné strany zveřejnění důvěrných informací, které by bránilo prosazování práva nebo bylo jinak v rozporu s veřejným zájmem nebo by mohlo poškodit oprávněné obchodní zájmy určitých veřejných či soukromých podniků.

ČLÁNEK 315

Zvláštní ustanovení

Ustanovení této kapitoly se použijí, aniž jsou dotčena specifická pravidla stanovená v jiných kapitolách této dohody.

KAPITOLA 13

ŘEŠENÍ SPORŮ

ODDÍL A

CÍL A OBLAST PŮSOBNOSTI

ČLÁNEK 316

Cíl

Cílem této kapitoly je zavést účinný a účelný mechanismus pro předcházení a řešení sporů mezi stranami ohledně výkladu a použití této dohody s cílem dosáhnout pokud možno oboustranně přijatelného řešení.

ČLÁNEK 317

Oblast působnosti

Tato kapitola se použije v případě jakéhokoli sporu ohledně výkladu a použití ustanovení této hlavy, není-li stanoveno jinak.

ODDÍL B

KONZULTACE A MEDIACE

ČLÁNEK 318

Konzultace

1. Strany usilují o vyřešení jakéhokoli sporu prostřednictvím konzultací vedených v dobré víře s cílem dosáhnout oboustranně přijatelného řešení.
2. Strana, jež si přeje zahájit konzultace, podá druhé straně písemnou žádost s kopií pro Výbor pro partnerství, ve které označí sporné opatření a ta ustanovení této hlavy, jež považuje za použitelná.
3. Konzultace se uskuteční do 30 dnů ode dne obdržení žádosti a probíhají na území dožádané strany, pokud se strany nedohodnou jinak. Konzultace se považují za ukončené do 30 dnů ode dne obdržení žádosti, pokud se obě strany nedohodnou, že budou v konzultacích pokračovat. Konzultace a zejména veškeré informace zveřejněné a stanoviska přijatá stranami během těchto konzultací jsou důvěrné a nejsou jimi dotčena práva žádné ze stran v jakémkoli dalším řízení.

4. Konzultace v naléhavých případech, včetně těch, které se týkají zboží podléhajícího rychlé zkáze, sezónního zboží či služeb nebo otázek souvisejících s energetikou, se uskuteční do 15 dnů od obdržení žádosti dožádanou stranou a považují se za ukončené do uvedených 15 dnů, pokud se obě strany nedohodnou na pokračování v konzultacích.

5. Strana, která žádala o konzultace, může přistoupit k rozhodčímu řízení v souladu s článkem 319, pokud:

- a) strana, již byla žádost adresována, neodpoví na žádost o konzultace do deseti dnů od jejího obdržení;
- b) se konzultace neuskuteční ve lhůtách uvedených v odstavci 3 nebo odstavci 4 tohoto článku;
- c) se strany na konzultacích nedohodnou nebo
- d) konzultace skončily a nebylo dosaženo oboustranně přijatelného řešení.

6. V průběhu konzultací poskytne každá strana dostatek věcných informací, jež umožní úplné posouzení toho, jak by sporné opatření mohlo ovlivnit fungování a uplatňování ustanovení této hlavy. Každá strana bude usilovat o to, aby se konzultací zúčastnili pracovníci jejích příslušných vládních orgánů s odbornými znalostmi v záležitosti, která je předmětem konzultací.

ČLÁNEK 319

Mediace

1. Každá strana může kdykoli požádat druhou stranu, aby se zúčastnila mediačního řízení ve vztahu k opatření, které má nepříznivý vliv na vzájemný obchod nebo investice.
2. Mediační řízení se zahájí, uskuteční a ukončí v souladu s mediačním mechanismem.
3. Výbor pro partnerství přijme na svém prvním zasedání rozhodnutí o mediačním mechanismu a může rozhodnout o jeho změnách.

ODDÍL C

POSTUPY ŘEŠENÍ SPORŮ

PODODDÍL I

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

ČLÁNEK 320

Zahájení rozhodčího řízení

1. Pokud se stranám nepodaří vyřešit spor na základě konzultací podle článku 318, může strana, která žádala o konzultace, požádat o ustavení rozhodčího tribunálu v souladu s tímto článkem.
2. Žádost o ustavení rozhodčího tribunálu se podává písemnou formou druhé straně a Výboru pro partnerství. Žalující strana ve své žádosti uvede sporné opatření a vysvětlí, jak toto opatření porušuje ustanovení uvedená v této hlavě, aby byl zřejmý právní základ stížnosti.

ČLÁNEK 321

Ustavení rozhodčího tribunálu

1. Rozhodčí tribunál se skládá ze tří rozhodců.
2. Do 14 dnů ode dne, kdy žalovaná strana obdrží písemnou žádost o ustavení rozhodčího tribunálu, zahájí strany konzultace s cílem dosáhnout dohody ohledně složení rozhodčího tribunálu.
3. Nejsou-li strany schopny dohodnout se na složení rozhodčího tribunálu ve lhůtě stanovené v odstavci 2 tohoto článku, každá strana do pěti dnů od uplynutí lhůty stanovené v uvedeném odstavci jmenuje rozhodce z dílčího seznamu sestaveného podle článku 339. Pokud některá ze stran nejmenuje rozhodce, vybere jej na žádost druhé strany předseda Výboru pro partnerství nebo jím pověřená osoba, a to losem z kandidátů z dílčího seznamu rozhodců sestaveného podle článku 339, kterou navrhla dotyčná strana.
4. Pokud se strany nedohodnou na osobě předsedy rozhodčího tribunálu ve lhůtě stanovené v odstavci 2 tohoto článku, vybere jej na žádost kterékoli ze stran předseda Výboru pro partnerství nebo jím pověřená osoba, a to losem z kandidátů na předsedu rozhodčího tribunálu uvedených v dílčím seznamu sestaveného podle článku 339.
5. Předseda Výboru pro partnerství nebo jím pověřená osoba vybere rozhodce do pěti dnů od podání žádosti podle odstavce 3 nebo 4.

6. Za den ustavení rozhodčího tribunálu se považuje den, kdy poslední ze tří vybraných rozhodců v souladu s jednacím řádem oznámí, že přijal své jmenování.

7. Pokud v době podání žádosti podle odstavce 3 nebo 4 tohoto článku není některý ze seznamů uvedených v článku 339 sestaven nebo neobsahuje dostatečný počet jmen, vylosují se rozhodci z řad osob, které byly formálně navrženy jednou či oběma stranami.

ČLÁNEK 322

Mandát

1. Nedohodnou-li se obě strany do pěti dnů ode dne výběru rozhodců jinak, bude mandátem rozhodčího tribunálu:

„s ohledem na příslušná ustanovení hlavy V této dohody, jichž se dovolávají strany sporu, zkoumat záležitost, jež mu byla předložena v žádosti o ustavení rozhodčího tribunálu; rozhodnout o souladu zkoumaného opatření s těmito ustanoveními a vydat zprávu v souladu s články 324, 325, 326 a 338 této dohody.“

2. Strany oznámí dohodnutý mandát rozhodčímu tribunálu do tří dnů od jeho odsouhlasení.

ČLÁNEK 323

Předběžný nález rozhodčího tribunálu ve věci naléhavosti

Pokud o to požádá některá strana, rozhodčí tribunál do deseti dnů od svého ustavení rozhodne, zda daný případ považuje za naléhavý. Tato žádost určená rozhodčímu tribunálu musí být současně oznámena druhé straně.

ČLÁNEK 324

Zprávy rozhodčího tribunálu

1. Rozhodčí tribunál předloží stranám průběžnou zprávu obsahující zjištěné skutečnosti, použitelnost příslušných ustanovení a základní odůvodnění svých zjištění a doporučení.
2. Každá strana může do 14 dnů od obdržení průběžné zprávy předložit rozhodčímu tribunálu písemnou žádost, aby přezkoumal určité aspekty této zprávy. Tato žádost musí být současně oznámena druhé straně.
3. Rozhodčí tribunál posoudí písemná vyjádření stran k průběžné zprávě a poté může svou zprávu změnit a provést jakékoli další šetření, které považuje za nezbytné.

4. Závěrečná zpráva rozhodčího tribunálu obsahuje zjištěné skutečnosti, použitelnost příslušných ustanovení uvedených v této hlavě a základní odůvodnění zjištění a učiněných závěrů. Závěrečná zpráva obsahuje dostatečný rozbor argumentů vznesených v průběhu fáze prozatímního přezkumu a jasné odpovědi na otázky a připomínky stran.

ČLÁNEK 325

Průběžná zpráva rozhodčího tribunálu

1. Rozhodčí tribunál předloží stranám průběžnou zprávu do 90 dnů ode dne ustavení rozhodčího tribunálu. Pokud rozhodčí tribunál usoudí, že tuto lhůtu není možno dodržet, vyrozumí o tom jeho předseda písemně strany a Výbor pro partnerství s uvedením důvodů zpoždění a dne předpokládaného vydání průběžné zprávy. Průběžná zpráva nesmí být za žádných okolností předložena později než 120 dnů ode dne ustavení rozhodčího tribunálu.
2. V naléhavých případech uvedených v článku 323, včetně těch, které se týkají zboží podléhajícího rychlé zkáze, sezónního zboží či služeb nebo otázek souvisejících s energetikou, vynaloží rozhodčí tribunál veškeré úsilí, aby předložil svou průběžnou zprávu do 45 dnů, avšak v každém případě ne později než 60 dnů po dni ustavení rozhodčího tribunálu.

3. Každá strana může předložit rozhodčímu tribunálu písemnou žádost, aby do 14 dnů od přijetí průběžné zprávy přezkoumal určité její aspekty podle čl. 324 odst. 2. Tato žádost musí být současně oznámena druhé straně. Strana může k žádosti druhé strany předložit připomínky, a to do sedmi dnů od doručení písemné žádosti rozhodčímu tribunálu.

ČLÁNEK 326

Závěrečná zpráva rozhodčího tribunálu

1. Rozhodčí tribunál předloží stranám a Výboru pro partnerství závěrečnou zprávu do 120 dnů ode dne svého ustavení. Pokud rozhodčí tribunál usoudí, že tuto lhůtu není možno dodržet, vyrozumí o tom jeho předseda písemně strany a Výbor pro partnerství s uvedením důvodů zpoždění a dne předpokládaného vydání závěrečné zprávy. Závěrečná zpráva nesmí být za žádných okolností vydána později než 150 dnů ode dne ustavení rozhodčího tribunálu.

2. V naléhavých případech uvedených v článku 323, včetně těch, které se týkají zboží podléhajícího rychlé zkáze, sezónního zboží či služeb nebo otázek souvisejících s energetikou, vynaloží rozhodčí tribunál veškeré úsilí, aby předložil svou závěrečnou zprávu do 60 dnů po ustavení rozhodčího tribunálu. Závěrečná zpráva nesmí být za žádných okolností vydána později než 75 dnů ode dne ustavení rozhodčího tribunálu.

PODODDÍL II

SOULAD

ČLÁNEK 327

Splnění požadavků závěrečné zprávy rozhodčího tribunálu

Žalovaná strana přijme nezbytná opatření, aby urychleně a v dobré víře splnila požadavky závěrečné zprávy rozhodčího tribunálu s cílem dosáhnout souladu s ustanoveními této hlavy.

ČLÁNEK 328

Přiměřená lhůta pro splnění požadavků

1. Není-li okamžité splnění možné, strany se vynasnaží dohodnout na lhůtě nezbytné pro splnění požadavků závěrečné zprávy. V takovém případě musí žalovaná strana nejpozději 30 dnů od obdržení závěrečné zprávy oznámit žalující straně a Výboru pro partnerství, jakou lhůtu potřebuje pro splnění požadavků (dále jen „přiměřená lhůta“).

2. Pokud se strany nemohou dohodnout na přiměřené lhůtě, může žalující strana do dvaceti dnů od obdržení oznámení uvedeného v odstavci 1 podat písemnou žádost, aby délku přiměřené lhůty stanovil původní rozhodčí tribunál. Tato žádost musí být současně doručena druhé straně a Výboru pro partnerství. Rozhodčí tribunál sdělí stranám a Výboru pro partnerství stanovenou přiměřenou lhůtu do dvaceti dnů od obdržení žádosti.
3. Žalovaná strana písemně oznámí žalující straně, jakého pokroku dosáhla při plnění požadavků závěrečné zprávy. Toto oznámení musí být poskytnuto písemně a doručeno nejméně jeden měsíc před uplynutím přiměřené lhůty.
4. Přiměřenou lhůtu lze na základě dohody mezi stranami prodloužit.

ČLÁNEK 329

Přezkum opatření přijatých ke splnění požadavků závěrečné zprávy rozhodčího tribunálu

1. Žalovaná strana oznámí žalující straně a Výboru pro partnerství veškerá opatření, která přijala s cílem splnit požadavky závěrečné zprávy. Toto oznámení musí být doručeno před uplynutím přiměřené lhůty.

2. V případě neshody mezi stranami ohledně existence jakéhokoli opatření oznámeného podle odstavce 1 nebo souladu takového opatření s ustanoveními této hlavy může žalující strana písemně požádat původní rozhodčí tribunál o rozhodnutí v této věci. Tato žádost musí být současně oznámena žalované straně. V této žádosti se uvede konkrétní sporné opatření a způsobem postačujícím k jasnému představení právního základu stížnosti vysvětlí, v jakém smyslu je toto opatření v rozporu s danými ustanoveními. Rozhodčí tribunál předloží svou zprávu stranám a Výboru pro partnerství do 45 dnů od obdržení žádosti.

ČLÁNEK 330

Dočasná nápravná opatření v případě nesplnění požadavků

1. Pokud žalovaná strana neoznámí žádné opatření přijaté ke splnění požadavků závěrečné zprávy rozhodčího tribunálu před uplynutím přiměřené lhůty nebo pokud rozhodčí tribunál rozhodne, že nebylo přijato žádné opatření ke splnění požadavků nebo že opatření oznámené podle čl. 329 odst. 1 je v rozporu s povinnostmi dané strany podle ustanovení uvedených v této hlavě, žalovaná strana na žádost žalující strany a po konzultaci s ní předloží nabídku dočasného vyrovnání.

2. Pokud se žalující strana rozhodne nežádat o nabídku dočasného vyrovnání podle odstavce 1 nebo v případě, že takovou žádost podá a dohody o vyrovnání není dosaženo do 30 dnů od uplynutí přiměřené lhůty nebo předložení zprávy rozhodčího tribunálu podle čl. 329 odst. 2, je žalující strana po zaslání oznámení druhé straně a Výboru pro partnerství oprávněna pozastavit plnění závazků vyplývajících z ustanovení uvedených v této hlavě. V tomto oznámení uvede přesně úroveň pozastavení plnění závazků, která nepřesáhne úroveň odpovídající zrušení nebo omezení výhod v důsledku tohoto porušení. Žalující strana může uplatňovat pozastavení po uplynutí deseti dnů ode dne obdržení oznámení žalované strany, pokud žalovaná strana nepožádala o rozhodčí řízení podle odstavce 3.

3. Domnívá-li se žalovaná strana, že zamýšlená úroveň pozastavení plnění závazků přesahuje úroveň odpovídající zrušení nebo omezení výhod v důsledku tohoto porušení, může písemně požádat původní rozhodčí tribunál, aby v této věci rozhodl. Tato žádost se oznámí žalující straně a Výboru pro partnerství před uplynutím desetidenní lhůty uvedené v odstavci 2. Původní rozhodčí tribunál vydá svou zprávu o úrovni pozastavení plnění závazků stranám a Výboru pro partnerství do 30 dnů od obdržení žádosti. Závazky nesmí být pozastaveny do té doby, než původní rozhodčí tribunál vydá svou zprávu. Pozastavení musí být v souladu se zprávou rozhodčího tribunálu o úrovni pozastavení.

4. Pozastavení plnění závazků a vyrovnání uvedená v tomto článku jsou dočasná a nepoužijí se:

a) poté, co strany dosáhly oboustranně přijatelného řešení podle článku 334;

- b) poté, co se strany dohodly, že opatřením oznámeným podle čl. 329 odst. 1 žalovaná strana dosáhla souladu s ustanoveními této hlavy, nebo
- c) poté, co rozhodčí tribunál v souladu s čl. 329 odst. 2 shledal, že opatření je v rozporu s ustanoveními této hlavy, a toto opatření bylo zrušeno nebo změněno s cílem uvést je do souladu s těmito ustanoveními.

ČLÁNEK 331

Přezkum opatření přijatých za účelem splnění požadavků po přijetí dočasných nápravných opatření v případě nesplnění požadavků

1. Žalovaná strana oznámí žalující straně a Výboru pro partnerství opatření, které přijala s cílem splnit požadavky zprávy rozhodčího tribunálu po pozastavení koncesí nebo případně po použití dočasného vyrovnání. S výjimkou případů podle odstavce 2 žalující strana ukončí pozastavení koncesí do 30 dnů od obdržení oznámení. V případech, kdy bylo použito vyrovnání, a s výjimkou případů podle odstavce 2 může žalovaná strana ukončit používání vyrovnání do 30 dnů ode dne, kdy oznámila, že splnila požadavky zprávy rozhodčího tribunálu.

2. Pokud strany do 30 dnů ode dne obdržení oznámení nedospějí k dohodě o tom, zda žalovaná strana oznámeným opatřením dosáhla souladu s uvedenými ustanoveními, může žalující strana písemně požádat původní rozhodčí tribunál, aby v této věci rozhodl. Tato žádost musí být současně doručena druhé straně a Výboru pro partnerství. Zpráva rozhodčího tribunálu musí být doručena stranám a Výboru pro partnerství do 45 dnů ode dne podání žádosti. Pokud rozhodčí tribunál rozhodne, že opatření přijaté za účelem splnění požadavků je v souladu s ustanoveními této hlavy, pozastavení plnění závazků nebo případně vyrovnání bude ukončeno. Pokud rozhodčí tribunál rozhodne, že opatření oznámené žalovanou stranou podle odstavce 1 není v souladu s ustanoveními této hlavy, úroveň pozastavení plnění závazků nebo vyrovnání musí být případně upravena s ohledem na zprávu rozhodčího tribunálu.

PODODDÍL III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 332

Nahrazení rozhodců

Pokud původní rozhodčí tribunál nebo některý z jeho členů není schopen účastnit se rozhodčího řízení podle této kapitoly, odstoupí nebo je třeba jej nahradit, protože nesplňuje požadavky kodexu chování, použije se postup uvedený v článku 321. Lhůtu pro vydání zprávy lze prodloužit na dobu nezbytnou pro jmenování nového rozhodce, avšak maximálně o dvacet dnů.

ČLÁNEK 333

Pozastavení a ukončení rozhodčího řízení a řízení o splnění požadavků

Rozhodčí tribunál pozastaví svou činnost na žádost obou stran kdykoliv na dobu, na které se strany shodnou, která však nepřesáhne dvanáct po sobě následujících měsíců. Rozhodčí tribunál obnoví svou činnost před uplynutím této doby na písemnou žádost obou stran, nebo po uplynutí této doby na písemnou žádost kterékoli strany. Žádající strana informuje odpovídajícím způsobem předsedu Výboru pro partnerství a druhou stranu. Pokud některá strana nepožádá o obnovení činnosti rozhodčího tribunálu po uplynutí dohodnuté doby pozastavení, rozhodčí řízení skončí. V případě pozastavení činnosti rozhodčího tribunálu se příslušné lhůty podle této kapitoly prodlouží o stejnou dobu, na kterou byla činnost rozhodčího tribunálu pozastavena.

ČLÁNEK 334

Oboustranně přijatelné řešení

1. Strany se mohou kdykoli dohodnout na oboustranně přijatelném řešení sporu podle této kapitoly.
2. Pokud je dosaženo oboustranně přijatelného řešení v průběhu řízení tribunálu nebo mediačního řízení, strany společně oznámí toto řešení Výboru pro partnerství a předsedovi rozhodčího tribunálu nebo případně mediátorovi. Na základě tohoto oznámení se řízení rozhodčího tribunálu nebo mediační řízení ukončí.

3. Každá strana přijme opatření nezbytná k provedení oboustranně přijatelného řešení v dohodnuté lhůtě. Provádějící strana nejpozději do uplynutí sjednané lhůty písemně informuje druhou stranu o veškerých opatřeních, která přijala, aby oboustranně přijatelné řešení provedla.

ČLÁNEK 335

Jednací řád a kodex chování

1. Postupy pro řešení sporů podle této kapitoly se řídí touto kapitolou, jednacím řádem a kodexem chování.
2. Výbor pro partnerství přijme na svém prvním zasedání na základě rozhodnutí jednací řád a kodex chování a může rozhodnout o jejich změnách.
3. Jednání rozhodčího tribunálu jsou veřejná, pokud jednací řád nestanoví jinak.

ČLÁNEK 336

Informace a odborné poradenství

1. Na žádost jedné ze stran, oznámené současně rozhodčímu tribunálu a druhé straně, nebo z vlastního podnětu si může rozhodčí tribunál vyžádat jakékoli informace, které považuje za vhodné k výkonu svých funkcí, a to i od účastníků sporu. Strany odpoví bezodkladně a úplně na jakoukoli žádost rozhodčího tribunálu o takové informace.
2. Na žádost jedné ze stran, oznámené současně rozhodčímu tribunálu a druhé straně, nebo z vlastního podnětu může rozhodčí tribunál požadovat jakékoli informace, které považuje za vhodné k výkonu svých funkcí. Rozhodčí tribunál má také právo vyžádat si znalecké posudky, považuje-li to za vhodné. Rozhodčí tribunál konzultuje výběr těchto znalců se stranami.
3. Fyzické nebo právnické osoby usazené na území kterékoli strany mohou v souladu s jednacím řádem předkládat rozhodčímu tribunálu stanoviska *amicus curiae*.
4. Informace získané podle tohoto článku se zpřístupní a předloží každé straně k vyjádření.

ČLÁNEK 337

Pravidla výkladu

Rozhodčí tribunál vykládá ustanovení této hlavy v souladu se zvykovými pravidly výkladu mezinárodního práva veřejného, včetně pravidel kodifikovaných Vídeňskou úmluvou o smluvním právu z roku 1969. Rozhodčí tribunál vezme v úvahu též příslušné výklady uvedené ve zprávách tribunálů WTO a odvolacího orgánu přijatých Orgánem pro řešení sporů WTO. Zprávami rozhodčího tribunálu nelze rozšířit ani omezit práva a povinnosti stran podle této dohody.

ČLÁNEK 338

Rozhodnutí a zprávy rozhodčího tribunálu

1. Rozhodčí tribunál se snaží přijmout všechna rozhodnutí na základě konsensu. Pokud však není možné dospět k rozhodnutí cestou konsensu, rozhodne o sporné záležitosti většinovým hlasováním. Nesouhlasná stanoviska rozhodců nejsou v žádném případě zveřejňována.
2. Zpráva rozhodčího tribunálu obsahuje zjištěné skutečnosti, použitelnost příslušných ustanovení a základní odůvodnění všech zjištění a učiněných závěrů.

3. Rozhodnutí a zprávy rozhodčího tribunálu musí strany bezpodmínečně přijmout a nevytváří žádná práva ani povinnosti pro fyzické či právnické osoby.
4. Výbor pro partnerství zpřístupní zprávu rozhodčího tribunálu veřejnosti, s výhradou ochrany důvěrných informací, jak je stanoveno v jednacím řádu.

ODDÍL D

OBECNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 339

Seznamy rozhodců

1. Výbor pro partnerství nejpozději do šesti měsíců od vstupu této dohody v platnost sestaví na návrh stran seznam nejméně 15 osob, které jsou ochotny a schopny zastávat funkci rozhodce. Tento seznam sestává ze tří dílčích seznamů: jeden dílčí seznam za každou stranu a jeden dílčí seznam osob, které nejsou státními příslušníky žádné strany a mohou plnit funkci předsedy rozhodčího tribunálu. Každý dílčí seznam obsahuje nejméně pět jmen. Výbor pro partnerství zajistí, aby byl tento seznam vždy udržován na uvedené úrovni.

2. Rozhodci musí prokázat odborné znalosti v oblasti práva, mezinárodního obchodu a dalších otázek týkajících se ustanovení této hlavy. Jsou nezávislí, zastávají tuto funkci jako soukromé osoby, nejednají podle pokynů žádné organizace nebo vlády ani nejsou spojeni s vládou žádné ze stran a postupují ve shodě s kodexem chování. Předseda má zároveň zkušenosti s postupy pro urovnávání sporů.

3. Výbor pro partnerství může sestavit další seznamy 15 osob se znalostmi a zkušenostmi v konkrétních odvětvích, na která se vztahují ustanovení této hlavy. S výhradou dohody mezi stranami se tyto další seznamy použijí k sestavení rozhodčího tribunálu v souladu s postupem stanoveným v článku 321.

ČLÁNEK 340

Volba fóra

1. Vznikne-li spor ohledně konkrétního opatření při údajném porušení povinnosti podle této dohody a v podstatě rovnocenné povinnosti podle jiné mezinárodní dohody, jejímiž stranami jsou obě strany, včetně Dohody o WTO, strana, která usiluje o nápravu, vybírá fórum, v jehož rámci se má spor urovnat.

2. Jakmile strana vybrala fórum a zahájila postupy řešení sporů podle této kapitoly nebo podle jiné mezinárodní dohody, nesmí s ohledem na konkrétní opatření uvedené v odstavci 1 zahájit postupy řešení sporů podle jiné dohody, ledaže by fórum vybrané jako první z procesních nebo jurisdikčních důvodů neučinilo žádná zjištění.

3. Pro účely tohoto článku:

- a) postupy řešení sporů podle této kapitoly se považují za zahájené žádostí některé strany o ustavení tribunálu podle článku 320;
- b) postupy řešení sporů podle Dohody o WTO se považují za zahájené žádostí strany o ustavení tribunálu podle článku 6 Ujednání WTO o pravidlech a řízení při řešení sporů;
- c) postupy řešení sporů podle jakékoli jiné dohody se považují za zahájené v souladu s příslušnými ustanoveními dané dohody.

4. Aniž je dotčen odstavec 2, tato dohoda nebrání straně uplatnit pozastavení plnění závazků schválené Orgánem WTO pro řešení sporů. Dohoda o WTO se nepoužije s cílem zabránit jedné straně v pozastavení závazků podle této kapitoly.

ČLÁNEK 341

Lhůty

1. Všechny lhůty stanovené v této kapitole, včetně lhůt pro vydání zpráv rozhodčích tribunálů, se počítají v kalendářních dnech ode dne následujícího po opatření nebo skutečnosti, kterých se týkají, není-li stanoveno jinak.
2. Veškeré lhůty uvedené v této kapitole mohou být změněny po vzájemné dohodě stran sporu. Rozhodčí tribunál může kdykoli navrhnout stranám změnu jakékoliv lhůty uvedené v této kapitole s uvedením důvodů.

ČLÁNEK 342

Postoupení věci Soudnímu dvoru Evropské unie

1. Postup uvedený v odstavci 2 se použije na spory, které dávají podnět k otázce výkladu ustanovení o sbližování právních předpisů v článcích 169, 180, 189 a 192.

2. Pokud dá spor uvedený v odstavci 1 podnět k otázce výkladu některého ustanovení práva Unie, rozhodčí tribunál požádá Soudní dvůr Evropské unie, aby v této otázce rozhodl, pokud je tato otázka nezbytná pro rozhodnutí rozhodčího tribunálu. V takových případech se pozastaví lhůty platné pro rozhodnutí rozhodčího tribunálu, dokud Soudní dvůr Evropské unie nevynesé své rozhodnutí. Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie je pro rozhodčí tribunál závazné.

HLAVA VII

FINANČNÍ POMOC A USTANOVENÍ O BOJI PROTI PODVODŮM A O KONTROLE

KAPITOLA 1

FINANČNÍ POMOC

ČLÁNEK 343

Arménská republika obdrží finanční pomoc prostřednictvím příslušných mechanismů a nástrojů financování Evropské unie. Arménská republika může také využít půjčky od Evropské investiční banky, Evropské banky pro rekonstrukci a rozvoj a dalších mezinárodních finančních institucí. Finanční pomoc přispívá k dosažení cílů této dohody a poskytuje se v souladu s touto kapitolou.

ČLÁNEK 344

1. Hlavní zásady poskytování finanční pomoci jsou v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se finančních nástrojů Evropské unie.
2. Prioritní oblasti finanční pomoci Evropské unie, na nichž se strany dohodly, se stanoví v ročních akčních programech vycházejících, pokud je to možné, z víceletých rámců, v nichž se odrážejí dohodnuté politické priority. Výše pomoci stanovená v uvedených programech zohlední potřeby Arménské republiky a její odvětvové kapacity a pokrok v uskutečňování reforem, zejména v oblastech, které jsou předmětem této dohody.
3. Za účelem optimálního využití dostupných zdrojů usilují strany o to, aby pomoc Evropské unie byla realizována v úzké spolupráci a koordinaci s dalšími dárcovskými zeměmi a organizacemi a mezinárodními finančními institucemi, jakož i podle mezinárodních zásad účinné pomoci.
4. Na žádost Arménské republiky a s výhradou platných podmínek může Evropská unie poskytnout Arménské republice makrofinanční pomoc.

ČLÁNEK 345

Hlavní právní, správní a technický základ finanční pomoci bude vytvořen v rámci příslušných dohod mezi stranami.

ČLÁNEK 346

Rada partnerství je informována o pokroku a provádění finanční pomoci a o jejím vlivu na plnění cílů této dohody. Za tímto účelem si příslušné orgány stran vzájemně a soustavně poskytují informace vhodné ke sledování a hodnocení.

ČLÁNEK 347

Strany provádějí pomoc v souladu se zásadami řádného finančního řízení a spolupracují při ochraně finančních zájmů Evropské unie a Arménské republiky v souladu s kapitolou 2 této hlavy.

KAPITOLA 2

USTANOVENÍ O BOJI PROTI PODVODŮM A O KONTROLE

ČLÁNEK 348

Definice

Pro účely této kapitoly se použijí definice uvedené v protokolu k této dohodě.

ČLÁNEK 349

Oblast působnosti

Tato kapitola se vztahuje na každou další dohodu nebo finanční nástroj, které strany mezi sebou uzavřou, a na každý další finanční nástroj Evropské unie, k němuž se orgány Arménské republiky nebo další subjekty či osoby spadající do pravomoci Arménské republiky mohou připojit, aniž by tím byly dotčeny doplňkové doložky týkající se auditů, kontrol na místě, inspekcí, kontrol a opatření proti podvodům, včetně těch, které provádí Evropský účetní dvůr a Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF).

ČLÁNEK 350

Opatření k předcházení podvodům, korupci a dalším nezákonným činnostem a jejich potírání

Strany přijmou účinná opatření k předcházení podvodům, korupci a všem dalším nezákonným činnostem v souvislosti s čerpáním finančních prostředků EU a jejich potírání, mimo jiné prostřednictvím vzájemné správní a právní pomoci v oblastech, které jsou předmětem této dohody.

ČLÁNEK 351

Výměna informací a další spolupráce na operativní úrovni

1. Pro účely řádného provádění této kapitoly si příslušné orgány Evropské unie a Arménské republiky pravidelně vyměňují informace a na žádost jedné ze stran vedou konzultace.
2. Evropský úřad pro boj proti podvodům se může se svými protějšky v Arménské republice dohodnout na další spolupráci v oblasti boje proti podvodům, včetně operativních ujednání s orgány Arménské republiky.
3. Na předávání a zpracování osobních údajů se použije článek 13.

ČLÁNEK 352

Spolupráce při ochraně eura a dramu proti padělání

Příslušné orgány Evropské unie a Arménské republiky spolupracují v zájmu účinné ochrany eura a dramu proti padělání. Tato spolupráce zahrnuje pomoc nutnou k předcházení padělání eura a dramu a boji proti němu, včetně výměny informací.

ČLÁNEK 353

Předcházení podvodům, korupci a nesrovnalostem

1. Jsou-li čerpáním finančních prostředků EU pověřeny orgány Arménské republiky, tyto orgány pravidelně kontrolují, zda jsou činnosti financované z finančních prostředků EU prováděny řádně. Přijímají veškerá vhodná opatření k prevenci a nápravě nesrovnalostí a podvodů.
2. Orgány Arménské republiky přijmou veškerá vhodná opatření k prevenci a nápravě všech projevů aktivní nebo pasivní korupce a k vyloučení jakéhokoli střetu zájmů v každé fázi řízení týkajícího se čerpání finančních prostředků EU.
3. Orgány Arménské republiky informují Evropskou komisi o každém přijatém preventivním opatření.
4. Za tímto účelem poskytnou příslušné orgány Arménské republiky Evropské komisi veškeré informace o čerpání finančních prostředků EU a bezodkladně jí sdělí každou zásadní změnu ve svých postupech či systémech.

ČLÁNEK 354

Vyšetřování a trestní stíhání

Orgány Arménské republiky v návaznosti na vnitrostátní kontroly nebo kontroly provedené EU zajistí vyšetření a trestní stíhání domnělých a skutečných případů podvodů, korupce či všech dalších nesrovnalostí, včetně střetu zájmů. V případě potřeby může být příslušným orgánům Arménské republiky při plnění tohoto úkolu nápomocen Evropský úřad pro boj proti podvodům.

ČLÁNEK 355

Sdělování podvodů, korupce a nesrovnalostí

1. Orgány Arménské republiky předají Evropské komisi bezodkladně každou jim známou informaci týkající se domnělých nebo skutečných případů podvodů, korupce či všech dalších nesrovnalostí, včetně střetu zájmů, v souvislosti s čerpáním finančních prostředků EU. V případě podezření na podvod nebo korupci je rovněž informován Evropský úřad pro boj proti podvodům.
2. Orgány Arménské republiky podají zprávu také o všech opatřeních přijatých v souvislosti se skutečnostmi sdělenými podle tohoto článku. Nedojde-li k žádným domnělým či skutečným případům podvodů, korupce či jakýchkoli dalších nesrovnalostí, vyrozumí orgány Arménské republiky o této skutečnosti Evropskou komisi na výročním zasedání příslušného podvýboru.

ČLÁNEK 356

Audity

1. Evropská komise a Evropský účetní dvůr jsou oprávněny prošetřit, zda veškeré výdaje spojené s čerpáním finančních prostředků EU byly vynaloženy legálním a řádným způsobem, a přesvědčí se o řádnosti finančního řízení.
2. Audity se provádí na základě přijatých závazků i provedených plateb. Opírají se o záznamy a v případě potřeby probíhají na místě v prostorách každého subjektu, který řídí či se účastní čerpání finančních prostředků EU, včetně všech příjemců, dodavatelů a subdodavatelů, kteří přímo či nepřímo obdrželi finanční prostředky EU. Audity lze provádět před uzavřením účtů za daný rozpočtový rok a za období pěti let od data vyplacení zbývajících částky.
3. Kontrolori Evropské komise nebo jiné osoby pověřené Evropskou komisí nebo Evropským účetním dvorem mohou provést kontroly dokumentů nebo na místě a audity v prostorách všech subjektů, které řídí či se účastní čerpání finančních prostředků EU, a jejich subdodavatelů v Arménské republice.
4. Evropská komise nebo jiné osoby pověřené Evropskou komisí nebo Evropským účetním dvorem mají náležitý přístup na místa, k dílům a dokumentům a ke všem informacím nezbytným pro provedení těchto auditů, včetně informací v elektronické podobě. O tomto právu na přístup jsou informovány všechny veřejnoprávní instituce Arménské republiky a toto právo je výslovně uvedeno ve smlouvách uzavřených za účelem využívání nástrojů uvedených v této dohodě.

5. Při plnění svých úkolů Evropský účetní dvůr a auditní orgány Arménské republiky spolupracují v duchu vzájemné důvěry, ale zachovávají si přitom svou nezávislost.

ČLÁNEK 357

Kontroly na místě

1. V rámci této dohody je Evropský úřad pro boj proti podvodům oprávněn provádět kontroly a šetření na místě za účelem ochrany finančních zájmů Evropské unie.
2. Kontroly a šetření na místě připravuje a provádí Evropský úřad pro boj proti podvodům v úzké spolupráci s příslušnými orgány Arménské republiky.
3. Předmět, účel a právní základ kontrol a šetření musí být včas sdělen orgánům Arménské republiky, aby mohly poskytnout veškerou nezbytnou pomoc. Za tímto účelem se kontrol a šetření na místě mohou účastnit úředníci příslušných orgánů Arménské republiky.
4. Pokud dotčené orgány Arménské republiky projeví zájem, mohou kontroly a šetření na místě provádět společně s Evropským úřadem pro boj proti podvodům.

5. Bude-li se některý hospodářský subjekt bránit kontrole nebo šetření na místě, poskytnou orgány Arménské republiky Evropskému úřadu pro boj proti podvodům v souladu s arménskými právními předpisy takovou pomoc, jaká bude zapotřebí k tomu, aby dostál své povinnosti provést kontrolu nebo šetření na místě.

ČLÁNEK 358

Správní opatření a sankce

Evropská komise může hospodářskými subjektům uložit správní opatření a sankce v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95¹, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012² a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012³. Další opatření a sankce doplňující nařízení uvedená v první větě mohou uložit orgány Arménské republiky v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy.

¹ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. EU L 312, 23.12.1995, s. 1).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. EU L 298, 26.10.2012, s. 1).

³ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. EU L 362, 31.12.2012, s. 1).

ČLÁNEK 359

Zpětné získání finančních prostředků

1. Pokud je čerpání finančních prostředků EU svěřeno orgánům Arménské republiky, je Evropská komise oprávněna zpětně získat neoprávněně vyplacené finanční prostředky EU, zejména prostřednictvím finančních oprav. Orgány Arménské republiky přijmou veškerá vhodná opatření za účelem zpětného získání neoprávněně vyplacených prostředků EU. Evropská komise zohlední opatření přijatá orgány Arménské republiky s cílem předejít ztrátě dotyčných finančních prostředků EU.
2. V případech uvedených v odstavci 1 Evropská komise před přijetím jakéhokoliv rozhodnutí o zpětném získání konzultuje v této záležitosti Arménskou republiku. Spory ohledně zpětného získávání se projednají v Radě partnerství.
3. Ustanovení této hlavy, která osobám, jež nejsou státy, ukládají peněžité závazky, jsou vykonatelná v Arménské republice podle těchto zásad:
 - a) výkon rozhodnutí se řídí pravidly občanského práva procesního platnými v Arménské republice. Příkaz k výkonu rozhodnutí vydávají bez jakékoli další formality, kromě ověření pravosti rozhodnutí o výkonu, vnitrostátní orgány určené k tomuto účelu vládou Arménské republiky. Vláda Arménské republiky poskytne Evropské komisi a Soudnímu dvoru Evropské unie informace o tomto vnitrostátním orgánu;

- b) jsou-li na žádost Evropské komise splněny formální náležitosti uvedené pod písmenem a), může Evropská komise přistoupit k výkonu rozhodnutí podle právních předpisů Arménské republiky předložením věci přímo příslušnému orgánu;
 - c) legalita rozhodnutí o výkonu podléhá kontrole Soudního dvora Evropské unie. Výkon rozhodnutí může být zastaven pouze na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie. Evropská komise informuje orgány Arménské republiky o každém rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o pozastavení výkonu. Rozhodování o stížnostech na protiprávní výkon rozhodnutí spadá do pravomoci soudů Arménské republiky.
4. Rozsudky vynesené Soudním dvorem Evropské unie na základě rozhodčí doložky ve smlouvě v rámci působnosti této kapitoly jsou vykonatelné za stejných podmínek.

ČLÁNEK 360

Ochrana důvěrných informací

Na informace sdělené nebo získané v jakékoli podobě podle této kapitoly se vztahuje služební tajemství a jsou chráněny stejným způsobem, jako jsou chráněny obdobné informace arménským právem a příslušnými ustanoveními použitelnými pro orgány Evropské unie. Tyto informace mohou být sdělovány pouze osobám, které jsou v orgánech Evropské unie, v členských státech nebo v Arménské republice oprávněny ze své funkce se s nimi seznamovat, a smí být používány pouze k zajištění účinné ochrany finančních zájmů stran.

ČLÁNEK 361

Sbližování právních předpisů

Arménská republika sblíží své právní předpisy s právními předpisy Evropské unie a mezinárodními nástroji uvedenými v příloze XII podle ustanovení uvedené přílohy.

Prohlášení týkající se kapitoly 2 (Ustanovení o boji proti podvodům)

Povinnost přijmout vhodná opatření k nápravě jakýchkoli nesrovnalostí, podvodů nebo všech projevů aktivní nebo pasivní korupce a k vyloučení střetu zájmů ve všech fázích čerpání finančních prostředků EU uvedená v kapitole 2 hlavy VII se nepovažuje za stanovení finančního závazku pro Arménskou republiku ve vztahu k závazkům, které přijaly subjekty a osoby spadající do její jurisdikce.

Evropská unie při výkonu svého práva na kontrolu v souladu s kapitolou 2 hlavy VII respektuje vnitrostátní pravidla bankovního tajemství.

HLAVA VIII

INSTITUCIONÁLNÍ, OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

KAPITOLA 1

INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC

ČLÁNEK 362

Rada partnerství

1. Zřizuje se Rada partnerství. Dohlíží na provádění této dohody a pravidelně je hodnotí.
2. Rada partnerství se skládá ze zástupců stran na ministerské úrovni a schází se v pravidelných intervalech nejméně jednou ročně nebo vyžadují-li to okolnosti. Rada partnerství se po vzájemné dohodě může sejít v jakémkoli složení.
3. Rada partnerství prověřuje veškeré důležité otázky, které vyvstanou v rámci této dohody, a všechny další dvoustranné či mezinárodní záležitosti oboustranného zájmu za účelem dosažení cílů této dohody.

4. Rada partnerství přijme svůj jednací řád.
5. Radě partnerství střídavě předsedá zástupce Evropské unie a zástupce Arménské republiky.
6. Rada partnerství je oprávněna za účelem dosažení cílů této dohody přijímat rozhodnutí v rámci oblasti působnosti této dohody v případech v ní uvedených. Tato rozhodnutí jsou pro strany závazná a strany přijmou příslušná opatření k jejich provedení. Rada partnerství může vydávat také doporučení. Svá rozhodnutí a doporučení přijímá po dohodě stran při řádném dodržení příslušných vnitřních postupů stran.
7. Rada partnerství je fórum pro výměnu informací o právních předpisech Evropské unie a Arménské republiky, které se připravují nebo již vstoupily v platnost, a o opatřeních týkajících se provádění, vymáhání a souladu.
8. Rada partnerství je oprávněna aktualizovat nebo měnit přílohy, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení hlavy VI.

ČLÁNEK 363

Výbor pro partnerství

1. Zřizuje se Výbor pro partnerství. Výbor je nápomocen Radě partnerství při výkonu jejích povinností a funkcí.

2. Výbor pro partnerství se skládá ze zástupců obou stran, v zásadě na úrovni vyšších státních úředníků.
3. Výboru pro partnerství střídavě předsedá zástupce Evropské unie a zástupce Arménské republiky.
4. Rada partnerství ve svém jednacím řádu stanoví povinnosti Výboru pro partnerství, mezi něž patří příprava zasedání Rady partnerství, a určí způsob práce výboru. Výbor pro partnerství se schází nejméně jednou ročně.
5. Rada partnerství může na Výbor pro partnerství přenést kteroukoli ze svých pravomocí, včetně pravomoci přijímat závazná rozhodnutí.
6. Výbor pro partnerství má pravomoc přijímat rozhodnutí v oblastech, ve kterých na něj Rada partnerství přenesla pravomoci, a v případech stanovených v této dohodě. Uvedená rozhodnutí jsou pro strany závazná a strany přijmou příslušná opatření k jejich provedení. Výbor pro partnerství přijímá rozhodnutí na základě dohody mezi stranami po ukončení jejich příslušných vnitřních postupů.
7. Výbor pro partnerství se schází ve zvláštním složení za účelem řešení veškerých otázek týkajících se hlavy VI. Výbor pro partnerství se v tomto složení schází nejméně jednou ročně.

ČLÁNEK 364

Podvýbory a další subjekty

1. Výboru pro partnerství jsou nápomocny podvýbory a další subjekty zřízené podle této dohody.
2. Rada partnerství se může rozhodnout, že ve zvláštních oblastech, jež jsou pro provádění této dohody nezbytné, zřídí podvýbory a další subjekty a určí jejich složení, povinnosti a způsob jejich práce.
3. Podvýbory o své činnosti pravidelně podávají zprávy Výboru pro partnerství.
4. Existence žádného z podvýborů nebrání žádné ze stran, aby předala jakoukoli záležitost přímo Výboru pro partnerství, mimo jiné v jeho složení pro obchod.

ČLÁNEK 365

Parlamentní výbor pro partnerství

1. Zřizuje se Parlamentní výbor pro partnerství. Tvoří jej poslanci Evropského parlamentu na jedné straně a poslanci Národního shromáždění Arménské republiky na straně druhé a představuje pro ně fórum, na kterém se scházejí a vyměňují si názory. Schází se tak často, jak sám určí.

2. Parlamentní výbor pro partnerství přijme svůj jednací řád.
3. Parlamentnímu výboru pro partnerství střídavě předsedá zástupce Evropského parlamentu a zástupce arménského národního shromáždění v souladu s ustanoveními jeho jednacího řádu.
4. Parlamentní výbor pro partnerství může od Rady partnerství požadovat příslušné informace týkající se provádění této dohody. Rada partnerství následně předá Parlamentnímu výboru pro partnerství požadované informace.
5. Parlamentní výbor pro partnerství je informován o rozhodnutích a doporučeních Rady partnerství.
6. Parlamentní výbor pro partnerství může dávat doporučení Radě partnerství.
7. Parlamentní výbor pro partnerství může zřizovat parlamentní podvýbory pro partnerství.

ČLÁNEK 366

Platforma občanské společnosti

1. Strany podporují pravidelná setkání zástupců občanské společnosti, aby je informovaly o provádění této dohody a shromažďovaly jejich podněty týkající se jejího provádění.
2. Zřizuje se platforma občanské společnosti. Na tomto fóru se budou scházet a vyměňovat si názory zástupci občanské společnosti na straně Evropské unie, včetně členů Evropského hospodářského a sociálního výboru, a zástupci organizací, sítí a platforem občanské společnosti na straně Arménské republiky, včetně národní platformy Východního partnerství. Schází se tak často, jak sama určí.
3. Platforma občanské společnosti přijme svůj jednací řád. Tento jednací řád obsahuje mimo jiné zásady transparentnosti, inkluзивity a rotace.
4. Platformě občanské společnosti střídavě předsedá zástupce občanské společnosti Evropské unie a zástupce občanské společnosti Arménské republiky v souladu s ustanoveními v jejím jednacím řádu.
5. Platforma občanské společnosti je informována o rozhodnutích a doporučeních Rady partnerství.

6. Platforma občanské společnosti může dávat doporučení Radě partnerství, Výboru pro partnerství a Parlamentnímu výboru pro partnerství.

7. Výbor pro partnerství a Parlamentní výbor pro partnerství udržují pravidelné styky se zástupci platformy občanské společnosti s cílem získat jejich názory na plnění cílů této dohody.

KAPITOLA 2

OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 367

Přístup k soudům a správním orgánům

V rámci působnosti této dohody se každá strana zavazuje zajistit, aby fyzické a právnické osoby druhé strany neměly ve srovnání s vlastními státními příslušníky znevýhodněný přístup k příslušným soudům a správním orgánům za účelem obhajoby svých osobních a vlastnických práv.

ČLÁNEK 368

Bezpečnostní výjimky

Ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že by:

- a) se od kterékoli strany požadovalo, aby poskytovala informace, jejichž sdělení je podle ní v rozporu s jejími základními bezpečnostními zájmy;
- b) kterékoli straně bránilo přijmout jakékoli opatření, které považuje za nezbytné pro ochranu svých základních bezpečnostních zájmů:
 - i) ve vztahu k výrobě zbraní, střeliva nebo válečného materiálu nebo obchodu s nimi;
 - ii) týkajících se hospodářských činností prováděných přímo nebo nepřímo za účelem zásobování vojenských sil;
 - iii) týkajících se štěpných a termonukleárních materiálů nebo materiálů, z nichž jsou vyrobeny, nebo
 - iv) v době války nebo jiné mimořádné situace v mezinárodních vztazích;
- c) bránila kterékoli straně přijmout opatření v zájmu plnění závazků, jež přijala v rámci Charty OSN za účelem zachování míru a mezinárodní bezpečnosti.

ČLÁNEK 369

Zákaz diskriminace

1. V oblastech upravených touto dohodou, a aniž jsou dotčena jakákoli zvláštní ustanovení v ní obsažená:
 - a) nesmí úprava uplatňovaná Arménskou republikou vůči Evropské unii či jejím členským státům vést k žádné diskriminaci mezi členskými státy nebo jejich fyzickými či právníckými osobami a
 - b) nesmí úprava uplatňovaná Evropskou unií či jejími členskými státy vůči Arménské republice vést k žádné diskriminaci mezi fyzickými či právníckými osobami Arménské republiky.
2. Odstavcem 1 není dotčeno právo stran uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů vůči daňovým poplatníkům, kteří se nenacházejí ve stejné situaci, pokud jde o jejich bydliště.

ČLÁNEK 370

Postupné sbližování

Arménská republika postupně sbližuje své právní předpisy s právem EU, jak je uvedeno v přílohách, na základě závazků uvedených v této dohodě a podle ustanovení uvedených příloh. Tímto článkem nejsou dotčena žádná zvláštní ustanovení podle hlavy VI.

ČLÁNEK 371

Dynamické sbližování

V souladu s cílem postupného sbližování právních předpisů Arménské republiky s právem EU Rada partnerství pravidelně reviduje a aktualizuje přílohy této dohody, mimo jiné s cílem promítnout do nich vývoj práva EU a použitelné normy stanovené v mezinárodních nástrojích, které strany považují za relevantní, přičemž se zohlední dokončení příslušných vnitřních postupů stran. Tímto článkem nejsou dotčena žádná zvláštní ustanovení podle hlavy VI.

ČLÁNEK 372

Sledování a posuzování sbližování

1. Sledováním se rozumí neustálé vyhodnocování pokroku při provádění a vymáhání opatření, na něž se vztahuje tato dohoda. Strany spolupracují za účelem usnadnění procesu sledování v rámci institucionálních orgánů zřízených touto dohodou.
2. Evropská unie posoudí sbližování právních předpisů Arménské republiky s právními předpisy EU podle této dohody. Toto posuzování zahrnuje aspekty provádění a vymáhání. Evropská unie může provádět tato posouzení buď samostatně, nebo na základě dohody s Arménskou republikou. V zájmu usnadnění procesu posouzení podává Arménská republika Evropské unii zprávy o pokroku, jehož bylo při sbližování dosaženo, a to případně ještě před koncem přechodných období, která jsou v této dohodě stanovena v souvislosti s právními akty Evropské unie. Při podávání zpráv a posuzování, jakož i ve způsobech a četnosti hodnocení se zohlední zvláštní úpravy stanovené v této dohodě či v rozhodnutích institucionálních orgánů zřízených podle této dohody.
3. Posuzování sbližování může zahrnovat kontroly na místě prováděné za účasti orgánů Evropské unie, institucí a agentur, nevládních subjektů, orgánů dohledu, nezávislých odborníků a dle potřeby i dalších subjektů.

ČLÁNEK 373

Výsledky sledování, včetně posouzení sbližování

1. Výsledky jednotlivých sledování, k nimž patří posuzování sbližování ve smyslu článku 372, se projednají v příslušných orgánech zřízených podle této dohody. Tyto orgány mohou přijímat společná doporučení a předkládat je Radě partnerství.
2. Dohodnou-li se strany, že nezbytná opatření, na něž se vztahuje hlava VI, byla provedena a jsou vymáhána, rozhodne Rada partnerství v rámci pravomocí jí svěřených podle čl. 319 odst. 3 a čl. 335 odst. 2 o dalším otevření trhu, jak se předpokládá v hlavě VI.
3. Přijetí společného doporučení, které je předloženo Radě partnerství, v souladu s odstavcem 1, či jeho nepřijetí se nestane předmětem řešení sporů definovaného v hlavě VI. Rozhodnutí přijaté Podvýborem pro zeměpisná označení či jeho nepřijetí se nestane předmětem řešení sporů definovaného v hlavě VI.

ČLÁNEK 374

Omezení v případě potíží s platební bilancí a vnějších finančních potíží

1. Pokud má strana vážné potíže s platební bilancí nebo vnější finanční potíže nebo jí takové potíže hrozí, může přijmout nebo ponechat v platnosti ochranná či omezující opatření dotýkající se pohybu kapitálu, plateb nebo převodů.

2. Opatření uvedená v odstavci 1:

- a) nesmějí být k některé straně méně příznivá než ke třetí straně v obdobných situacích;
- b) musí být v souladu s použitelnými články Dohody o Mezinárodním měnovém fondu z roku 1944;
- c) nesmějí působit zbytečnou újmu obchodním, hospodářským a finančním zájmům druhé strany;
- d) musí být dočasná a postupně rušena podle toho, jak se bude zlepšovat situace uvedená v odstavci 1.

3. V případě obchodu se zbožím může strana přijmout nebo zachovat omezující opatření v zájmu udržení platební bilance nebo vnější finanční pozice. Tato opatření musí být v souladu s GATT 1994 a Ujednáním o ustanoveních o platební bilanci GATT 1994.

4. V případě obchodu se službami může strana přijmout omezující opatření v zájmu udržení platební bilance nebo vnější finanční pozice. Tato opatření musí být v souladu s GATS.

5. Kterákoli strana, která zachová nebo přijme omezující opatření uvedená v odstavci 1, o nich urychleně uvědomí druhou stranu a co nejdříve předloží časový plán pro jejich zrušení.

6. Jsou-li přijata nebo zachována omezení podle tohoto článku, konají se neprodleně konzultace ve Výboru pro partnerství, pokud se již nekonají jinak mimo rámec této dohody.

7. V rámci konzultací jsou posouzeny potíže s platební bilancí nebo vnější finanční potíže, které vedly k přijetí příslušných opatření, přičemž se mimo jiné přihlíží k těmto faktorům:

- a) povaha a rozsah potíží;
- b) vnější hospodářské a obchodní prostředí nebo
- c) alternativní nápravná opatření, která by bylo možné využít.

8. V rámci konzultací se posuzuje soulad omezujících opatření s odstavci 1 a 2.

9. V průběhu konzultací strany přijmou všechna statistická zjištění a jiné skutečnosti předložené Mezinárodním měnovým fondem, které se vztahují k devizovým prostředkům, měnovým rezervám a platební bilanci, a jejich závěry budou vycházet z hodnocení platební bilance a vnější finanční pozice dotčené strany provedeného Mezinárodním měnovým fondem.

ČLÁNEK 375

Daně

1. Tato dohoda se vztahuje na daňová opatření jen v míře nezbytné pro uvedení ustanovení této dohody v účinnost.
2. Ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že by stranám bránila přijímat nebo prosazovat jakákoli opatření, jejichž cílem je zabránit daňovým únikům nebo vyhýbání se daňové povinnosti podle daňových ustanovení dohod o zamezení dvojího zdanění, jiných daňových ujednání nebo vnitřních daňových předpisů.

ČLÁNEK 376

Pověřený orgán

Není-li v této dohodě stanoveno jinak, každá strana zajistí, aby každá osoba, včetně státního podniku, podniku, kterému byla přiznána zvláštní práva či výsady, nebo určeného monopolu, které strana svěřila regulační, správní nebo jinou vládní pravomoc na kterékoli úrovni veřejné správy, jednala při výkonu dané pravomoci v souladu se závazky strany stanovenými v této dohodě.

ČLÁNEK 377

Plnění povinností

1. Strany přijmou jakákoli opatření nutná k plnění svých povinností podle této dohody. Zajistí, aby bylo dosaženo cílů stanovených v této dohodě.
2. Strany se dohodly, že na žádost jedné z nich bezodkladně zahájí vhodnými cestami konzultace za účelem projednání jakékoli záležitosti, která se týká výkladu nebo provádění této dohody či dalších souvisejících hledisek vztahů mezi stranami.
3. Každá strana postoupí Radě partnerství jakýkoli spor týkající se výkladu nebo provádění této dohody v souladu s článkem 378.
4. Rada partnerství může spor vyřešit formou závazného rozhodnutí v souladu s článkem 378.

ČLÁNEK 378

Řešení sporů

1. Vznikne-li mezi stranami spor ohledně výkladu nebo provádění této dohody, předloží kterákoli strana druhé straně a Radě partnerství formální žádost o vyřešení daného sporu. Odchylně od toho se spory ohledně výkladu a provádění hlavy VI řídí výhradně kapitolou 13 hlavy VI.
2. Strany usilují o vyřešení sporu prostřednictvím konzultací v dobré víře v rámci Rady partnerství s cílem co nejrychleji dospět k vzájemně přijatelnému řešení.
3. Konzultace ohledně sporu mohou probíhat na jakémkoli zasedání Výboru pro partnerství nebo kteréhokoli jiného příslušného orgánu uvedeného v článku 364, pokud se na tom strany dohodnou nebo na žádost jedné ze stran. Konzultace mohou probíhat také písemně.
4. Strany poskytnou Radě partnerství, Výboru pro partnerství nebo jiným příslušným podvýborům nebo subjektům veškeré informace požadované za účelem důkladného zhodnocení situace.

5. Spor se považuje za vyřešený, pokud Rada partnerství přijala závazné rozhodnutí k vyřešení dané záležitosti v souladu s čl. 377 odst. 4, nebo pokud prohlásila, že spor byl ukončen.
6. Veškeré informace sdělené během konzultací zůstanou důvěrné.

ČLÁNEK 379

Vhodná opatření v případě neplnění povinností

1. Strana může přijmout vhodná opatření, pokud se sporná záležitost nevyřeší do tří měsíců ode dne oznámení formální žádosti o její vyřešení podle článku 378 a pokud se stěžující strana i nadále domnívá, že druhá strana nesplnila některou povinnost podle této dohody. Požadavek tříměsíční lhůty pro konzultace se nevztahuje na výjimečné případy uvedené v odstavci 3 tohoto článku.
2. Při výběru vhodných opatření se dá přednost těm, která co nejméně narušují fungování této dohody. S výjimkou případů popsaných v odstavci 3 tohoto článku nemohou tato opatření obsahovat pozastavení žádného práva či závazku stanoveného v rámci ustanovení této dohody uvedených v hlavě VI. Opatření uvedená v odstavci 1 tohoto článku se neprodleně oznámí Radě partnerství a budou předmětem konzultací podle čl. 377 odst. 2 a postupů pro řešení sporů podle čl. 378 odst. 2 a 3.

3. Výjimky uvedené v odstavcích 1 a 2 se týkají:
- a) vypovězení této dohody, které není přípustné podle obecných pravidel mezinárodního práva, nebo
 - b) porušení základních prvků této dohody uvedených v článku 2 a čl. 9 odst. 1 druhou stranou.

ČLÁNEK 380

Vztah k jiným dohodám

1. Tato dohoda nahrazuje Dohodu o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Arménií na straně druhé, která byla podepsána v Lucemburku dne 22. dubna 1996 a vstoupila v platnost dne 1. července 1999. Odkazy na výše uvedenou dohodu ve všech ostatních dohodách uzavřených mezi stranami se považují za odkazy na tuto dohodu.
2. Dokud nebude dosaženo rovnocenných práv pro fyzické a právnické osoby podle této dohody, nejsou touto dohodou dotčena práva, která jim jsou zaručena podle stávajících závazných dohod mezi jedním nebo více členskými státy na jedné straně a Arménskou republikou na straně druhé.
3. Stávající dohody týkající se zvláštních oblastí spolupráce, které spadají do oblasti působnosti této dohody, se považují za součást celkových dvoustranných vztahů upravených touto dohodou a za součást společného institucionálního rámce.

4. Strany mohou tuto dohodu doplnit uzavřením zvláštních dohod v jakékoli oblasti spadající do její působnosti. Tyto zvláštní dohody jsou nedílnou součástí celkových dvoustranných vztahů upravených touto dohodou a tvoří součást společného institucionálního rámce.

5. Aniž jsou dotčena příslušná ustanovení Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, nejsou touto dohodou ani opatřeními přijatými na jejím základě nijak dotčeny pravomoci členských států provádět činnosti v oblasti dvoustranné spolupráce s Arménskou republikou nebo případně uzavírat nové dohody o spolupráci s Arménskou republikou.

ČLÁNEK 381

Doba trvání

1. Tato dohoda se uzavírá na dobu neurčitou.
2. Kterákoli strana může tuto dohodu vypovědět písemným oznámením doručeným druhé straně diplomatickou cestou. Tato dohoda pozbývá platnosti šest měsíců ode dne obdržení takového oznámení.

ČLÁNEK 382

Definice stran

Pro účely této dohody se pojmem „strany“ rozumí Evropská unie, nebo její členské státy, nebo Evropská unie a její členské státy v souladu s jejich příslušnými pravomocemi podle Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie a tímto pojmem se rozumí případně také Euratom v souladu s jeho pravomocemi podle Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii na jedné straně, a Arménská republika na straně druhé.

ČLÁNEK 383

Územní působnost

Tato dohoda se vztahuje na jedné straně na území, na které se vztahují Smlouva o Evropské unii, Smlouva o fungování Evropské unie a Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a to za podmínek v nich stanovených, a na území Arménské republiky na straně druhé.

ČLÁNEK 384

Depozitář dohody

Depozitářem této dohody je Generální sekretariát Rady Evropské unie.

ČLÁNEK 385

Vstup v platnost, závěrečná ustanovení a prozatímní provádění

1. Strany ratifikují nebo schválí tuto dohodu v souladu s vlastními postupy. Listiny o ratifikaci nebo schválení se ukládají u depozitáře.
2. Tato dohoda vstupuje v platnost prvním dnem druhého měsíce následujícího po datu uložení poslední listiny o ratifikaci nebo schválení.
3. Tuto dohodu lze změnit písemně společnou dohodou stran. Tyto změny vstupují v platnost v souladu s ustanoveními tohoto článku.
4. Přílohy a protokoly jsou nedílnou součástí této dohody.
5. Bez ohledu na odstavec 2 mohou Evropská unie a Arménská republika prozatímně provádět tuto dohodu zcela nebo zčásti v souladu se svými příslušnými vnitřními postupy a právními předpisy.

6. Prozatímní provádění se uplatní od prvního dne druhého měsíce následujícího po dni, kdy depozitář obdrží:

- a) oznámení Evropské unie o dokončení postupů nezbytných k tomuto účelu, v němž jsou určeny části dohody, které budou prováděny prozatímně, a
- b) listinu o ratifikaci, uloženou Arménskou republikou v souladu s jejími postupy a platnými právními předpisy.

7. Pro účely příslušných ustanovení této dohody, včetně jejích příloh a protokolů, se jakýkoli odkaz v těchto ustanoveních na „datum vstupu této dohody v platnost“ rozumí jako „datum, od něhož je tato dohoda prozatímně prováděna“ v souladu s odstavcem 5 tohoto článku.

8. Ustanovení dohody o partnerství a spolupráci, pokud se na ně nevztahuje prozatímní provádění této dohody, se během období prozatímního provádění i nadále používají.

9. Kterákoli ze stran může depozitáři písemně oznámit, že má v úmyslu prozatímní provádění této dohody ukončit. Ukončení prozatímního provádění vstoupí v platnost šest měsíců po dni, ke kterému depozitář oznámení obdrží.

ČLÁNEK 386

Platná znění

Tato dohoda je sepsána ve dvou vyhotoveních v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, chorvatském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském, švédském a arménském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní a řádně zplnomocnění zástupci k této dohodě své podpisy.

ZA BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ

ZA BULHARSKOU REPUBLIKU

ZA ČESKOU REPUBLIKU

ZA DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ

ZA SPOLKOVOU REPUBLIKU NĚMECKO

ZA ESTONSKOU REPUBLIKU

ZA IRSKO

ZA ŘECKOU REPUBLIKU

ZA ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ

ZA FRANCOUZSKOU REPUBLIKU

ZA CHORVATSKOU REPUBLIKU

ZA ITALSKOU REPUBLIKU

ZA KYPERSKOU REPUBLIKU

ZA LOTYŠSKOU REPUBLIKU

ZA LITEVSKOU REPUBLIKU

ZA LUCEMBURSKÉ VELKOVÉVODSTVÍ

ZA MAĎARSKO

ZA REPUBLIKU MALTA

ZA NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTVÍ

ZA RAKOUSKOU REPUBLIKU

ZA POLSKOU REPUBLIKU

ZA PORTUGALSKOU REPUBLIKU

ZA RUMUNSKO

ZA REPUBLIKU SLOVINSKO

ZA SLOVENSKOU REPUBLIKU

ZA FINSKOU REPUBLIKU

ZA ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ

ZA SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA

ZA EVROPSKOU UNII

ZA EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ PRO ATOMOVOU ENERGII

ZA ARMÉNSKOU REPUBLIKU